

Bundel – Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 28 maart 2024

Agenda bijlagen

- 1 AGENDA AB OZHZ 28 maart 2024 vs01
- 1b Uitgangspunten Financieel kader 2025 gemeenschappelijke regeling OZHZ
- 2 Conceptnotulen AB OZHZ 30 november 2023 vs02 def
- 3a Belegnotitie eerste begrotingswijziging 2024
- 3b Bijlage Bestuursnotitie eerste begrotingswijziging 2024 – definitief na zienswijze
- 3c Bijlage Overzicht ingekomen zienswijzen vs02 met planning raad en PS
- 3d Brief DB 8 maart 2024 2406587_1
- 4a Belegnotitie bestuursopdracht
- 4b Voorstel aanpak ravijnjaar 2026 vs02
- 5a Belegnotitie doorontwikkeling omgevingsdiensten
- 5b Bestuursnotitie plan van aanpak robuustheid OZHZ
- 5c Bestuursnotitie toetsing robuustheidscriteria vs02 def
- 5d brief AB Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid betreft beoordeling zelftoets robuuste omgevingsdienst
- 5e Bijlage 1 Checklist PvA voor OD s
- 5f Bestuursnotitie plan van aanpak externe visitatie OZHZ
- 5g 240206 Visitatierapport OZHZ definitief
- 6 Belegnotitie eerste ervaringen met de Omgevingswet
- 7a Belegnotitie Jaarverslag 2023 ontwikkelaanpak
- 7b Jaarverslag 2023 Ontwikkelaanpak definitief
- 8a Belegnotitie Jaarverslag Generiek Toezicht 2023
- 8b Jaarrapport Generiek Toezicht 2023 versie 1.4 DB en AB
- 9a Belegnotitie LHSO voor bsbm vs02
- 9b bgr-2024-35 LHSO
- 9c Jaarrapportage Strafrechtelijke handhaving 2023
- 9d Dienstplan OZHZ 2024 vastgesteld DT 051223 met prio

Algemeen bestuur Omgevingsdienst ZHZ

AGENDA VERGADERING d.d. 28 maart 2024

9.00 tot 11.00 uur

(Stadskantoor Dordrecht, Spuiboulevard 300)

	ONDERWERP	BIJLAGEN
1.	Opening, mededelingen en ingekomen stukken <ul style="list-style-type: none"> - Uitgangspuntenbrief begrotingskaders 2025 gemeenschappelijke regeling OZHZ 	- Uitgangspuntenbrief begrotingskaders 2025 gemeenschappelijke regeling OZHZ
2.	Notulen van de vergadering van 30 november 2023 <ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen van de notulen van 30 november 2023 	- Concept-notulen van de vergadering van 30 november 2023
EIGENAAR		
3.	Begroting 2024, eerste begrotingswijziging <ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen van de eerste wijziging van de begroting 2024 	<ul style="list-style-type: none"> - Belegnotitie - Bestuursnotitie - Overzicht van ingekomen zienswijzen - Brief namens het DB van 8 maart 2024 inzake de ingekomen zienswijzen
4.	Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek gemeenten <ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen van de bestuursopdracht 	<ul style="list-style-type: none"> - Belegnotitie - Bestuursnotitie
5.	Doorontwikkeling omgevingsdiensten <ul style="list-style-type: none"> - Vaststellen van het plan van aanpak inzake robuustheid - Vaststellen van het plan van aanpak naar aanleiding van de externe visitatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Belegnotitie - Plan van aanpak robuustheid met als bijlage de bestuursnotitie zelftoetsing robuustheid d.d. 14 september 2023 - Brief van het ministerie van IenW met reactie op de zelftoetsing (ongedateerd), met als bijlage een checklist voor de plannen van aanpak - Plan van aanpak naar aanleiding van de externe visitatie - Visitatierapport
OPDRACHTGEVER		
6.	Eerste ervaringen met de Omgevingswet <ul style="list-style-type: none"> - Kennismaken van de eerste ervaringen met de Omgevingswet en de gesignaleerde aandachtspunten via de leden van het AB onder de aandacht te brengen bij de 	- Belegnotitie

	ONDERWERP	BIJLAGEN
	deelnemers	
7.	Jaarverslag 2023 Ontwikkelaanpak - Vaststellen van het Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2023	- Belegnotitie - Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2023
8.	Jaarverslag Generiek Toezicht 2023 - Vaststellen van het Jaarverslag Generiek Toezicht 2023	- Belegnotitie - Jaarverslag 2023 Generiek Toezicht
OVERIG		
9.	Stukken ter informatie: - Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024 en Jaarrapportage 2023 strafrechtelijke handhaving - Dienstplan 2024 OZHZ	- Belegnotitie , Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024 en Jaarrapportage strafrechtelijke handhaving 2023 - Dienstplan OZHZ 2024
10.	Rondvraag en sluiting	

Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst
Zuid-Holland Zuid
T.a.v. Dhr. R. Visser
Postbus 550
3300 AN Dordrecht

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-841792931
DOS-2022-0003399

Uw kenmerk

Bijlagen
1

Onderwerp

Uitgangspuntenbrief begrotingskaders 2025 gemeenschappelijke regeling OZHZ

Geachte heer Visser,

Inleiding

In deze kaderbrief beschrijft de provincie, vergelijkbaar met voorgaande jaren, de provinciale (financiële) uitgangspunten en specifieke aandachtspunten ten behoeve van de begroting 2025 van de OZHZ.

Financieel kader 2025

Provinciale deelnemersbijdrage

Overeenkomstig het provinciaal indexatiebeleid, kan de provinciale deelnemersbijdrage 2025 voor het wettelijk takenpakket en de overige werkzaamheden die de omgevingsdiensten uitvoeren namens of voor de provincie worden geïndexeerd.

Voor deze indexatie dienen de indexpercentages te worden gebaseerd op de Macro Economische Verkenning (MEV) die jaarlijks door het CPB in maart wordt gepubliceerd. Die gegevens zijn op dit moment nog niet bekend, waardoor we de kaders baseren op de augustusraming 2023 (oftewel de concept-Macro Economische Verkenning (cMEV) 2024) die wel een doorkijk en raming geeft voor 2025.

Dit betekent dat u voor de provinciale deelnemersbijdrage in de ontwerpbegroting 2025 van OZHZ een gewogen index van 3,9% kunt toepassen. Voor de specificatie van de toegepaste methode wordt u verwezen naar de bijlage bij deze brief.

In het geval de indexen in de maartpublicatie 2024 gebaseerd op de MEV afwijkend zijn voor het jaar 2025 en op tijd beschikbaar zijn bij het opstellen van uw conceptbegroting 2025, verzoeken wij om deze (geactualiseerde) indexatiepercentages toe te passen, conform de methode van het provinciale indexatiebeleid.

Het door uw dienst voorgestelde indexeringspercentage van de uurtarieven dient gespecificeerd en onderbouwd te worden. Daarbij geldt de randvoorwaarde dat indexatie geen nadelige gevolgen heeft voor de (minimaal) gewenste kwaliteit van de uitvoering van het provinciaal takenpakket en het aantal op te leveren provinciale producten. In het coalitieakkoord 2023-2027 “Krachtig Zuid-Holland” is het volgende hierover opgenomen: *Wij blijven inzetten op kwalitatief hoogwaardige taakuitvoering van milieu- en groene taken door de omgevingsdiensten.*

Daarnaast streeft de provincie naar meer éénduidigheid en uniformiteit in de indexeringsmethodiek die wordt toegepast door de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Hieromtrent gaat de provincie samen met de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en gemeenten de mogelijkheden te verkennen voor een uniform indexeringsbeleid voor alle omgevingsdiensten in Zuid-Holland vanaf 2025.

Weerbaarheid en wendbaarheid

Er is steeds meer aandacht voor de wendbaarheid en weerbaarheid van de begroting van overheden. Onder meer is in een recent verschenen essaybundel van de Raad van Openbaar Bestuur (ROB), in het essay met de titel “Bezuinigen met goedgevulde reservepotten? Dat kan anders” hier aandacht aan besteed. Te raadplegen via <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2023/04/12/een-financieel-fundament-voor-grote-opgaven>. Deze vernieuwde manier van kijken naar je financiële positie kan op termijn gevolgen hebben voor het benodigde weerstandsvermogen. Wij willen graag deze ontwikkeling alvast onder de aandacht brengen.

Aandachtspunten

Inhoudelijk / milieu

Doorontwikkeling omgevingsdiensten

De provincie heeft in 2021 een verkenning door Twynstra Gudde laten uitvoeren naar de toekomstbestendige uitvoering van de VTH-taken bij de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. In deze verkenning zijn vijf thema's benoemd die belangrijk zijn voor de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten: Kennis is Key, Betere samenwerking in de keten gericht op een betere uitwisseling van data en informatie, Robuustere financiering, Nabijheid en transparantie en Een sterke(re) bestuurlijke samenwerking.

Uw organisatie heeft deze thema's herkend en onderschreven, die ook in landelijke rapporten en onderzoeken worden beschreven. Deze thema's zijn door middel van een gezamenlijke bestuurlijke opdracht aan alle directeuren van de omgevingsdiensten opgepakt. Er is gekozen om te starten met de eerste twee aanbevelingen uit het rapport, namelijk Kennis is Key en een Betere samenwerking in de keten gericht op een betere uitwisseling van data en informatie. Er zijn inmiddels goede resultaten bereikt op deze gebieden.

De komende jaren zal er ook aandacht moeten uitgaan naar het oppakken van de resterende drie aanbevelingen die van belang zijn voor een toekomstbestendige uitvoering van VTH taken: Robuustere financiering, Nabijheid en transparantie en Een sterke(re) bestuurlijke samenwerking. Deze thema's sluiten goed aan bij het landelijke Interbestuurlijk Programma (IBP) VTH. Nadere uitwerkingen van deze thema's in de vorm van een plan van aanpak wordt voorgelegd aan uw bestuur en kan gevolgen hebben voor de begroting van uw dienst. Wij verzoeken u bij het opstellen

de begroting 2025, indien bekend, de mogelijke financiële consequenties op te nemen in zowel de raming van de begroting 2025 alsook in de meerjarenraming.

IBP VTH

Onder de naam Interbestuurlijk Programma Versterking stelsel Vergunningen Toezicht en Handhaving (IBP VTH) is in 2022 een programma gestart dat uitvoering geeft aan de 10 aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Het doel van het IBP VTH is de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren, door het hele VTH-stelsel te versterken, met speciale aandacht voor de rol van de omgevingsdiensten. In 2023 heeft het programma een toetsingskader voor robuuste omgevingsdiensten opgeleverd, dat ook uw dienst heeft ingevuld. In de eerste helft van 2024 worden de resultaten in het kader van de financiering voor robuuste omgevingsdiensten verwacht.

Wij verzoeken uw dienst rekening te houden met de ontwikkelingen en resultaten van het IBP VTH, indien bekend, bij het opstellen van uw begroting.

Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn een aantal zaken veranderd ten aanzien van de opdrachtverlening voor provinciale taakuitvoering door omgevingsdiensten, bijvoorbeeld door de introductie van het digitale stelsel omgevingswet (DSO). Daarnaast is het bevoegd gezag voor de provinciale bodemtaken grotendeels overgegaan naar de gemeenten.

Deze overgang en de consequenties daarvan zijn zo veel als mogelijk samen met u in beeld gebracht en is gezamenlijk voorbereid op de veranderende werkwijze. In het jaar 2024 zullen de gevolgen van de invoering van de wet duidelijker worden en zullen indien nodig verdere afspraken worden gemaakt. Wij verzoeken uw dienst de (verdere) consequenties van de Omgevingswet (zoveel mogelijk) in uw begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 in beeld te brengen.

Kwaliteitscriteria VTH

Voor de provinciale taken wordt er door de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten jaarlijks gerapporteerd over de wettelijke kwaliteitscriteria VTH. Omdat er grote variatie is in omvang en diepgang van rapportage tussen de omgevingsdiensten is er een behoefte ontstaan om de rapportagevorm meer te uniformeren. De verplichting voor het rapporteren over de kwaliteitscriteria VTH geldt voor alle deelnemers van de omgevingsdiensten. In gezamenlijkheid met de diensten en haar deelnemers is bepaald om te rapporteren over de kwaliteitscriteria via een uniforme systematiek (stoplicht systeem). We verzoeken de diensten deze uniforme wijze van rapporteren toe te passen voor de rapportage kwaliteitscriteria als onderdeel van het jaarverslag van uw dienst.

Processen en informatievoorziening

Bedrijfsvoering

Voor het dekkend maken van uw begroting, het bepalen van het uurtarief en de benodigde provinciale financiële deelnemersbijdrage hebben wij blijvend uw aandacht gevraagd voor een mogelijke efficiëntieverbetering in uw bedrijfsvoering. Door kennis en ervaringen te delen, krachten te bundelen en te werken aan (en met) meer uniforme producten en processen met de andere omgevingsdiensten kan hier invulling aan worden gegeven.

Bestuurlijke vergaderingen

Verder vragen wij uw (blijvende) aandacht ter voorbereiding van de bestuurlijke vergaderingen. Voor de algemene bestuursvergaderingen dienen de vergaderstukken uiterlijk twee weken voor de vergadering digitaal bij de secretariaten van de bestuurlijke vertegenwoordigers te worden aangeleverd. Een latere aanlevering van stukken maakt het niet mogelijk het proces van interne besluitvorming op tijd te doorlopen. Bij incidentele nazending van stukken na de 14 dagen termijn, verzoeken wij u contact op te nemen met de behandelend ambtenaar.

Verzoek van Provinciale Staten

Tijdens de behandeling van de jaarstukken van OZHZ in de commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen op 20 mei 2020, hebben Provinciale Staten aandacht gevraagd voor de volgende onderwerpen:

- Externe inhuur; het zo veel mogelijk beperken van externe inhuur,
- HRM-beleid; participatiebanen, stages en een inclusieve organisatie,
- Digitalisering;
- Duurzaam inkopen.

Wij gaan er van uit dat deze onderwerpen een integraal onderdeel uitmaken van uw P&C producten.

Cybersecurity

Binnen de omgevingsdiensten neemt de inzet van ICT toe en wordt steeds meer data gedreven gewerkt. Dit betekent dat besluiten op data kunnen worden gebaseerd en daarmee is betrouwbare informatie cruciaal om de organisatie te laten functioneren. De bedrijfsvoering kan substantieel geschaad worden als knelpunten optreden in de informatievoorziening en/of -bescherming.

De provincie verzoekt u inzichtelijk te maken hoe met de informatieveiligheid binnen de omgevingsdienst wordt omgegaan en hoe hierover wordt gerapporteerd aan de deelnemers.

Tot slot

Wij verzoeken u bij het opstellen van de begroting 2025 en de meerjarenbegroting rekening te houden met bovengenoemde uitgangspunten. Daarbij merken wij op dat de in deze brief verwoorde kaders door de provinciale vertegenwoordigers zullen worden ingebracht bij het besluitvormingsproces over de begroting 2025 en waar nodig zullen worden toegelicht.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben over deze brief dan kunt u contact opnemen met . De contactgegevens staan in de kop van deze brief aangegeven.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA
4/6

drs. J. Smit

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2022-0003399) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlage

Berekening indexpercentage provinciale deelnemersbijdrage

De hier onderstaande berekening is gebaseerd op de augustusraming 2023, namelijk de cMEV 2024.

Voor de raming van de loonkosten wordt de index 'prijs overheidsconsumptie: beloning medewerkers' (PO: bm) toegepast. Conform de in augustus 2023 gepubliceerde cMEV 2024 is dit indexpercentage voor het jaar 2025 geraamd op 4,9%. Voor de component personele lasten kan dit indexpercentage worden toegepast.

Over de feitelijke (stijging van de) personeelskosten zal door uw dienst worden gerapporteerd aan het dagelijks bestuur. Daarbij verzoeken wij u om het verschil tussen de feitelijke kosten en de in de begroting 2025 geraamde personeelskosten inzichtelijk te maken en te specificeren.

Voor de materiële component (zijnde totale kosten minus personeelskosten) van uw begroting, kunt u de index prijsindex over de materiële overheidsconsumptie (imoc), oftewel de index 'prijs overheidsconsumptie netto materieel' hanteren. Voor het jaar 2025 wordt dat geprognosticeerd op 2,0%.

Verder verzoeken wij u voor de provinciale deelnemersbijdrage een gewogen index te hanteren, waarbij sprake is van een verhouding 2/3 personeel en 1/3 materieel (conform het provinciaal indexatiebeleid).

Het bovenstaande betekent dat u voor de provinciale deelnemersbijdrage en uw integraal uurtarief een gewogen index van 3,9% voor het jaar 2025 kunt toepassen.

Tabel indexen 2025 - Voorbeeld

Index (gebaseerd op cMEV 2024)	Kostensoort	Gewogen	
		2025	index 2025
Prijs overheidsconsumptie: beloning medewerkers	Personeel	4,9%	3,9%
Prijs overheidsconsumptie: netto materieel (imoc)	Materieel	2,0%	

Conceptnotulen

Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

van 30 november 2023

Aanwezig:

Mw. De Jonge (Dordrecht, voorzitter t/m agendapunt 2), Stolk (PZH, voorzitter vanaf agendapunt 3), De Boer (Gorinchem), Nederveen (Hardinxveld-Giessendam), De Gier (Alblasserdam), Merx (Dordrecht), Lock (Molenlanden), Van der Wulp (Hoeksche Waard), Kosten (Papendrecht), Bijderwieden (Sliedrecht), mw. Van Dongen (Zwijndrecht) en Visser (OZHZ, secretaris).

Afwezig:

Mw. Van Leeuwen (PZH), Lafleur (H-I-Ambacht)

Verder aanwezig:

Schippers (controller) en Numan (directiesecretaris).

	ONDERWERP	BESLUIT
1.	<p>Opening en mededelingen</p> <p>De <u>Voorzitter</u> opent de vergadering. Er zijn enkele mededelingen.</p> <p><u>Financieel toezichtsregime 2024</u></p> <p>Bericht van BZK</p> <p>Het bericht van BZK over het financieel toezichtsregime is positief. BZK volstaat met repressief toezicht.</p> <p><u>Reactie van Omgevingsdienst NL op het rapport Omgevingsdiensten in Beeld 2023</u></p> <p>Brief van ODNL</p> <p>In haar reactie op het rapport Omgevingsdiensten in beeld 2023 geeft ODNL o.a. aan dat zij voorzichtig is met het trekken van conclusies uit het geschetste kwantitatieve beeld. Reden daarvan is gelegen in de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de aangeleverde data, alsmede in de achterliggende afspraken tussen omgevingsdiensten en hun opdrachtgevers. De heer <u>Visser</u> geeft daar enkele voorbeelden van, zoals het aantal juristen dat in dienst zou zijn bij de kleinste omgevingsdienst van het land en de conclusies die men zou kunnen trekken uit het aantal opgemaakte pv's. Daarnaast is ODNL ook kritische op andere delen of passages van het rapport en wijst zij erop dat, na afloop van de huidige SPUK, structurele middelen nodig zijn om ambities waar te maken op het gebied van kennis, een adequate uitvoering van de VTH-taken en de aanpak van grote maatschappelijke opgaven. ODNL verwacht dat het effect van de huidige inspanningen en resultaten op het gebied van de kennisinfrastructuur en informatievoorziening tenietgaat als er geen structurele middelen zijn en wil daarover graag in gesprek met lenW. Verzoek is ook om in het vervolg de rol van de rijksinspecties in het onderzoek mee te nemen.</p> <p><u>Oprichten nieuwe unit Data en ICT</u></p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat OZHZ eraan werkt het informatiegestuurd werken verder te verbeteren en te structureren in de organisatie. Het belang van data wordt steeds groter. Hiertoe is onder andere vanaf 2023 een nieuw programma Beter benutten van data opgestart, als onderdeel van de Ontwikkelaanpak. In het verlengde daarvan start per 1 januari 2024 een nieuwe organisatie-eenheid (unit) binnen OZHZ met een duidelijke taak en bevoegdheid. De voorbereidingen hiertoe zijn al gestart. Bij deze unit zullen onder andere specialisten gaan werken op het gebied van data-analyse / business intelligence. Dergelijke afgezonderde specifieke functies zijn thans nog niet in de formatie opgenomen. De kwantiteit en kwaliteit voor het omgaan met data is daarom nog teveel versnipperd in de organisatie. De inrichting van de nieuwe 'unit Data en ICT' zorgt er mede voor dat OZHZ kan voldoen aan de robuustheidscriteria en beter</p>	

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>kan samenwerken met de andere omgevingsdiensten. De OR en ook de betrokken medewerkers zijn er enthousiast over. Er komt overigens geen extra unitmanager bij. Vooralsnog organiseert OZHZ het binnen de begroting.</p> <p>In reactie op de vraag van de heer <u>Merx</u> licht de heer <u>Visser</u> toe dat dit laatste als uitgangspunt geldt. OZHZ komt er op terug indien daartoe aanleiding is.</p>	
2.	<p>Aanwijzen voorzitter OZHZ</p> <p>Belegnotitie</p> <p>De heer Stolk wordt aangewezen als voorzitter van OZHZ en neemt vanaf agendapunt 3 het voorzitterschap van de vergadering over van mw. De Jonge. Namens OZHZ biedt de heer <u>Visser</u> hen een kleine attentie aan als blijk van dank.</p>	De heer Stolk aangewezen als voorzitter van OZHZ.
3.	<p>Notulen van de vergadering van 6 juli 2023</p> <p>Concept-notulen van de vergadering van 6 juli 2023</p> <p>Er zijn geen opmerkingen over de notulen.</p>	Notulen van de vergadering van 6 juli 2023 vastgesteld.
E I G E N A A R		
4.	<p>BURAP II van 2023 en tweede begrotingswijziging 2023</p> <p>Belegnotitie</p> <p>BURAP II 2023</p> <p>Bestuursnotitie inzake de tweede begrotingswijziging 2023</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht toe dat in BURAP II sprake is van een aantal plussen en minnen waarbij het geraamde resultaat mede door vrijval van de reserve verlost meer op het niveau van de eerste bestuursrapportage kan blijven. Inhoudelijk blijft de productie wat achter waarbij de oorzaken in de BURAP II zijn benoemd. Het heeft onder andere te maken met het inwerken van nieuwe medewerkers. In de uitvoering geeft OZHZ prioriteit aan de meest risicovolle activiteiten. Hierover rapporteert OZHZ in de verslagen over de jaarplannen. Er zijn tot slot maatregelen genomen over de doorlooptijden van vergunningen.</p> <p>De heer <u>Bijderwieden</u> licht toe dat de auditcommissie positief adviseert over de vaststelling van de 2e begrotingswijziging 2023. De auditcommissie heeft zich bij de advisering met betrekking tot de eerste bestuursrapportage 2023 reeds ten doel gesteld om jaarlijks bij de jaarrekening de ontwikkeling van het weerstandsvermogen te monitoren. De auditcommissie scherpt dit doel aan door naast het monitoren van het weerstandsvermogen bij de jaarrekening deze monitoring eveneens bij de Bestuursrapportages toe te gaan passen. Het doel hiervan is om meer zicht en sturing te krijgen op de mogelijkheden om het weerstandsvermogen weer aan te vullen. Tot slot doet de auditcommissie de oproep aan de opdrachtgevers om te bekijken welke opdrachten in 2023 via offertes zijn weggezet die wellicht ook structureel in opdrachten meegenomen hadden kunnen worden. Hiermee voorkomen we dat OZHZ dure inhuurkrachten moet inhuren en OZHZ kan anticiperen op voldoende eigen personeel.</p> <p>Mw. <u>Van Dongen</u> wijst op de balans tussen enerzijds de achterblijvende productie vanwege het inwerken van nieuwe mensen, anderzijds het op orde houden van de productie maar dan met hogere inhuurkosten. De heer <u>Visser</u> beaamt dat. De arbeidsmarkt is nog steeds overspannen. Het is ook belangrijk om mensen vast te houden na ze zelf opgeleid te hebben. Ook de inhuurmarkt staat nog steeds onder druk, los van de tarieven. Men wisselt snel als men elders meer kan verdienen per uur. Tot nu toe slagen we er in personeel in dienst te nemen. Dat doet OZHZ ook samen met de andere omgevingsdiensten binnen en buiten Zuid-Holland. Denk aan De Betere Wereldbaan en het gezamenlijke traineeprogramma. Ook vanuit ODNL gaat een campagne lopen om meer bekendheid te geven aan het werken bij een omgevingsdienst.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisgenomen van de BURAP II 2023 2. De tweede wijziging van de begroting 2023 conform voorstel vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>De heer <u>Merx</u> vraagt of de legesinkomsten zitten op het geraamde niveau. De heer <u>Visser</u> meldt dat hem dat op dit moment niet bekend is. Er was wel een dip te zien in de aanvragen voor de bouwvergunningen, maar dat stijgt nu weer. Dat kan liggen aan de komst van de Omgevingswet en de Wkb. OZHZ monitort dat continu.</p>	
5.	<p>Richtlijnen begroting 2025</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Bestuursnotitie inzake de richtlijnen begroting 2025</p> <p>De heer <u>Bijderwieden</u> licht toe dat de auditcommissie adviseert dat de verhoging van het tarief 2024 noodzakelijk is, gezien het feit dat in 2023 al een substantieel deel van het weerstandsvermogen is ingezet. Een mogelijke verdere inzet van het weerstandsvermogen wordt gezien als risicovol, zeker gezien de opgave die er al ligt om de inzet van het weerstandsvermogen voor het tekort over 2023 weer aan te vullen. De auditcommissie realiseert zich dat met deze verhoging van het tarief 2024 een opgave bij de opdrachtgevers komt te liggen die gezien de druk op de beschikbare middelen een uitdaging vormt.</p> <p>Daarnaast wil de auditcommissie aandacht vragen voor het te doorlopen proces richting het ravijnjaar 2026 en het DB oproepen om hier gericht actie op te ondernemen. In het verlengde hiervan geeft de auditcommissie de suggestie mee om, evenals vorig jaar, een sessie te beleggen met de wethouders Financiën en hen mee te nemen in het te doorlopen proces richting het ravijnjaar 2026.</p> <p>Tot slot wil de auditcommissie het advies meegeven om het opstarten van de zienswijzeprocedure met betrekking tot de aanpassing van de begroting 2024 als gevolg van de verhoging van het tarief 2024 zo snel mogelijk na de besluitvorming in het AB van 30 november in gang te zetten.</p> <p>De <u>Voorzitter</u> is het eens met het advies van de auditcommissie om de wethouders financiën bij te praten en snel de zienswijzeprocedure te starten. Vraag is hoe het AB erover denkt.</p> <p>De heer <u>Merx</u> licht toe dat Dordrecht op dit moment hard nadenkt hoe eur. 30 mln te besparen vanwege het ravijnjaar 2026. Deze boodschap vanuit OZHZ is dan een ingewikkelde. Hoe belanden we niet diep in het rood en wie kan daaraan bijdragen? En welke keuzes gaan we maken in de taken. Het voorstel gaat nu uit van gelijkblijvende taken. Dordrecht wil die discussie aangaan, ook voor de taken die bij OZHZ zijn belegd en de middelen die daar tegenover staan. Spreker wenst die disclaimer nadrukkelijk mee te geven.</p> <p>Mw. <u>Van Dongen</u> sluit zich daarbij aan. Spreker kan nu met het voorstel instemmen, maar als het niet houdbaar wordt qua opgave dan moeten we met elkaar in gesprek.</p> <p>De heer <u>Nederveen</u> is het met de vorige sprekers eens. OZHZ is niet de enige dienst die met een aangepaste index komt. Verzoek is om dat af te stemmen met de andere diensten. De gemeente wil goed kijken naar de wettelijke en niet-wettelijke taken. Er zal dan eerst naar de mogelijkheden voor de niet-wettelijke taken worden gekeken. Er gelden ook frictiebepalingen met de afspraak dat tot op een bepaald niveau zonder frictiekosten kan worden bezuinigd. Dat moeten we er ook in meenemen.</p> <p>De heer <u>Lock</u> sluit zich aan bij de vorige spreker. We moeten ook onderscheid maken tussen indexering van het uurtarief, waarmee spreker akkoord kan gaan, en willen kijken naar het volume. Het volume moet hetzelfde kunnen blijven.</p> <p>De heer <u>Van der Wulp</u> is het eens met de vorige spreker. We moeten inderdaad richting 2026 goed kijken naar de taken en het volume. Spreker is akkoord met de indexering. Op later moment volgt de discussie over omvang en volume van taken.</p> <p>De heer <u>Kosten</u> vraagt ten eerste aandacht voor het weerstandsvermogen. Voor wat betreft het ravijnjaar 2026 is het de vraag hoe OZHZ kan meebewegen. Er</p>	<p>Conform voorstel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De richtlijnen voor de begroting 2025 vastgesteld. 2. Inzake de indexering als volgt besloten: <ol style="list-style-type: none"> a. Het uurtarief 2024 aanvullend te indexeren met 2%. Het uurtarief 2024 komt daarmee uit op € 107,87. b. De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en inwonerbijdrage 2024 aanvullend te indexeren met 2,0%. c. De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage én tarieven 2025 te indexeren met 4,3%. d. Het uurtarief 2025 vast te stellen op € 112,46. e. Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, dit te beschouwen als een volumetaakstelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is. 3. Besloten om de voorgenomen wijziging van de begroting 2024 vanwege de aanvullende indexering 2024 snel na de besluitvorming op 30 november 2023 voor zienswijze voor te leggen aan de raden en Provinciale

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>zijn zeker capaciteitsuitdagingen. Vraag is hoe we een kader kunnen maken voor de afweging tussen de financiën en de risico's.</p> <p>De heren <u>De Gier</u>, <u>Bijderwieden</u> en <u>De Boer</u> sluiten zich aan bij de vorige sprekers. Zij zijn akkoord met de indexering van het tarief maar het volume mag niet zonder meer worden verhoogd. Aanvullende vraag van de heer De Boer is wel wat een volumetaakstelling doet met de organisatie als de gemeenten heroverwegen welke taken zij door OZHZ laten uitvoeren.</p> <p>De heer <u>Visser</u> is blij met het begrip voor de situatie. De organisatie moet gezond blijven. Daarbij past een weerstandsvermogen dat op niveau is. Ook de vragen over het volume zijn begrijpelijk. OZHZ vraagt nu om in gezamenlijk overleg met de opdrachtgever te bepalen over welke taken we het dan eventueel hebben en wat er (hoeveel) minder zou kunnen. Tegelijkertijd geldt dat OZHZ de offertetaken niet voor niets uitvoert voor de gemeenten. Die hebben vaak te maken met de ambities van de gemeente in het kader van ruimtelijke ordening. Vraag is wat dat dan doet met de RO-processen in de gemeente en de kwaliteit van de leefomgeving. Dat is dan de afweging die de gemeente moet maken.</p> <p>Over de frictiebepaling licht spreker toe dat deze vooral is bedoeld om elkaar niet op te zadelen met de kosten van een personeelsoverschot bij OZHZ indien één opdrachtgever meer bezuinigt dan afgesproken. Zo ver is het gelukkig nog niet. De genoemde 2% past binnen de marge, maar OZHZ gaat dan wel graag het gesprek aan over wat de dienst niet meer gaat uitvoeren voor de betreffende opdrachtgever. Voor 2024 is dat trouwens lastig, omdat de jaarprogramma's allemaal al bijna af zijn.</p> <p>Het ravijnjaar 2026 is spannend voor iedereen. Het is een goede suggestie om samen met de andere gemeenschappelijke regelingen op zoek te gaan naar verdere efficiency- en samenwerkingsmogelijkheden. Vraag is ook wat OZHZ nog meer voor zijn opdrachtgevers kan doen, zoals de bouw- en apv-taken. Het volume wordt dan groter maar de overhead stijgt minder hard mee. Daarover gaat OZHZ graag in gesprek.</p> <p>Voor wat betreft de capaciteitsuitdagingen blijft gelden dat OZHZ werkt met een flexibele schil. Er zijn nu geen ontslagen nodig, maar liever had OZHZ meer mensen in eigen dienst gehad.</p> <p>De <u>Voorzitter</u> meldt dat ook de provincie Zuid-Holland kan instemmen met het voorstel.</p> <p>De heer <u>Lock</u> vindt de verhouding tussen de indexering en de uren logisch. Verzoek aan OZHZ is wel om aan de voorkant mee te kijken wat mogelijk is. De volumeknop is nu de enige waaraan de gemeente kan draaien. Oproep is om de discussie in het college en met de raad op die manier makkelijker te maken. Graag input daarvoor.</p> <p>Mw. <u>De Jonge</u> vraagt naar de passage in de begrotingsrichtlijnen over het doorschuiven van lasten naar de jaarprogramma's van de gemeenten. Verzoek is om samen te kijken wat er ten laste gaat van de jaarprogramma's en ook de screening aan de kostenkant samen te doen.</p> <p>De <u>Voorzitter</u> benoemt dat ook de samenwerking tussen de omgevingsdiensten kansen kan bieden. Bijvoorbeeld een functionaris gegevensbescherming kun je met elkaar delen. We moeten goed kijken wat er verder nog mogelijk is.</p> <p>De heer <u>Visser</u> licht tot slot toe dat het gebruik van de 'volumeknop' maatwerk per gemeente is. Het afgesproken minimum niveau moet daarbij wel gerespecteerd worden. Bij de behandeling straks van de Nota VTH komt dit ook ter sprake. De opmerking van mw. De Jonge over de lasten gaat waarschijnlijk over de offertetaken. Als die worden opgenomen in de jaarprogramma's dan is dat een lastenverlichting voor OZHZ. De lasten zouden niet mogen stijgen. Het is niet de bedoeling om de lasten door te schuiven.</p>	<p>Staten.</p> <p>En voorts besloten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. De adviezen van de auditcommissie over te nemen. 5. Aan onderdeel e van besluit 2 een pragmatische uitwerking te geven, waarbij ruimte is voor maatwerk in de volumes. 6. Samen met de andere gemeenschappelijke regelingen en omgevingsdiensten de verdere efficiency- en samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken.
6.	<p>Protocol accountantscontrole boekjaar 2023</p> <p>Belegnotitie</p>	<p>Conform voorstel het protocol voor de accountantscontrole op de</p>

	ONDERWERP	BESLUIT
	Protocol accountantscontrole 2023 De heer <u>Bijderwieden</u> meldt dat de auditcommissie positief adviseert aan het AB inzake het vaststellen van het protocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023. Er zijn verder geen opmerkingen over de stukken.	jaarrekening 2023 vastgesteld.
7.	Vijfde wijziging gemeenschappelijke regeling OZHZ Belegnotitie Voorstel tot wijziging, met nota van toelichting Zienswijze gemeenteraad van Papendrecht Zienswijze PS van Zuid-Holland Doorlopende integrale tekst van de gemeenschappelijke regeling na 5e wijziging De heer <u>Bijderwieden</u> meldt dat de raad van Sliedrecht op 10 oktober 2023 heeft besloten om geen zienswijze in te dienen. Er zijn verder geen opmerkingen over de stukken.	Conform voorstel vastgesteld het voorstel tot 5 ^e wijziging van de gemeenschappelijke regeling.
OPDRACHTGEVER		
8.	Ontwikkelaanpak 2022 – 2025, jaarschijf 2024 Belegnotitie Jaarplannen 2024 Ontwikkelaanpak Er zijn geen opmerkingen over de stukken.	Conform voorstel ingestemd met de jaarplannen 2024 van de Ontwikkelaanpak 2022-2025
9.	Jaarprogramma Generiek Toezicht 2024 Belegnotitie Jaarprogramma Generiek Toezicht 2024 Er zijn geen opmerkingen over de stukken.	Conform voorstel het Jaarprogramma Generiek Toezicht 2024 vastgesteld.
10.	Nota VTH voor gemeentelijke taken 2025 - 2028 Belegnotitie Bestuursnotitie Nota VTH Mw. <u>Naeije-de Bruin</u> van OZHZ licht de nota toe. De sheets van de presentatie zullen aan het verslag worden gehecht. Naar aanleiding van de presentatie zijn de volgende vragen gesteld: <ul style="list-style-type: none"> - De heer <u>Merx</u> vraagt naar de LHSO. De heer <u>Visser</u> licht toe dat dit een landelijk kader is dat de gemeente zelf dient vast te stellen. In uitzonderingsgevallen kan worden afgeweken, maar oproep is om daar dan transparant over te zijn door het bijvoorbeeld te melden aan de raad. - Mw. <u>De Jonge</u> vraagt naar de aanpak van bedrijven of branches waar vooralsnog minder toezicht plaatsvindt. De heer <u>Visser</u> licht toe dat het belangrijk is dat OZHZ ook gebruik maakt van data en signalen van handhavingpartners zoals van de andere omgevingsdiensten, de politie en de waterschappen. De nieuwe unit Data en ICT moet een impuls gaan geven aan die samenwerking opdat we het toezicht steeds beter kunnen richten op de mate van naleving en risico's in alle branches. - De heer <u>Lock</u> doet de oproep om ook aan de voorkant te blijven kijken naar de naleefbaarheid van de regelgeving. Bijvoorbeeld in het kader van de transitie in de landbouw en de emissie van stikstof. Samen met de doelgroepen kan daarnaar worden gekeken. Partijen kunnen elkaar dan ook 	Conform voorstel ingestemd met de Nota VTH voor gemeentelijke taken 2025 – 2028.

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>aanspreken als partners. De heer <u>Visser</u> wijst op het gedachtegoed van de Omgevingswet. Met elkaar willen we iets bereiken in de leefomgeving, vandaar het uitgangspunt van ja-mits. We moeten dat wel bewust met elkaar afwegen. De regelgeving loopt soms achter, waardoor we bij het afwijzen van een handhavingsverzoek door de rechter kunnen worden teruggefloten. Dat risico moet dan wel vooraf in beeld zijn bij het niet handhaven van bepaalde overtredingen. De <u>Voorzitter</u> vindt het belangrijk ook de rollen te onderscheiden die je hebt als omgevingsdienst. Dit gaat over toezicht en handhaving, maar je kunt ook adviseren aan de voorkant. Dat is een andere rol. De heer <u>Lock</u> pleit ervoor om deze rollen elkaar te laten beïnvloeden. We moeten er aan de voorkant slim mee omgaan. Hoe handhaafbaar is de regelgeving en zijn we het daarover eens.</p> <p>- De heer <u>Merx</u> vraagt naar de financieringssystematiek. Die zou ongewijzigd blijven. Vraag is wat dat betekent voor de sturingsmogelijkheden van de gemeente. Mw. <u>Naeije - De Bruin</u> licht toe dat de sturingsmogelijkheden bij het omgevingsgestuurde deel zijn beperkt tot de vraag <i>hoe</i> OZHZ de taken uitvoert. Bijvoorbeeld de mate van diepgang bij het toetsen van meldingen. Bij het opstellen van de nota is al de conclusie getrokken dat het risicogericht afhandelen van meldingen geen soelaas biedt. De toetsing moet volledig zijn. De heer <u>Visser</u> wijst op de omgevingsplannen, waarin de gemeente kan bepalen wat wel of niet vergunningplichtig is. Ook bij het afhandelen van klachten kunnen keuzes worden gemaakt. Een locatieplan kan eens per 4 jaar, maar bijvoorbeeld ook eens per 5 jaar worden opgesteld. Dat zijn de bestuurlijke keuzes die de gemeenten zullen moeten maken.</p>	
11.	<p>Afsprakenkader Omgevingswet</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Afsprakenkader Omgevingswet</p> <p>Mw. <u>Bonewit</u>, projectleider Omgevingswet bij OZHZ, licht toe dat het afsprakenkader een mooi resultaat is van het regionale project. Het is een belangrijk ambtelijk naslagwerk hoe gaan we met elkaar samenwerken. De Omgevingswet kan worden beschouwd als een gereedschapskist die verschillende instrumenten bevat om de ambities van de gemeente te realiseren.</p> <p>In antwoord op de vraag wat deze afspraken betekenen voor de samenwerking in de regio licht mw. <u>Van Dongen</u> dat het kader duidelijkheid geeft. Bij de implementatie van de Omgevingswet is het goed elkaar vast te houden. De kaders bieden ook ruimte voor het gesprek met elkaar. Het gaat ons helpen om elkaar beter te begrijpen en goed samen te werken bij de uitvoering van de Omgevingswet. Tot slot geeft spreker aan ook zelf graag te willen zien wat de Omgevingswet in de praktijk betekent. Ze heeft hierover al afspraken gemaakt met OZHZ.</p> <p>Het afsprakenkader wordt (in een houten gereedschapskist) aan de AB-leden overhandigd.</p>	
OVERIG / TER INFORMATIE		
12.	<p>Versterking van het VTH-stelsel</p> <p>Belegnotitie</p> <p>Bestuursnotitie toetsing robuustheidscriteria met aanbiedingsbrief d.d. 29 september 2023</p> <p>Brief van de Staatssecretaris van IenW aan het AB d.d. 16 november 2023 inzake de robuustheidscriteria</p> <p>Voortgangsrapportage SPUK-subsidie (oktober 2023)</p> <p>Voor wat betreft de externe visitatie licht de heer <u>Visser</u> toe dat de visitatiecommissie op 1/11 heeft teruggekoppeld dat OZHZ operationeel goed is</p>	<p>Kennisgenomen van de voortgang van het landelijke en het provinciale traject, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De toetsing van OZHZ aan de landelijke criteria voor robuuste omgevingsdiensten - De externe visitatie

	ONDERWERP	BESLUIT
	<p>en ook goed in de relatie en communicatie. De dienst is gericht op samenwerking en pragmatisch. Goed te zien is ook dat we al 50 jaar bestaan. De onderzoekers vragen aandacht voor de realisatie van vernieuwingen. OZHZ richt zich, als operationele dienst, in de praktijk vooral op de uitvoering van de jaarprogramma's. Dat geeft tegelijkertijd risico's, maar OZHZ is echter geen R&D-organisatie. Vraag van de visitatiecommissie was ook: waar staat OZHZ over 5 jaar? Daarin kan meer initiatief worden genomen. Ten aanzien van de visievorming worden overigens al gesprekken gevoerd tussen de 5 omgevingsdiensten. OZHZ heeft in afwachting van de rapportage van de visitatiecommissie al verbeteringen doorgevoerd in de Ontwikkelaanpak.</p> <p>Spreker meldt voorts de grote betrokkenheid van het voltallige DB bij de visitatie. Ervaring met visitaties bij andere omgevingsdiensten leert dat dit elders vaak anders is.</p> <p>Inzake de toetsing aan de robuustheidscriteria zal OZHZ verbeteringen dienen door te voeren over het opleidingsbudget en de business intelligence. De nieuwe unit Data en ICT geeft daaraan al invulling. Het ministerie van IenW moet formeel nog reageren op de uitgevoerde toetsing. De vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten delen de uitkomsten van hun toetsingen en trekken samen op bij het maken van een plan van aanpak. Plan is om efficiënt en effectief te gaan voldoen aan de criteria.</p> <p>De regeling voor de SPUK-subsidie loopt door in 2024. Het totaalbedrag van de aan OZHZ toegekende subsidie van eur. 600K blijft gelijk. De wijzigingsaanvraag voor de SPUK-subsidie is op 24 november jl. ingediend.</p> <p>De samenwerking van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten heeft recent geleid tot de ondertekening van een convenant over de uitwisseling van boa's. Daarnaast wordt gewerkt aan de altijd actuele digitale vergunning en de Betere Wereldbaan. Ook wordt nagedacht over de toekomst van de diensten en hoe nog beter gebruik kan worden gemaakt van elkaars denkkracht.</p> <p>De <u>Voorzitter</u> is blij met het positieve beeld uit de visitatie. Het is tegelijkertijd een uitnodiging om het gesprek te voeren over wat er op de omgevingsdiensten afkomt en welke organisatie daar bij past. Denk aan grote transities, de arbeidsmarkt, AI, enzovoort. Het is zaak om nu niet achterover te gaan leunen. Een bestuurlijke begeleidingsgroep waarin ook mw. De Jonge zit is erbij betrokken. Een fysieke bijeenkomst is gepland in januari. Daarnaast is in ODNL-verband op 17 november jl. ook gesproken met de voorzitters van de 29 omgevingsdiensten. De diensten kunnen elkaar ondersteunen en nog meer gesprekspartner zijn van het ministerie. Het is goed om elkaar op deze manier meer op te zoeken.</p> <p>Mw. <u>Van Dongen</u> vindt het goed dat de diensten elkaar opzoeken. In de bij de stukken gevoegde brief van de Staatssecretaris staat dat we ook moeten blijven kijken naar schaalvergroting. Spreker is van mening dat dit niet altijd goed is of wenselijk. Het is niet de oplossing voor alles. Vraag is hoe OZHZ daar zelf naar kijkt. De <u>Voorzitter</u> vindt dat het bestuur daar zelf over gaat. Daar moeten we het de komende tijd met elkaar over hebben. Het kan leiden tot het versterken van de samenwerking, het uitwisselen van expertises, schaalvergroting, enzovoort. Komend voorjaar willen we er op een gestructureerde manier naar gaan kijken.</p> <p>De heer <u>Merx</u> roept op om in ODNL-verband met de voorzitters ook die R&D-kant van de omgevingsdiensten te bespreken. Daarin kan goed worden samengewerkt, bijvoorbeeld op het gebied van data. De <u>Voorzitter</u> licht toe dat we nu inderdaad in die zoektocht zitten. Vanuit ODNL is men bijvoorbeeld ook bezig met het opzetten van een Academie voor gezamenlijke opleidingen. Voorkomen moet worden dat we teveel zelf het wiel moeten uitvinden.</p>	<p>van 31 oktober en 1 november 2023</p> <ul style="list-style-type: none"> - De voortgangsrapportage over de uitputting van de SPUK-subsidie en de wijzigingsaanvraag - De voortgang van de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten
13.	<p>Planning bestuurs- en ambtelijke vergaderingen 2024</p> <p>Notitie</p> <p>De overleggen zijn via de secretariaten al ingepland in ieders agenda.</p>	Vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
14.	<p>Rondvraag en sluiting</p> <p>Mw. <u>Van Dongen</u> meldt dat er op dit moment sprake is van veel klachten over geuroverlast. Dat heeft te maken met een Brzo-bedrijf. Vraag is of we kunnen kijken hoe zo'n bedrijf de inwoners beter kan informeren, bijv. over onderhoudswerkzaamheden. De heer <u>Visser</u> licht toe bekend te zijn met deze problematiek. Er is sprake van veel klachten. OZHZ heeft hierover al contact gehad met de DCMR. Er zal met hen worden overlegd hoe het bedrijf hierin kan worden geactiveerd.</p> <p>Niets meer aan de orde zijnde sluit de <u>Voorzitter</u> de vergadering.</p>	

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie voor de vergadering van 28 maart 2024

Onderwerp:

Begroting 2024, eerste begrotingswijziging

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van de eerste wijziging van de begroting 2024

Toelichting:

Op 30 november jl. besloot het AB om de tarieven voor 2024 (extra) te verhogen met 2%. Dit is noodzakelijk door de hogere loon- en prijsontwikkeling dan ten tijde van vaststelling van de begroting 2024 op 6 juli 2023. Afgesproken werd om deze voorgenomen wijziging van de begroting voor zienswijze voor te leggen aan de raden en PS. Dat is gebeurd bij brief van 6 december 2023. De zienswijzetermijn liep tot 1 maart 2024. In die brief benoemde OZHZ tevens de aantekening die het AB maakte dat dit niet automatisch betekent dat ook het volume (de hoeveelheid uren die de gemeente of provincie afneemt van OZHZ) dienovereenkomstig zou moeten worden verhoogd. OZHZ moet hierover in gesprek met de individuele gemeenten en provincie. Zij zullen uiteindelijk de keuzes moeten maken.

Achtergronden van deze procedure

De inflatie, toekomstige begrotingsruimte en krappe arbeidsmarkt leiden tot grote (financiële) onzekerheid bij gemeenten, provincie en OZHZ. Zoals eerder aan u bericht dekte OZHZ in 2023 het effect van de inflatie incidenteel uit de eigen begroting. OZHZ kondigde destijds al aan dat dit leidt tot een afname van het weerstandsvermogen.

Constatering in november 2023 was dat het noodzakelijk was de begroting 2024 aan te passen. OZHZ had in de tarieven van 2024 namelijk rekening gehouden met een fors lagere loonontwikkeling (3,9%) ten opzichte van de loonontwikkeling uit de Septembercirculaire 2023 (6,3%). Ook de inflatie voor de prijsontwikkeling was hoger dan gemiddeld. De verwachte inflatie voor de prijsontwikkeling 2024 bedraagt 3,5% op basis van de Septembercirculaire 2023. In het op 6 juli 2023 vastgestelde tarief voor 2024 was nog uitgegaan van een inflatie van 2,4%.

Een en ander leidt tot een extra verhoging van de tarieven van 2,0% in 2024. Ook de inwonerbijdrage dient te worden verhoogd met de genoemde 2,0%. Indien OZHZ de begroting 2024 hier niet op aanpast dan leidt dit tot een nog grotere uitputting van het weerstandsvermogen en dito opgave om deze weer op het gewenste niveau te brengen.

De auditcommissie van OZHZ vindt de verhoging van het tarief 2024 noodzakelijk, omdat in 2023 al een substantieel deel van het weerstandsvermogen is ingezet. Een mogelijke verdere inzet van het weerstandsvermogen is risicovol, zeker gezien de opgave die er al ligt om de inzet van het weerstandsvermogen voor het tekort over 2023 weer aan te vullen. De auditcommissie realiseert zich dat met deze verhoging van het tarief 2024 een opgave bij de opdrachtgevers komt te liggen die gezien de druk op de beschikbare middelen een uitdaging vormt.

Procedure

Overeenkomstig artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen besprak het DB de ingekomen zienswijzen in zijn vergadering van 1 maart 2024. Het DB berichtte vervolgens, conform de Wgr, op 8 maart 2024 de deelnemers over zijn oordeel en de eventuele

consequenties die het daaraan verbindt. Finale besluitvorming over het wijzigen van de begroting 2024 is vervolgens aan het AB op 28 maart 2024.

Ingekomen zienswijzen, oordeel en consequenties

In de tabel hieronder zijn de ingekomen zienswijzen samengevat. Een uitgebreider overzicht is bij de vergaderstukken gevoegd.

Deelnemer:	Zienswijze:
Alblasserdam	Akkoord (met volumebeperking). (*)
Dordrecht	Akkoord. (*)
Gorinchem	Dient geen zienswijze in.
Hardinxveld-Giessendam	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing).
Hendrik-Ido-Ambacht	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing).
Hoeksche Waard	Dient geen zienswijze in.
Molenlanden	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing).
Papendrecht	Dient geen zienswijze in.
Sliedrecht	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing). (*)
Zwijndrecht	Akkoord.
Provincie Zuid-Holland	Akkoord.

() Een aantal zienswijzen was ten tijde van de DB-vergadering van 1 maart 2024 of op het moment van verzending van deze vergaderstukken (8 maart 2024) nog niet formeel vastgesteld. De hier weergegeven zienswijze betreft het voorstel van het college aan de raad. Op 28 maart 2024 zijn naar verwachting en volgens de eigen planning van de betreffende deelnemers alle zienswijzen wel formeel vastgesteld.*

Een aantal gemeenten wijst bovendien op hun bezuinigingsopgaven. OZHZ sprak daarover op 13 februari 2024 ook al met de wethouders financiën en zal daartoe, samen met de deelnemers, in de loop van 2024 voorstellen doen. OZHZ zal deze opnemen in de richtlijnen voor de begroting 2026 die op 28 november 2024 aan het AB worden voorgelegd. Zie de bestuursnotitie bij agendapunt 4 van deze vergadering (bestuursopdracht).

Voorstel

Gelet op de ingekomen zienswijzen stelt het DB u voor de eerste wijziging van de begroting 2024 ongewijzigd vast te stellen. OZHZ zal met de deelnemers die dat wensen gesprekken voeren over de aanpassing van het volume in hun jaarprogramma.

Ambtelijke voorbereiding:

De Adviesgroep Eigenaren (AGE) nam op 15 februari 2024 kennis van de stand van het traject en de (voorgenomen) voorstel aan het DB hoe hiermee om te gaan. Tot 1 maart hadden de gemeenten en provincie de gelegenheid om te reageren. Een aantal gemeenten had op 15 februari 2024 nog geen bericht gestuurd over de aard van de nog in te dienen zienswijze.

Ter vergadering is de stand van zaken besproken van de achterliggende gemeenten van de AGE-leden. Vanuit PZH werd nog opgemerkt dat de vraag speelt waarom de indexering niet uit het weerstandsvermogen gedekt kan worden.

Communicatie:

Namens het DB informeerde OZHZ de deelnemers al over de ingekomen zienswijzen, het oordeel daarover en de consequenties. Die brief is thans bij de stukken gevoegd. Na het AB informeert OZHZ de deelnemers over het genomen besluit en het vervoltraject.

Financiële consequenties:

Zie de bijgevoegde bestuursnotitie.

Verdere procedure:

Agendering ter besluitvorming in het AB van 28 maart 2024.

Genomen besluit:**Bijlage(n):**

- Bestuursnotitie inzake de eerste wijziging van de begroting 2024, versie na zienswijze
- Overzicht van ingekomen zienswijzen
- Brief namens het DB d.d. 8 maart 2024 aan de raden en PS inzake de ingekomen zienswijzen

Bestuursnotitie

Datum 8 maart 2024
Onderwerp Begroting 2024, voorstel tot eerste wijziging 2024 (versie na zienswijze)

Op 30 november jl. besloot het algemeen bestuur (AB) van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) de tarieven voor 2024 (extra) te verhogen met 2%. Dit is noodzakelijk door de hogere loon- en prijsontwikkeling dan ten tijde van vaststelling van de begroting 2024 op 6 juli 2023. Deze eerste wijziging van de begroting 2024 van OZHZ is op 6 december 2023 voor zienswijze voorgelegd aan de raden en PS.

In de tabel hieronder zijn de ingekomen zienswijzen samengevat.¹

Deelnemer:	Zienswijze:
Alblasserdam	Akkoord (met volumebeperking). (*)
Dordrecht	Akkoord. (*)
Gorinchem	Dient geen zienswijze in.
Hardinxveld-Giessendam	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing).
Hendrik-Ido-Ambacht	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing).
Hoeksche Waard	Dient geen zienswijze in.
Molenlanden	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing).
Papendrecht	Dient geen zienswijze in.
Sliedrecht	Akkoord (met mogelijk volumeaanpassing). (*)
Zwijndrecht	Akkoord.
Provincie Zuid-Holland	Akkoord.

Een aantal gemeenten wijst bovendien op hun bezuinigingsopgaven. OZHZ sprak daarover op 13 februari 2024 met de wethouders financiën en zal daartoe, samen met de deelnemers, in de loop van 2024 voorstellen doen. Zie de bestuursopdracht die thans ook bij de vergaderstukken is gevoegd. OZHZ zal deze opnemen in de richtlijnen voor de begroting 2026 die op 30 november 2024 aan het AB worden voorgelegd.

Gelet op de ingekomen zienswijzen kan de eerste wijziging van de begroting 2024 ongewijzigd worden vastgesteld. OZHZ zal met de deelnemers die dat wensen gesprekken voeren over de

¹ (*) Een aantal zienswijzen was ten tijde van de DB-vergadering van 1 maart 2024 of op het moment van verzending van deze vergaderstukken (8 maart 2024) nog niet formeel vastgesteld. De hier weergegeven zienswijze betreft het voorstel van het college aan de raad of PS. Op 28 maart 2024 zijn naar verwachting en volgens de eigen planning van de betreffende deelnemers alle zienswijzen formeel vastgesteld.

aanpassing van het volume. In elk geval heeft Alblasserdam concreet aangegeven de tariefverhoging niet te zullen doorrekenen in de begroting. Bij aanpassing van het volume is de frictiebepaling van de bijdrageverordening van toepassing. Er is overigens alleen sprake van frictie bij additionele bezuinigingen bovenop de 2% korting.

De eerste begrotingswijziging 2024 heeft de volgende gevolgen voor de inwonerbijdrage en het jaarprogramma 2024 van de gemeenten en provincie²:

Jaarprogramma 2024, inclusief overheveling bodemtaken (x € 1.000)³

Wettelijke taken per opdrachtgever	Omschrijving	2024 (*1)		2024 (*2)	
		Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel
AL	Gemeente Alblasserdam	€ 1.868	€ 23	€ 1.905	€ 23
DO	Gemeente Dordrecht	€ 8.871	€ -	€ 9.048	€ -
GO	Gemeente Gorinchem	€ 623	€ 24	€ 635	€ 24
HG	Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 494	€ 24	€ 504	€ 25
HIA	Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 589	€ 19	€ 600	€ 19
HW	Gemeente Hoeksche Waard	€ 1.715	€ 68	€ 1.750	€ 69
MO	Gemeente Molenlanden	€ 1.848	€ 94	€ 1.885	€ 96
PA	Gemeente Papendrecht	€ 544	€ 13	€ 555	€ 13
SL	Gemeente Sliedrecht	€ 593	€ 19	€ 605	€ 19
ZW	Gemeente Zwijndrecht	€ 1.010	€ 17	€ 1.030	€ 18
TOTAAL		€ 18.155	€ 300	€ 18.518	€ 306
PZH	Provincie Zuid-Holland	€ 7.326	€ -300	€ 7.473	€ -306
TOTAAL		€ 25.481	€ -	€ 25.991	€ -
*1: primaire begroting 2024					
*2: begroting 2024 na eerste wijziging 2024					

Inwonerbijdrage

Gemeente	Inwoners	%	2024 (*1)	2024 (*2)
Alblasserdam	20.165	4%	77.307	78.750
Dordrecht	119.284	26%	457.064	465.595
Gorinchem	37.022	8%	141.301	143.938
Hardinxveld-Giessendam	18.295	4%	69.534	70.832
Hendrik Ido Ambacht	31.202	7%	119.283	121.510
Hoeksche Waard	87.401	19%	333.805	340.035
Molenlanden	43.909	10%	168.944	172.097
Papendrecht	32.136	7%	124.384	126.705
Sliedrecht	25.220	5%	96.401	98.201

² Het effect op de omzet vanuit de offertetaken is eveneens verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2024, maar is niet onder te verdelen over de gemeenten en de provincie omdat dit afhankelijk is van de uiteindelijke vraag vanuit de opdrachtgevers.

³ Basis is de primaire begroting 2024 zonder aanvullende afspraken in het kader van de jaarprogramma's 2024. Deze aanvullende afspraken worden meegenomen bij BURAP I in 2024.

Zwijndrecht	44.737	10%	171.953	175.162
Provincie Zuid-Holland			702.616	715.729
Totaal	459.371	100%	2.462.593	2.508.555

*1: primaire begroting 2024

*2: begroting 2024 na eerste wijziging 2024

Begrotingswijziging

Dienstjaar : 2024
Begrotingswijz.nr. : 2024- 1⁴
Onderwerp : 1^e begrotingswijziging 2024

Programma	Omschrijving Programma	Omschrijving	LASTEN (Debet)		
			verhoging van de raming	verlaging van de raming	nieuwe Raming

Exploitatie

OZHZ	Omgevingsdienst	Totaal mutaties exploitatie	588	30.997
------	-----------------	------------------------------------	------------	---------------

⁴ Bedragen * € 1.000

Programma	Omschrijving programma	Omschrijving	BATEN (Credit)		
			verhoging van de raming	verlaging van de raming	nieuwe Raming

OZHZ	Omgevingsdienst	<u>Exploitatie</u> Totaal mutaties exploitatie	588		30.997
------	-----------------	---	------------	--	---------------

OZHZ	Omgevingsdienst	<u>Reserves</u>			
------	-----------------	------------------------	--	--	--

Totaal mutaties reserves

Ingekomen zienswijzen eerste begrotingswijziging 2024

Versie d.d. 8 maart 2024

	Deelnemer	Zienswijze	Planning raad / PS
1.	Alblasserdam	<p>Allereerst hebben wij begrip voor de noodzaak van deze tariefverhoging en inwonersbijdrageverhoging. Wij begrijpen dat dit besluit is genomen in reactie op de hogere loon- en prijsontwikkelingen dan eerder voorzien bij de vaststelling van de begroting 2024 op 6 juli 2023.</p> <p>Het feit dat deze kwestie naar voren komt nadat de begroting al is vastgesteld, benadrukt het belang van tijdige betrokkenheid en inspraak in de besluitvormingsprocessen. Voor toekomstige situaties verwachten wij echter wel tijdige betrokkenheid en informatievoorziening om soortgelijke kwesties te voorkomen.</p> <p>Wij realiseren ons dat de tariefverhoging en inwonersbijdrageverhoging onvermijdelijk zijn en begrijpen dat het Algemeen Bestuur deze beslissing niet zonder grondige overweging heeft genomen. Hoewel we inzien dat de noodzaak er is om met de loonstijgingen mee te gaan, kunnen wij ons niet vinden in het moment waarop dit werd gedaan; het budget voor het jaarprogramma was alvast gesteld en is gebudgetteerd door de gemeente. Wijzigingen die hier achteraf op komen, hebben effect op de inschattingen die het college kan maken wat er dit jaar bereikt kan worden. Wij zien graag, zoals eerder benoemd, deze besluiten op eerder moment zodat het goed met de besluitvormende processen kan worden meegenomen. Wij zullen deze tariefverhoging daarom niet doorrekenen naar onze begroting die al is vastgesteld, en zullen hierdoor een volumebeperking van het jaarprogramma accepteren.</p> <p>Verder gaat gemeente Alblasserdam wel akkoord met het verhoging van de inwonersbijdrage. Wij kijken graag samen met OZHZ verder naar de aankomende jaren, de zogenoemde 'ravijnjaren', over de mogelijkheden in relatie tot de tariefverhoging en lagere budgetten van de gemeente. Hier zijn de eerste gesprekken ook al over gestart.</p> <p>Hoewel de timing van de communicatie als laat is ervaren en het voorstel ons voor een uitdaging plaatst in het lokale besluitvormingsproces, begrijpen we de onvermijdelijkheid van deze aanpassingen. Wij verzoeken u vriendelijk om onze zienswijze op de voorgestelde tariefverhoging en inwonersbijdrageverhoging te betrekken bij de behandeling in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 28 maart aanstaande.</p>	26 maart 2024 (*)
2.	Dordrecht	<p>Wij kunnen instemmen met de voorgestelde begrotingswijziging. Daarbij is voor ons van belang dat dit niet meer betreft dan het verwerken van de loonontwikkeling en inflatie zoals die zich hebben voorgedaan in de tweede helft van 2023. Daarbij zijn we er geen voorstander van om deze kostenontwikkeling als taakstelling voor het jaarprogramma aan u op te leggen.</p> <p>We hebben wel een tweetal aandachtspunten bij deze voorgenomen begrotingswijziging. In de eerste plaats verwachten wij van u inzet om met de uitvoering van het jaarprogramma binnen het daarvoor beschikbare budget te blijven, met name voor die taken waar geen kostendekkende leges tegenover staan. Wij beseffen ons daarbij dat veel van de taken die OZHZ voor ons uitvoert vraag gestuurd zijn. Mocht het nodig zijn bepaalde afwegingen binnen het jaarprogramma te maken, dan vertrouwen wij erop dat OZHZ afstemming zoekt met het college.</p> <p>In de tweede plaats hebben wij bij onze zienswijze op uw begroting 2024 aangegeven dat onze stadsbegroting onder druk staat en hebben wij u gevraagd om aan te geven waar binnen OZHZ bezuinigingen mogelijk zijn. Deze vraag is nog steeds actueel met het oog op de ontwikkelingen richting de begroting 2026. In uw aanbiedingsbrief geeft u aan dat ook uw auditcommissie daarop gewezen heeft. Wij benadrukken het belang van een zorgvuldige uitwerking van dit traject, om daarmee zo goed als mogelijk gesteld te staan voor zowel het blijvend adequaat uitvoeren van de wettelijke taken als voor de financiële ruimte die wij daarbij beschikbaar kunnen (blijven) stellen.</p>	12 maart 2024 (*)
3.	Gorinchem	<p>De inflatie, toekomstige begrotingsruimte en krappe arbeidsmarkt leiden tot grote (financiële) onzekerheid bij gemeenten, provincie en ook uw organisatie. Door een lagere loonontwikkeling en hogere inflatie wilt u de indexering met 2% verhogen. Voor Gorinchem betekent dit een verhoging van €12.000.</p>	29 februari 2024

	Deelnemer	Zienswijze	Planning raad / PS
		In de Bestuursnotitie legt u deze noodzaak helder toe. Daarnaast is het Algemeen Bestuur akkoord gegaan met de wijziging op 30 november 2023. We zien geen reden tot het indienen van een zienswijze.	
4.	Hardinxveld-Giessendam	<p>In uw brief beschrijft u de noodzaak van de voorgenomen wijziging: de loon- en prijsontwikkeling zijn uiteindelijk hoger uitgevallen dan bij de vaststelling van de Begroting 2024 werd verwacht. Een extra verhoging van 2% is daarom noodzakelijk. Wij begrijpen dat u te maken hebt met verplichtingen vanuit de CAO en verhoogde kosten bij nieuwe investeringen. In die zin is de extra verhoging van 2% onvermijdelijk en accepteren we deze. Daarbij willen we wel enkele kanttekeningen plaatsen.</p> <p>In de eerste plaats moet deze werkwijze echt een uitzondering blijven. Het is wenselijk om een goede aansluiting op onze eigen Planning & Control-cyclus te behouden. Niet alleen om aan de voorkant goed inzicht te hebben in de effecten op het gemeentelijk begrotingsresultaat, maar ook om afspraken met betrekking tot het jaarprogramma te kunnen maken binnen heldere kaders.</p> <p>De tweede opmerking is in lijn met datgene wat het Algemeen Bestuur (AB) in haar vergadering heeft aangegeven. Wij willen de vrijheid behouden om ook over het volume het gesprek aan te gaan. Vanzelfsprekend doen we dit binnen de (financiële) afspraken tussen OZHZ en de deelnemers. In uw brief benoemt u dat de omgevingsdienst kritisch is op de kosten en uitgaven. Dit is bij eerdere besluitvorming ook al aangegeven. Wij zouden hier graag meer inzicht in krijgen.</p> <p>Tot slot: het AB-lid namens onze gemeente heeft eerder principiële bezwaren geuit tegen de overdracht van (bodem)taken vanuit de Provincie Zuid-Holland zonder voldoende middelen vanuit het Rijk. Dit geldt zeker voor incidentele middelen in 2024 die samenhangen met de overdracht. In de meegestuurde bestuursnotitie is dit verwerkt door het bedrag bij de provincie te onttrekken en door middel van een verdeelsleutel aan de jaarprogramma's van de gemeenten toe te voegen. Wij willen als gemeente de daadwerkelijke incidentele kosten goed monitoren. Om die reden hebben we deze kosten niet op voorhand opgenomen in het jaarprogramma. Dit doen we om een eventuele verrekening met andere posten binnen het jaarprogramma te voorkomen.</p>	29 februari 2024
5.	Hendrik-Ido-Ambacht	<p>Wij begrijpen dat uw besluit om de tarieven en de inwonerbijdrage te verhogen, is genomen in reactie op de hogere loon- en prijsontwikkelingen dan eerder voorzien bij de vaststelling van de begroting 2024 op 6 juli 2023. Uw bestuur heeft van de auditcommissie het advies ontvangen om deze tegenvaller niet uit uw reserves te dekken, aangezien deze momenteel onder het door u gewenste niveau liggen als gevolg van tekorten die in 2023 zijn onttrokken. Wij realiseren ons dat de tariefverhoging en inwonersbijdrageverhoging onvermijdelijk zijn en begrijpen dat het Algemeen Bestuur deze beslissing niet zonder grondige overweging heeft genomen. Ondanks dat het een vervelende boodschap is, erkennen wij de noodzaak hiervan.</p> <p>Begrotingsrichtlijnen 2025</p> <p>We verzoeken u om bij uw ontwerpbegroting 2025 kenbaar te maken welke inhoudelijke keuzes er te maken zijn ten aanzien van de taken die u voor onze gemeente uitvoert. Ook vragen wij u om de inhoudelijke en financiële gevolgen van deze keuzes te melden. We dragen ons college op hierop scherp toe te zien. Wij roepen u op ons in het komende jaar actief en tijdig te blijven informeren, zodat wij inzicht hebben in actuele ontwikkelingen en wij hier waar nodig en mogelijk op kunnen bijsturen. De suggestie van de auditcommissie om de wethouders financieën mee te nemen in het te doorlopen proces naar het ravijnjaar 2026, ondersteunen wij daarbij. Wij dringen er bij u op om met het Rijk scherp in gesprek te blijven over hun bijdrage aan uw omgevingsdienst.</p> <p>Hoewel het voorstel ons voor een uitdaging plaatst in onze eigen planning & controlecyclus, begrijpen we de onvermijdelijkheid van deze aanpassingen. Wij verzoeken u om onze zienswijze op de voorgestelde tariefverhoging en inwonersbijdrageverhoging te betrekken bij de behandeling in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 28 maart aanstaande.</p>	4 maart 2024
6.	Hoeksche Waard	Dient geen zienswijze in.	27 februari 2024
7.	Molenlanden	In de begeleidende brief met onderwerp Begroting 2024, voorstel tot eerste wijziging; zienswijzeprocedure en kenmerk D-23-2381194 d.d. 6 december 2023 is de volgende zinsnede opgenomen: 'Wel werd de aantekening gemaakt dat dit niet automatisch betekent dat ook het volume (de hoeveelheid uren die de gemeente of provincie afneemt van OZHZ) dienovereenkomstig zou moeten worden verhoogd.' Dit dekt niet de lading zoals besproken in het AB van 30 november 2023. Wij stellen voor om deze zinsnede te herzien, door: "Wel werd de aantekening gemaakt dat het volume (hoeveelheid uren die de gemeente of provincie afneemt van OZHZ) in overleg tussen OZHZ en afnemer nader kan worden bepaald. Dit wil zeggen dat het volume in overleg naar	28 februari 2024

	Deelnemer	Zienswijze	Planning raad / PS
		beneden of naar boven kan worden bijgesteld.”	
8.	Papendrecht	Dient geen zienswijze in.	29 februari 2024
9.	Sliedrecht	<p>Wij begrijpen dat uw besluit om de tarieven en de inwonerbijdrage te verhogen, is genomen in reactie op de hogere loon- en prijsontwikkelingen dan eerder voorzien bij de vaststelling van de begroting 2024 op 6 juli 2023. Uw bestuur heeft van de auditcommissie het advies ontvangen om deze tegenvaller niet uit uw reserves te dekken, aangezien deze momenteel onder het gewenste niveau liggen als gevolg van tekorten over 2023 die zijn onttrokken. Wij realiseren ons dat de tariefverhoging en inwonersbijdrageverhoging onvermijdelijk zijn en begrijpen dat het Algemeen Bestuur deze beslissing niet zonder grondige overweging heeft genomen. Ondanks dat het een vervelende boodschap is, erkennen wij de noodzaak hiervan en stemmen wij hiermee in.</p> <p>Begrotingsrichtlijnen 2025</p> <p>We verzoeken u om bij uw ontwerpbegroting 2025 kenbaar te maken welke keuzes er te maken zijn ten aanzien van de taken die u voor onze gemeente uitvoert. Ook vragen wij u om de inhoudelijke en financiële gevolgen van deze keuzes te melden. We dragen ons college op hierop scherp toe te zien. Wij roepen u op ons in het komende jaar actief en tijdig te blijven informeren, zodat wij inzicht hebben in actuele ontwikkelingen en wij hier waar nodig en mogelijk op kunnen bijsturen. De suggestie van de auditcommissie om de wethouders financiën mee te nemen in het te doorlopen proces naar het jaar 2026, ondersteunen wij daarbij. Wij dringen er bij u op om met het Rijk scherp in gesprek te blijven over hun bijdrage aan uw omgevingsdienst.</p>	26 maart 2024 (*)
10.	Zwijndrecht	<p>De voorgestelde wijziging is verklaarbaar en volgt logischerwijze uit onontkoombare kosten en daarom bevat onze zienswijze geen inhoudelijk (ander) standpunt. We vinden het wel belangrijk om bij onze verbonden partijen tijdig aan te geven dat wij ook van hen een bijdrage verwachten wanneer de gemeente gedwongen wordt de broekriem aan te halen. Daarom wordt de raad voorgesteld wel een zienswijze in te dienen.</p> <p>Zienswijze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akkoord met het beschikbaar stellen van € 25.000 aan extra budget voor de bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (GR OZHZ); - Deze kosten ten laste van het geraamd resultaat 2024 te brengen; - De begroting 2024 dienovereenkomstig te wijzigen. 	5 maart 2024
11.	PZH	Stemt in met de 1 ^e begrotingswijziging 2024.	6 maart 2024

Aan:

- Provinciale Staten van Zuid-Holland
- de raden van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Uw brief van	Verzenddatum	8 maart 2024	
Uw kenmerk	Dossier		
Reactie op	Zaaknummer	Z-21-385366	
Onderwerp	Ons kenmerk	D-24-2406587	(Gelieve bij correspondentie dit nummer te vermelden)
	Behandeld door	E. Numan	

Begroting 2024, voorstel tot eerste wijziging; oordeel en conclusie van het DB over de ingekomen zienswijzen

Geachte heer, mevrouw,

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 59, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) breng ik u op de hoogte van het oordeel en de getrokken conclusies van het dagelijks bestuur (DB) over de ingekomen zienswijzen op de eerste wijziging van onze begroting 2024. De ingekomen zienswijzen leiden niet tot aanpassing van het voorgenomen besluit dat het AB op 30 november 2023 vaststelde.

Procedure

Op 30 november 2023 besloot algemeen bestuur (AB) van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ), mede op aangeven van de auditcommissie, om de tarieven voor 2024 (extra) te verhogen met 2%. Dit is noodzakelijk door de hogere loon- en prijsontwikkeling dan waarbij ten tijde van de vaststelling van de begroting 2024 op 6 juli 2023 was uitgegaan. Afsproken werd om deze wijziging voor zienswijze aan u voor te leggen. We hebben u daarover bericht bij brief van 6 december 2023 (kenmerk D-23-2381194) en daarbij tevens gemeld dat in het AB de aantekening was gemaakt dat dit niet automatisch betekent dat ook het volume (de hoeveelheid uren die de gemeente of provincie afneemt van OZHZ) dienovereenkomstig zou moeten worden verhoogd. OZHZ moet hierover dan in gesprek gaan met de individuele gemeenten en provincie, die uiteindelijk de keuzes moeten maken.

Op 28 maart 2024 neemt het AB een definitief besluit over de voorgenomen aanpassing en betreft daarbij de ingekomen zienswijzen en het oordeel en de conclusies die het DB daaraan verbindt. De Wgr schrijft voor dat het DB u daarover, voorafgaand aan de vergadering van het AB, informeert.

Achtergronden: de noodzaak om de begroting 2024 te wijzigen

In onze brief van 6 december 2023 berichtten wij u al dat de inflatie, de toekomstige begrotingsruimte en de krappe arbeidsmarkt leiden tot grote (financiële) onzekerheid bij gemeenten, provincie en OZHZ. OZHZ dekte in 2023 het effect van de inflatie incidenteel uit de

eigen begroting. Dit zal leiden tot een afname van het weerstandsvermogen. Actuele constatering in november 2023 was dat het noodzakelijk is de begroting 2024 aan te passen. OZHZ had in de tarieven van 2024 namelijk rekening gehouden met een fors lagere loonontwikkeling (3,9%) ten opzichte van de loonontwikkeling uit de Septembercirculaire 2023 (6,3%). Ook de inflatie voor de prijsontwikkeling blijkt hoger dan gemiddeld. De verwachte inflatie voor de prijsontwikkeling 2024 bedraagt 3,5% op basis van de Septembercirculaire 2023. In het op 6 juli 2023 vastgestelde tarief voor 2024 is nog uitgegaan van een inflatie van 2,4%.

Een en ander leidt tot een extra verhoging van de tarieven van 2,0% in 2024. Ook de inwonerbijdrage dient te worden verhoogd met de genoemde 2,0%. Indien OZHZ de begroting 2024 hier niet op aanpast, dan leidt dit tot een nog grotere uitputting van het weerstandsvermogen en dito opgave om deze weer op het gewenste niveau te brengen.

Oordeel en conclusie van het DB van 1 maart 2024 over de ingekomen zienswijzen

De ingekomen zienswijzen zijn samengevat in de bijlage bij deze brief. Overall is het beeld dat de gemeenten en provincie begrip hebben voor het door het AB genomen besluit. De zienswijzen gaan op hoofdlijnen over het volgende:

- a) Een aantal gemeenten benoemt dat zij met OZHZ in gesprek willen over het afgesproken volume. Eén gemeente geeft op de voorhand aan het volume niet te zullen aanpassen.
- b) Een gemeente maakt een opmerking over de procedure en de communicatie daarover.
- c) Een aantal gemeenten wijst op de komende bezuinigingsopgave waar zij voor staan.
- d) Enkele gemeenten en de provincie besloten om geen zienswijze in te dienen.

Ad a

OZHZ zal met de deelnemers die dat wensen gesprekken voeren over de aanpassing van het volume. Bij een gelijkblijvend of dalend volume kan OZHZ tegen het verhoogde uurtarief minder producten leveren. Voorts blijven de (frictie) spelregels van de bijdrageverordening van toepassing. Er is overigens alleen sprake van frictie bij additionele bezuinigingen bovenop de 2% korting. Dit leidt niet tot aanpassing van het voorgenomen besluit van 30 november 2023. Met de gemeenten worden maatwerkafspraken gemaakt via het jaarprogramma. OZHZ bespreekt het ook tijdig met de gemeente indien bepaalde afwegingen binnen het jaarprogramma moeten worden gemaakt teneinde binnen het beschikbare budget te blijven. De zienswijze van Molenlanden is overigens juist waar wordt gesteld dat ook bijstelling naar boven mogelijk is. De aard van de bespreking in het AB van 30 november 2023 richtte zich echter met name op het gelijk blijven of dalen van het volume.

De gemeente Alblasterdam geeft in haar zienswijze al expliciet aan het volume niet aan te passen. Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het voorgenomen besluit van het AB van 30 november 2023. Wel zal de zienswijze worden verwerkt in het jaarprogramma 2024. Vervolgens bevat de ontwerpbegroting 2025 de afgesproken bijdragen voor 2024 en 2025. OZHZ legt de ontwerpbegroting 2025 op 11 april 2024 ter besluitvorming voor aan het DB.

De gemeente Hardinxveld-Giessendam maakt financiële bezwaren tegen de overdracht van de bodemtaken. De gemeente benadrukt het belang om de besteding goed te monitoren. OZHZ heeft

begrip voor dit standpunt. Door geen budget op te nemen in het jaarprogramma voor de overgekomen bodemtaken kan OZHZ volgens de interne begrotingsregels echter niet op voorhand capaciteit garanderen. Dat is echter niet realistisch, omdat er ongetwijfeld werkzaamheden zullen worden verricht voor de gemeente. OZHZ reserveert derhalve de capaciteit zonder de benodigde budgettaire zekerheid. Daarbij gaan we ervan uit dat we in de loop van 2024 tot sluitende afspraken zullen komen met de gemeente.

Ad b

OZHZ deelt het beeld dat de gemeente naar voren brengt over de procedure en de communicatie daarover. Normaliter, gelet op de wettelijke begrotingscyclus, agendeert OZHZ dit soort zaken op een eerder moment. In dit geval echter was sprake van substantiële afwijkingen in een laat stadium. OZHZ had in de tarieven van 2024 rekening gehouden met een fors lagere loonontwikkeling ten opzichte van de loonontwikkeling uit de Septembercirculaire 2023. Ook de inflatie voor de prijsontwikkeling was hoger dan gemiddeld. Indien OZHZ de begroting 2024 hier niet op aanpast dan leidt dit tot een nog grotere uitputting van het weerstandsvermogen en dito opgave om deze weer op het gewenste niveau te brengen. Dit alles tegen de achtergrond dat het bestuur van OZHZ de tarieven 2023 bewust niet afdoende heeft gecorrigeerd, waardoor in 2023 sprake is van een tekort.

Ad c

OZHZ zal de deelnemers nog nader berichten over het traject van de bestuursopdracht inzake de bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek van de gemeenten. Hiertoe is een voorstel opgesteld waarover het AB op 28 maart 2024 een besluit neemt. Kern van het voorstel is om OZHZ een bestuursopdracht te verstrekken, als volgt:

"Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:

- *Externe budgetten OZHZ.*
- *Efficiëntie in processen.*
- *Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).*
- *Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.*

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026".

Ad d

Behoeft geen inhoudelijke reactie.

Agendering in het AB van 28 maart 2024

Wij berichten u na de vergadering van het AB op 28 maart 2024 over het genomen besluit.

Hoogachtend,

Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid,

Mr. R. Visser

Secretaris

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bijlagen:

- Samenvatting van de ingekomen zienswijzen
- Ontwerpbesluit tot eerste wijziging van de begroting 2024, zoals dat aan het AB van 28 maart 2024 zal worden voorgelegd (bestuursnotitie)

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie voor de vergadering van 28 maart 2024

Onderwerp:

Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek gemeenten

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van de bestuursopdracht

Toelichting:

In de begrotingsrichtlijnen 2025 heeft OZHZ het signaal afgegeven dat er sprake is van grote onzekerheden ten aanzien van de gemeentefinanciën. Vanaf 2026 is sprake van een zogenaamd 'ravijnjaar'. Als gevolg van een herverdeling van het gemeentefonds en de toenemende kosten van de zorg die voor rekening van de gemeenten komen, zullen veel gemeenten naar verwachting in 2026 een fors structureel tekort op de begroting krijgen. Ook OZHZ zal zijn steentje moeten bijdragen aan het oplossen van de problematiek en ziet dit nadrukkelijk als een collectieve gemeenschappelijke opgave. In het AB van 30 november heeft de voorzitter van de Auditcommissie het DB opgeroepen om gericht actie te gaan ondernemen op het te doorlopen proces richting het ravijnjaar 2026.

Inmiddels heeft de gemeente Dordrecht zich al gemeld bij OZHZ met de aankondiging dat er een financiële taakstelling aan zit te komen. Daarnaast is door de besturen van GR DGJ en de GR Sociaal een bestuursopdracht vastgesteld aan de beide organisaties met als doel om "met tijd- en impact scenario's de mogelijkheden in kaart te brengen die de beide diensten zien om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten".

Dit alles overziende lijkt het wenselijk dat OZHZ proactief een proces in gang zet om de gemeenten behulpzaam te zijn bij het meedenken over oplossingen. Naar aanleiding van de bespreking in het DB van 1 maart 2024 is in het voorstel verduidelijkt dat OZHZ is opgericht om de wettelijke taken uit te voeren op het gebied van een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving, waaraan vanuit de inhoud en vanuit het Rijk minimale (kwaliteits- en robuustheids-) eisen worden gesteld. De te bedenken oplossingen en de te maken keuzes moeten ook tegen die achtergrond kunnen worden onderbouwd.

Voorstel

Gelet op het voorgaande stelt het DB daarom voor om de volgende bestuursopdracht te verstrekken:

"Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:

- *Externe budgetten OZHZ.*
- *Efficiëntie in processen.*
- *Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).*
- *Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.*

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de

Begrotingsrichtlijnen 2026".

Ambtelijke voorbereiding:

Het onderwerp is op 15 februari 2024 besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) en in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO). Voorafgaand aan deze vergaderingen was verzocht om al enige duidelijkheid te kunnen geven van de financiële opgave voor de eigen achterban. Als de financiële opgave voor OZHZ duidelijk is, en de oplossing vraagt om keuzes en scenario's, dan zou een interdisciplinaire werkgroep ingesteld kunnen worden om de zoekrichtingen nader uit te werken. Deze werkgroep bestaat uit 1-2 deelnemers uit de AGE, 1-2 deelnemers uit de AGO en medewerkers van OZHZ (vanuit relatiebeheer en control).

De AGE stond als eerste stil bij de presentatie aan wethouders en gedeputeerde financiën van 13 februari 2024. Ook leden van de AGE en RCO waren hierbij aanwezig. Vanuit de wethouders werd meegegeven dat een gecoördineerde aanpak zeer aan te bevelen is. Ook werd meegegeven dat het belangrijk is dat alle 10 gemeentes en de provincie goed mee worden genomen in de voorstellen voordat deze de besluitvorming in gaan. Hoeksche Waard heeft zelf een opgave van 5% voor het ravijnjaar. In de Drechtsteden ligt de opgave tussen de 0 en 10%, en de verwachting is eerder hoger dan lager.

Advies van de AGE was om niet in percentages te denken, maar in mogelijkheden waaruit de deelnemers uiteindelijk kunnen kiezen. Oproep was om niet teveel energie te stoppen in de zoekrichtingen met een relatief kleine opbrengst, maar het vooral te zoeken in de grote klappen. Wat dat betreft is de zoekrichting waarbij bezien wordt of gemeenten kosten kunnen besparen door taken over te hevelen een hele interessante en kansrijke optie. Daarover dienen echter de individuele gemeenten zelf te beslissen. Het inrichten van een werkgroep ligt voor de hand; daarin zouden in elk geval de grootste deelnemers DO en PZH zitting moeten nemen.

De AGE adviseerde ook om een bestuursopdracht te laten vaststellen door het AB, gebaseerd op de inhoud van de voorliggende notitie. OZHZ sluit daarmee dan aan bij de aanpak die DGJ en SDD hebben gevolgd. Communicatie vanuit het AB naar de individuele colleges over de inhoud van de zoekrichtingen verdient aanbeveling.

De AGO vond het positief dat OZHZ zich zo proactief opstelt. Vooraf komt er geen percentage taakstelling voor OZHZ. Beter is dat OZHZ zelf proactief aangeeft wat de mogelijkheden zijn. Men had interesse in deelname aan de werk/projectgroep (GO, DO, ZW en HW) en er is behoefte om tussentijds met de hele AGO bijgepraat te worden. OZHZ heeft daarom aangeboden een extra AGO te willen inplannen. Overigens is het aandeel OZHZ in relatie tot de totale uitgaven van de gemeenten relatief klein. Tot slot verzocht de AGO ook goed de consequenties in beeld te brengen als je iets niet of minder in taakuitvoering doet. Met andere woorden, goedkoop kan ook duurkoop worden.

Communicatie:

Nvt.

Financiële consequenties:

Geen.

Verdere procedure:

Bestuurlijke agendering van de resultaten van de bestuursopdracht vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026 in het AB van 28 november 2024.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Bestuursnotitie inzake 'Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek'

Bestuursnotitie

Datum 1 maart 2024

Onderwerp Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek gemeenten

1. Aanleiding

In de begrotingsrichtlijnen 2025 heeft OZHZ het signaal afgegeven dat er sprake is van grote onzekerheden ten aanzien van de gemeentefinanciën. Vanaf 2026 is sprake van een zogenaamd 'ravijnjaar'. Als gevolg van een herverdeling van het gemeentefonds en de toenemende kosten van de zorg die voor rekening van de gemeenten komen, zullen veel gemeenten naar verwachting in 2026 een fors structureel tekort op de begroting krijgen. Ook OZHZ zal zijn steentje moeten bijdragen aan het oplossen van de problematiek en ziet dit nadrukkelijk als een collectieve gemeenschappelijke opgave.

In de AGE van 26 oktober 2023 gaf OZHZ al aan er de voorkeur aan te geven dat deelnemers gecoördineerd met voorstellen en zoekrichtingen komen voor (eventuele) financiële taakstellingen voor OZHZ. In het AB van 30 november heeft de voorzitter van de Auditcommissie het DB opgeroepen om gericht actie te gaan ondernemen op het te doorlopen proces richting het ravijnjaar 2026.

Inmiddels heeft de gemeente Dordrecht zich al gemeld bij OZHZ met de aankondiging dat er een financiële taakstelling aan zit te komen. Daarnaast is door de besturen van GR DGJ en de GR Sociaal een bestuursopdracht vastgesteld aan de beide organisaties met als doel om "met tijd- en impact scenario's de mogelijkheden in kaart te brengen die de beide diensten zien om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten". De gemeentesecretaris van Dordrecht heeft bij directeur OZHZ gepolst of en hoe OZHZ aan zou kunnen haken bij deze beweging in de regio.

Dit alles overziende lijkt het wenselijk dat OZHZ proactief een proces in gang zet om de gemeenten behulpzaam te zijn bij het meedenken over oplossingen. Tegelijkertijd is OZHZ opgericht om de wettelijke taken uit te voeren op het gebied van een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving, waaraan vanuit de inhoud en vanuit het rijk minimale (kwaliteits- en robuustheids-) eisen worden gesteld. De te bedenken oplossingen en de te maken keuzes moeten ook tegen die achtergrond kunnen worden onderbouwd. Daarom besprak OZHZ dit onderwerp op 15 februari 2024 met de leden van de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) en Adviesgroep Eigenaren (AGE).

2. Aanpak

Op dit moment is binnen OZHZ nog niet duidelijk wat de financiële opgave voor de gemeenten in de regio zal zijn, laat staan wat de omvang van een (eventuele) financiële taakstelling voor OZHZ zal zijn. Vooruitlopend op die helderheid denkt OZHZ vooralsnog aan de volgende zoekrichtingen (niet limitatief):

- Externe budgetten OZHZ (versoeringen/ombuigingen, maar ook vervangen van dure inhuur voor

eigen medewerkers).

- Efficiëntie in processen (denk aan wijze van rapporteren, verlichten administratieve last offertes, automatisering van processen, etc). Maar denk ook aan minder maatwerk, minder flexibiliteit en meer standaardisatie in processen en producten.
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal) binnen het af te nemen takenpakket (denk aan gezamenlijke keuzes in het RUN, stoppen met bepaalde expertises in de plustaken).
- Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken over te hevelen naar OZHZ. Eerder hebben we de gemeenten al eens laten weten dat zij daarmee een besparing van 10% op de kosten kunnen realiseren.

3. Planning van het traject

Als OZHZ rekening dient te houden met een financiële taakstelling, dan zou deze idealiter verwerkt moeten worden in de begrotingsrichtlijnen 2026. De planning van het (externe) bespreek- en besluitvormingsproces rond de begrotingsrichtlijnen is als volgt:

- AGE/AGO 24 oktober 2024
- DB 7 november 2024
- AB 28 november 2024

Dit is de reguliere planning, en kan beschouwd worden als de minimale variant. Ervan uitgaande dat een eventuele financiële taakstelling tot ingrijpende keuzes kan leiden, is het wenselijk om het DB al eerder mee te nemen in de verschillende denkrichtingen en scenario's. Dat zou betekenen dat er al eerder concepten in het DB gebracht moeten worden, die zijn voorbesproken met AGE en AGO. De planning daarvan is als volgt:

- AGE/AGO 29 augustus 2024
- DB 13 september 2024

4. Overige opgaven voor OZHZ

In aanvulling op het voorgaande is het tot slot belangrijk om te benoemen dat - parallel aan dit traject - OZHZ ook een forse eigen inhoudelijke en financiële opgave heeft, waar al in 2024 / 2025 dekking voor gevonden moet worden. Deze vloeit voort uit exogene ontwikkelingen, zoals de situatie op de arbeidsmarkt. Daarnaast speelt dat OZHZ moet kunnen (blijven) voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria: op basis van landelijke normering (vastgesteld door een bestuurlijke stuurgroep van IPO, VNG, ODNL en het Ministerie van I&W). In dat kader dient OZHZ thans het opleidingsbudget en de capaciteit voor Business Intelligence (de kwaliteit en het gebruik van data) te verhogen. Ook dienen er voldoende middelen beschikbaar te zijn voor innovatie. Laatstgenoemde onderwerpen dragen direct bij aan de uitvoering van de wettelijke (VTH-) omgevingstaken en nieuwe ontwikkelingen binnen het omgevingsdomein waarvoor de gemeenten en provincie aan de lat staan (zoals klimaatadaptatie, circulariteit, enz.). OZHZ streeft ernaar om deze opgaven zoveel als mogelijk binnen de kaders van de eigen begroting (en dus die van de deelnemers) op te vangen. Daarmee worden de facto al de nodige besparingen gerealiseerd.

De overige opgaven vallen buiten de scope van de opdracht voor de interdisciplinaire werkgroep, maar er ligt uiteraard wel een duidelijke verbinding tussen de twee sporen. Zo valt de communicatie hierover ongeveer in hetzelfde tijdvak (namelijk via de begroting 2025 die in april voor zienswijze naar de deelnemers gaat).

5. Bestuursopdracht

Gelet op het voorgaande stelt de directie daarom voor om de volgende bestuursopdracht te verstrekken:

"Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:

- *Externe budgetten OZHZ.*
- *Efficiëntie in processen.*
- *Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).*
- *Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.*

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026".

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie voor de vergadering van 28 maart 2024

Onderwerp:

Doorontwikkeling omgevingsdiensten

Gevraagde beslissing:

1. Vaststellen van het plan van aanpak inzake robuustheid
2. Vaststellen van het plan van aanpak naar aanleiding van de externe visitatie

Toelichting:

Voor de opvolging van de aanbevelingen uit de landelijke rapporten van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer is het 'Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel' (IBP) opgesteld. Langs 6 pijlers werken alle betrokken partijen in het IBP aan versterking van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast loopt het traject van de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten, dat vooral ten doel heeft de omgevingsdiensten voor te bereiden op nieuwe ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven.

Plan van aanpak robuustheidscriteria

In het kader van het IBP voerde OZHZ in het najaar van 2023 een zelftoetsing uit op de nieuwe landelijke robuustheidscriteria. Voor 1 april 2026 moeten de omgevingsdiensten aan de robuustheidscriteria voldoen. OZHZ voldoet vrijwel volledig aan de robuustheidscriteria. Dit geldt alleen nog niet volledig voor de criteria over de hoogte van het opleidingsbudget en de business-intelligence. Bij de aanbidding van de robuustheidscriteria OZHZ is lenW geweest op het ontwikkeltraject van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en de intensievere samenwerking als gevolg daarvan.

De reactie van lenW op de zelftoetsing is bij de stukken gevoegd. lenW vraagt om een nadere onderbouwing op de onderdelen waaraan OZHZ voldoet, vraagt naar de effecten van bezuinigingen op de plustaken en vraagt om een plan van aanpak om volledig te gaan voldoen aan de robuustheidscriteria. In bijgaand plan van aanpak gaat OZHZ op de door lenW gestelde vragen:

- a) OZHZ onderbouwt of en hoe de dienst voldoet aan de gestelde randvoorwaarden.
- b) OZHZ licht toe waarom het volledig terugnemen van de milieugerelateerde plustaken in Zuid-Holland Zuid niet aan de orde is. De gestelde vraag ("Ga in op de situatie waarin de plustaken worden teruggenomen en de gevolgen die dit heeft voor het voldoen aan de omvangnorm van € 16,5 miljoen.") is daarbij niet passend bij de gestelde norm die nu juist uitgaat van een minimale omvang van basistaken plus milieugerelateerde plustaken.
- c) OZHZ verduidelijkt hoe de dienst gaat voldoen aan de normen over business-intelligence en de hoogte van het opleidingsbudget.
- d) OZHZ licht toe wat de relatie is met het traject van de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en waar versterking van de samenwerking wordt voorzien om in Zuid-Holland duurzaam aan de robuustheidsnormen te gaan en te blijven voldoen.

OZHZ gaat in het plan van aanpak bovendien in op de wijze waarop de uitvoering van het

plan van aanpak èn het duurzaam voldoen aan de robuustheidscriteria wordt geborgd. Daartoe wordt een koppeling gemaakt met de P&C-cyclus en de kritische prestatie-indicatoren van de begroting. De monitoring en verantwoording geschiedt in de reguliere BURAP's en in de jaarstukken, te beginnen in 2024. Voorstel is ook om nieuwe voorstellen of wensen van het bestuur of de deelnemers voortaan expliciet te toetsen aan de robuustheidscriteria. OZHZ maakt inzichtelijk wat deze betekenen voor het kunnen blijven voldoen aan de criteria en welke maatregelen resp. oplossingsrichtingen noodzakelijk resp. mogelijk zijn. Met de 5 omgevingsdiensten in Zuid-Holland worden tot slot afspraken gemaakt over de monitoring en rapportage van de versterking van de samenwerking en de bestuurlijke agendering daarvan.

Bij de toezending van het plan van aanpak aan lenW zullen de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten nog eensluidend en in afstemming met PZH wijzen op de afloop van het IBP halverwege dit jaar. Vraag is hoe we ervoor zorgen dat het proces daarmee niet stopt. In de begeleidende brief vermelden we wat we nodig hebben van het Rijk, waaronder budget. Er is eur. 30 - 60 mln nodig voor versterking van het VTH-stelsel.

Plan van aanpak visitatie

Vanuit pijler 6 van het IBP vond op 31 oktober en 1 november 2023 de externe visitatie plaats. De commissie constateert een aantal sterke punten: OZHZ presteert operationeel goed, is sterk in de relatie en communicatie, is gericht op samenwerking en heeft een pragmatische instelling. Te verbeteren valt de daadwerkelijke realisatie van de noodzaak tot doorontwikkeling en te reflecteren op de redenen waarom dat soms niet goed lukt, de implementatie en consequenties van het concept van zelforganisatie en het ontwikkelen van perspectieven op de toekomst.

OZHZ is tevreden over het verloop van het onderzoek en de uitkomsten van de visitatie. De dienst herkent zich ook in de bevindingen en aanbevelingen van de visitatiecommissie en gaat aan de slag met de aanbevelingen zoals verwoord in het plan van aanpak. Deels pakt OZHZ deze op binnen de eigen organisatie en deels in samenwerking met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten, met name waar versterking van de samenwerking aan de orde is en mede in het licht van de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten. Voor de meeste aanbevelingen kan worden aangesloten bij al lopende trajecten en plannen. Net als bij de robuustheidscriteria borgt OZHZ de uitvoering van het plan van aanpak door deze als kritische prestatie-indicator (kpi) op te nemen in de begroting. Monitoring en rapportage over de voortgang geschiedt in de reguliere BURAPs en in de jaarstukken (m.i.v. 2024).

Voorstel

Het DB stelt u voor de beide plannen van aanpak vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding:

De Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) en de Adviesgroep Eigenaren hebben op 15 februari 2024 kennisgenomen van de stukken.

Vanuit PZH werd aangegeven dat er sprake is van samenhang met de doorontwikkeling van de samenwerking tussen de 5 omgevingsdiensten in Zuid-Holland. De omgevingsdiensten kunnen nog meer onderling afstemmen in hun plannen van aanpak als onderwerpen gebundeld kunnen worden. Kijk waar samenhang is en hoe dat in het plan van aanpak kan landen. Wat betekent de verhoging van het opleidingsbudget naar 3% financieel voor elke individuele omgevingsdienst, en kan dat slimmer in gezamenlijkheid. PZH heeft de omgevingsdiensten verzocht om in hun PvA voor de robuustheid een bepaalde standaard-passage op te nemen; deze was echter nog niet bekend bij het opstellen van de stukken van OZHZ die in de AGE voor lagen maar zijn thans wel in de voorliggende stukken verwerkt.

De directeuren en voorzitters van alle omgevingsdiensten worden uitgenodigd door het

ministerie van I&W om te praten over het plan van aanpak voor de robuustheid.

De AGE wees erop dat het plan van aanpak over de robuustheid wel degelijk financiële gevolgen zal hebben en adviseert om dat in de bestuursnotitie te vermelden.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Deze worden verwerkt in de begroting 2025.

Verdere procedure:

Na instemming van het AB op 28 maart 2024 wordt het plan van aanpak over de robuustheidscriteria voor 1 april 2024 aan het ministerie van IenW toegezonden.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Plan van aanpak robuustheid, met als bijlage de bestuursnotitie zelftoetsing robuustheid d.d. 14 september 2023
- Brief van het ministerie van IenW met reactie op de zelftoetsing (ongedateerd), met als bijlage een checklist voor de plannen van aanpak
- Plan van aanpak naar aanleiding van de externe visitatie
- Visitatierapport

Bestuursnotitie

Datum 1 maart 2024
Onderwerp Plan van aanpak robuustheid OZHZ

Deze bestuursnotitie bevat het plan van aanpak van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) om volledig te gaan voldoen aan de robuustheidscriteria. De in 2023 uitgevoerde zelftoetsing is als bijlage achter dit document gevoegd en maakt daarvan onderdeel uit. Bij het opstellen van dit plan van aanpak gebruikte OZHZ zoveel mogelijk de landelijke checklist.

OZHZ gaat in dit plan van aanpak eerst in op de specifieke context van de dienst binnen het stelsel van omgevingsdiensten in Zuid-Holland en op de regionale samenwerking binnen de regio Zuid-Holland Zuid. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op de robuustheidscriteria waaraan nog niet volledig wordt voldaan.

1. Doorontwikkeling van het stelsel van omgevingsdiensten in Zuid-Holland bij de uitvoering van VTH-taken en advisering in het omgevingsdomein

In Zuid-Holland zijn de vijf omgevingsdiensten in 2021 gestart met intensivering van de samenwerking met als doel dat zij ook in de toekomst voldoende robuust zijn voor de uitdagingen en opgaven die dan spelen. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot mooie samenwerkingen op projectbasis, gezamenlijk optrekken op de arbeidsmarkt en vergroting van de kennisdeling. Ook is samen opgetrokken in het Interbestuurlijk programma VTH-stelsel (IBP) en de daaraan gekoppelde SPUK projecten.

De gezamenlijke besturen van de diensten zijn van mening dat samenwerking vanuit de inhoud zal leiden tot verbetering van de uitvoering en tot mogelijk andere schaalgrootte op taakniveau. Naar de toekomst toe zou dat organisatorische veranderingen kunnen opleveren, maar die vraag is nu nog niet aan de orde. Daarbij is ook belangrijk dat we een optimum handhaven tussen enerzijds onafhankelijkheid van en anderzijds nabijheid bij de deelnemers. Het is de wens om deze samenwerking verder vorm te geven zodat er in Zuid-Holland ook in de toekomst een robuuste uitvoering van het VTH-stelsel blijft bestaan. De omgevingsdiensten hebben daarom een gezamenlijke visie en strategie ontwikkeld die bijdraagt aan het permanent blijven ontwikkelen van de diensten en die zorgdraagt dat de diensten in staat zijn om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen.

We hebben afgesproken het innovatie vraagstuk gezamenlijk op te pakken. Daarmee ontstaat meer ontwikkelkracht dan wanneer dit door elke omgevingsdienst apart zou worden opgepakt. En natuurlijk wordt verkend welke opgaven beter gezamenlijk kunnen worden opgepakt ook met betrekking tot expertises die nodig zijn bij nieuwe ontwikkelingen zoals uniformering van bedrijfsvoering, ZZS, PFAS en op het gebied van WOO en AVG-regelgeving. Van intensivering van de samenwerking is al sprake bij de strafrechtelijke handhaving en bij het datagestuurd werken ten behoeve van prioriteitstelling, programmering en uitvoering van de VTH-taken.

2. Bestuurlijke vervolgoopdracht doorontwikkeling omgevingsdiensten Zuid-Holland 2024

Twynstra Gudde heeft in 2021 in opdracht van de provincie samen met gemeenten en de diensten, een provinciebrede verkenning naar uitvoering van de VTH-taken uitgevoerd. Naar aanleiding van het Twynstra-Gudde rapport en de daaruit volgende bestuurlijke opdracht aan de diensten, is er ingezet op een intensivering van de samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Dankzij dit traject is in de afgelopen twee jaren succes geboekt met mooie samenwerking op projectbasis, gezamenlijk optrekken op de arbeidsmarkt en kennisdeling. Daarnaast zijn in het kader van het landelijke interbestuurlijke programma verbetering VTH-stelsel bij alle omgevingsdiensten robuustheidsonderzoeken uitgevoerd. Ook worden op verzoek van het ministerie van I&W voor 1 april 2024 plannen van aanpak opgesteld om gesignaleerde verbeterpunten per omgevingsdienst aan te pakken. Bij alle diensten in Zuid-Holland is vanuit het ministerie aangegeven dat het criterium van congruentie (homogeniteit van het werkgebied) en schaalgrootte (fusering) meegenomen moet worden in deze plannen van aanpak.

De bestuurlijke begeleidingscommissie van het doorontwikkelingstraject, bestaande uit een DB-lid van elke omgevingsdienst onder voorzitterschap van de heer Stolk, is van mening dat samenwerking vanuit de inhoud van de uitvoering zal leiden tot verbetering van de uitvoering en andere schaalgrootte op taakniveau. Naar de toekomst toe zou dat organisatorische veranderingen kunnen opleveren, maar dat is zeker geen doel op zich van dit traject. Naast deze ontwikkelingen raken ook de grote maatschappelijke transitie energie en circulaire economie de uitvoering van de taken die bij omgevingsdiensten zijn ondergebracht. Hiervoor is nieuwe expertise nodig die tijdig aangetrokken of opgebouwd moet worden.

Voor deze opgaven staan alle bevoegde gezagen en omgevingsdiensten aan de lat, dus samenwerking hierop is logisch en efficiënter dan wanneer de vijf diensten dat afzonderlijk van elkaar doen. Tegen deze achtergrond is aan de 5 omgevingsdiensten gevraagd het volgende verder uit te werken:

- Maak afspraken over een robuuste strategie voor de samenwerking en maak die concreet met gezamenlijke trajecten en uit te voeren projecten. Zorg ervoor dat deze afspraken zodanig worden geborgd dat er een voortdurende aandacht is voor de projecten, taken en trajecten die in gezamenlijkheid tussen de diensten kunnen worden opgepakt. Neem hier nadrukkelijk ook de maatschappelijke transitie opgaven in mee en wat dat betekent voor de uitvoering.
- Kijk naar welke taken of specialismen zich lenen om in gezamenlijkheid op te pakken, zowel primaire als niet primaire taken. Hierbij valt te denken aan de innovatiekalender als onderdeel van de robuustheidscriteria, expertises die nodig zijn bij nieuwe ontwikkelingen zoals circulaire economie, ZZS en PFAS en ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering, WOO en AVG-regelgeving. Voor (niche) taken zou onderzocht moeten worden hoeveel fte er per dienst beschikbaar is en of clustering efficiencywinst en betere kennisborging tot gevolg heeft. Hiernaast is het ook belangrijk om uit te werken hoe deze taken dan op een werkbare manier gezamenlijk kunnen worden opgepakt en hoe toegankelijkheid tot de taak en financiële consequenties kunnen worden geregeld.

De begeleidingscommissie heeft aangegeven dat indien er behoefte is bij de directeuren aan externe begeleiding bij de uitwerking van deze vragen, dit gefaciliteerd kan worden.

3. OZHZ als onderdeel van de samenwerking in de regio Zuid-Holland Zuid

Naast de context van het landelijke en Zuid-Hollandse stelsel van omgevingsdiensten is OZHZ vanzelfsprekend onderdeel van de regionale samenwerking in Zuid-Holland Zuid. De dienst voert voor zijn gemeentelijke opdrachtgevers een breed takenpakket uit in het omgevingsdomein: milieu, bouwen, brandveiligheid, huisvesting, Apv en bijzondere wetten, met de inhoudelijke expertise die daarbij hoort. Dat maakt het mogelijk om vraagstukken van de opdrachtgevers integraal te benaderen en hen daarover goed te adviseren. Feit is wel: OZHZ voert dat brede takenpakket nog niet voor al zijn opdrachtgevers uit.

OZHZ heeft de ambitie een brede omgevingsdienst te willen zijn voor al zijn opdrachtgevers. En geeft de gemeenten daarom mee om te blijven nadenken hoe zij hun eigen omgevingstaken op dit moment hebben georganiseerd en of de uitvoering met voldoende kwaliteit kan plaatsvinden. De capaciteit is immers schaars. Samenwerking op regionaal niveau brengt verdere schaalvoordelen die ten goede kunnen komen aan de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering, en daarmee aan de kwaliteit van de leefomgeving. Zeker met het oog op het 'ravijn' vanaf 2026 lijkt een verkenning in deze meer dan de moeite waard.

4. Resultaten van de zelftoetsing aan de robuustheidscriteria

In het najaar van 2023 stelde het bestuur van OZHZ de zelftoetsing aan de robuustheidscriteria vast.

Samengevat is aan het Ministerie van IenW het volgende bericht gestuurd:

- OZHZ voldoet aan de robuustheidscriteria, met aandachtspunten voor de hoogte van het opleidingsbudget en voor business-intelligence.
- De aan IenW toegestuurde bestuursnotitie bevat per criterium een onderbouwing en toelichting of en hoe wordt voldaan. De tabel hiernaast geeft hiervan een samenvatting.
- In de aanbestedingsbrief aan IenW is verwezen naar het ontwikkeltraject van de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten ter verbetering van de VTH-taakuitvoering, waarin (zie ook de visie in paragraaf 1) versterking van de samenwerking centraal staat, als volgt:

"Op initiatief van de provincie zijn wij, samen met de vier andere

omgevingsdiensten in Zuid-Holland en onze besturen, in 2021 gestart met een ontwikkeltraject ter verbetering van de taakuitvoering. Binnen deze doorontwikkeling pakken wij thema's op die aansluiten bij het IBP VTH en dit programma versterken. Het gaat hierbij om de thema's informatievoorziening en digitalisering zoals de altijd actuele digitale vergunning en het datalab,

#	Normering	Toetsing OZHZ	Score
1	Randvoorwaarden	OZHZ voldoet aan alle randvoorwaarden.	
2	Innovatieagenda en -budget	Innovatie verloopt via de meerjarige programma's van de Ontwikkelaanpak. Het budget is ± eur. 1 mln en voldoet daarmee aan de norm.	
3/4	Opleidingsplan en -budget	Het opleidingsplan bevat alle verplichte elementen. Het opleidingsbudget voldoet met 1,55% niet aan de gestelde norm.	
5/6	Informatiegestuurd werken en business intelligence	OZHZ werkt grotendeels al informatiegestuurd. Acties om dit verder te versterken en te structureren lopen al. Per 1 januari 2024 is een nieuwe unit Data en ICT operationeel.	
7	VTH-kwaliteitseisen	OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen.	
8	Congruentie en samenhang werkgebied	OZHZ is in staat bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven in Zuid-Holland Zuid. Er is sprake van een sterke (bestuurlijke) congruentie in de regio.	
9	Omvang werkprogramma	De omvang van het werkprogramma is circa € 20 mln. en voldoet daarmee aan de norm.	
10	Eigen werknemers	OZHZ hanteert conform zijn Nota Bedrijfsvoering een flexibele schil van gemiddeld 10%, met onderscheid naar verschillende taakvelden. En voldoet daarmee aan de norm.	
11	Mogelijkheden voor taakuitbreiding	Die mogelijkheden zijn er zeker. OZHZ voert echter geen actief acquisitiebeleid. Het is aan de opdrachtgevers om al dan niet extra taken bij OZHZ te beleggen. Daarover worden dan nadere afspraken gemaakt (businesscase).	
12/13	Afspraken over taakvermindering	Afspraken over taak/budgetvermindering slaan in de gemeenschappelijke regeling en in de bijdrageverordening. Er is vooralsnog geen directe relatie met de nieuwe normen voor robuustheid. Daarover kunnen nadere procesafspraken worden gemaakt.	
14	Algemene reserve	Het weerstandsvermogen voldoet aan de norm.	
15/16/17	Alsnog realiseren van robuustheid	Niet van toepassing.	

verbeteren van onze gezamenlijke positie op de arbeidsmarkt door o.a. een betere arbeidsmarktcommunicatie en een gezamenlijk traineeship te ontwikkelen, een betere afstemming tussen straf- en bestuursrecht en uitbouwen van de kennisuitwisseling, waaronder circulair en energie. Dit traject heeft al geleid tot een intensievere samenwerking tussen onze omgevingsdiensten, waarbij op meer dan 100 thema's en onderwerpen wordt samengewerkt en kennis uitgewisseld. Deze doorontwikkeling zien wij als een continu verbeterproces en een sterke impuls voor het IBP."

Na de van lenW ontvangen reactie is het voorliggende plan van aanpak opgesteld, in afstemming met de vier andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Het AB van OZHZ stelde dit plan op 28 maart 2024 vast.

5. Reactie van de Staatssecretaris van lenW op de zelftoetsing van OZHZ

De reactie van lenW was als volgt:

- Ik verzoek u om in het plan van aanpak van alle randvoorwaarden te onderbouwen waarom u wel of niet voldoet.
- U geeft aan dat u robuust blijft bij terugname van plustaken, mede omdat dit sterk afhangt van de uittrekkende deelnemer. Ik verzoek u om in het plan van aanpak in te gaan op de situatie waarin de plustaken worden teruggenomen en de gevolgen die dit heeft voor het voldoen aan de omvangnorm van € 16,5 miljoen.
- Ik verzoek u in het algemeen om in het plan van aanpak op te nemen hoe u gaat voldoen aan de punten waarvan u zelf aangeeft hier niet aan te voldoen.
- Tot slot geeft u aan dat van een mogelijke fusie op dit moment geen sprake is. OZHZ werkt samen met de andere diensten binnen Zuid-Holland en in die context worden de ontwikkelingen bekeken. Ik verzoek u, in navolging van de brief van 16 november, en in navolging van het feit dat u niet aan alle robuustheidscriteria voldoet, om in uw plan van aanpak dit mee te nemen. Dit is zeker ook relevant voor de andere omgevingsdiensten aangezien zij op meer onderdelen niet kunnen voldoen aan de randvoorwaarden en kpi's.

OZHZ gaat in dit plan van aanpak in op de gegeven reactie.

6. Randvoorwaarden

In de tabel hierna beschrijft OZHZ hoe aan de randvoorwaarden wordt voldaan.

Randvoorwaarde	Toelichting
Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen.	De 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland nemen deel in OZHZ. OZHZ voert voor hen alle milieutaken uit.

Randvoorwaarde	Toelichting
De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag, het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat.	De governance is ingericht en staat beschreven in de Nota Bedrijfsvoering van OZHZ. Voorstellen worden via twee adviesgroepen van opdrachtgevers en eigenaren naar het bestuur geleid. In voorkomende gevallen treedt het AB op als 'intermediair' voor de (beleids-) voorstellen die OZHZ voorlegt aan het bevoegde gezag. OZHZ werkt met een intensief relatiebeheer per individuele opdrachtgever. Het mandaat van de directeur is robuust en bevat de gehele VTH-keten.
Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken.	De minimale omvang voldoet aan de gestelde robuustheidsnorm. Organisatorisch en in de jaarprogramma's is een onderscheid gemaakt met de niet-milieugerelateerde plustaken op het gebied van o.a. bouwen, brandveiligheid en bijzondere wetgeving.
Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid.	OZHZ voldoet nog niet aan de criteria over de hoogte van het opleidingsbudget en over business-intelligence. Dat wordt hierna in dit plan van aanpak verder uitgewerkt.
Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in pva met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording.	OZHZ voert alle taken die aan de dienst zijn opgedragen zelf uit.
Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).	Binnen Zuid-Holland versterken de 5 omgevingsdiensten hun taakuitvoering om uitdagingen voor de toekomst aan te kunnen. Dit traject loopt parallel aan het IBP.

7. Robuustheid van OZHZ bij terugname van de milieugerelateerde plustaken

Op voorhand merkt OZHZ op dat lenW een onjuiste weergave geeft van wat OZHZ hierover in de zelftoets heeft opgenomen. OZHZ wijst er namelijk op dat de frictiebepalingen in de gemeenschappelijke regeling en in de bijdrageverordening primair beogen het collectief aan 'achterblijvende' deelnemers te beschermen tegen de bedrijfsmatige risico's van overmatige terugname van taken. Een relatie met de (nieuwe) norm voor robuustheid is (vanzelfsprekend) aan de voorkant niet te leggen. Een en ander hangt immers sterk af van de uittredende deelnemer en de aard en omvang van diens ingebrachte takenpakket of van de aard en grootte van de volumereductie. Overigens wordt de ondergrens bij volumereductie bepaald door enerzijds het wettelijke basistakenpakket en de VTH-kwaliteitseisen, anderzijds het binnen Zuid-Holland Zuid afgesproken uitvoeringsniveau voor de VTH-taken (RUN).

Er geldt op dit moment derhalve geen specifieke afspraak die direct de relatie legt tussen taakafname en de nieuwe norm voor robuustheid. OZHZ is van mening dat zo'n afspraak op de voorhand ook niet te maken is, anders dan de procesafpraak dat bij uittreding van een deelnemer of bij taakterugname buiten de bandbreedte van de bijdrageverordening de toetsing aan de robuustheidscriteria zal plaatsvinden en - indien nodig - maatregelen worden genomen om wederom aan de criteria te gaan voldoen. Daarbij komt

overigens dat taakafname voor het milieubasistakenpakket juridisch niet mogelijk is, enkele uitzonderingen daargelaten (zoals in geval van uittreding vanwege een correctie van de provinciegrenzen).

De robuustheidsnorm van € 16,5 mln ziet op de milieubasistaken *plus* de milieugerelateerde plustaken. In die zin is de vraag van lenW dus enigszins opmerkelijk. De omvang van deze taken in 2022 was ongeveer € 20 mln. en is in 2023 verder gegroeid. OZHZ is van mening dat het volledig terugnemen van de milieugerelateerde plustaken een louter theoretische kwestie is, gelet op de huidige en strategische (VTH- en ontwikkel-) opgaven waar de opdrachtgevers voor staan. De bij OZHZ beschikbare expertise is daarvoor hard nodig en wordt middels versterking van de samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten verder geborgd. Daarnaast bestaat in Drechtsteden / Zuid-Holland Zuid al 50 jaar een regionale dienst voor de uitvoering van milieutaken (achtereenvolgens Technische Milieudienst Drechtsteden, Milieudienst Zuid-Holland Zuid en nu OZHZ) en is er, in combinatie met de groei aan taken, gerechtvaardigd vertrouwen dat er geen taken worden teruggenomen in zodanige omvang dat daarmee de minimale omzet in gevaar komt.

8. Welke maatregelen neemt OZHZ om aan de robuustheidscriteria te gaan voldoen?

In de zelftoets (zie bijlage) onderbouwt OZHZ al hoe en aan welke criteria wordt voldaan. Op deze plaats kan daarnaar worden verwezen. Hoe OZHZ alsnog gaat voldoen aan de criteria over de hoogte van het opleidingsbudget en aan de norm over business-intelligence wordt hierna beschreven.

Acties op beide onderwerpen zijn al ingezet en zullen worden verwerkt in de begroting 2025 die thans (Q1 van 2024) wordt opgesteld en in april voor zienswijze naar de raden en PS wordt gestuurd. OZHZ is zich overigens bewust van de moeilijke financiële situatie die vanaf 2026 voor de gemeenten gaat ontstaan. Nader te bezien derhalve is hoe de bezuinigingswensen van de gemeenten zich in de begrotingen vanaf 2026 gaan verhouden tot het kunnen voldoen aan alle robuustheidscriteria. Het AB gaf in november 2023 opdracht aan het DB om hiertoe voorstellen te doen. Samen met deelnemers vanuit de ambtelijke adviesgroepen van opdrachtgevers (AGO) en eigenaren (AGE) wordt dit traject ook in Q1 van 2024 opgestart.

Over de hoogte van het opleidingsbudget

Omschrijving van de robuustheidsnorm

“Het opleidingsbudget voor het onderhoud van kennis, kunde en vaardigheden is tenminste 3% van de loonsom. De begroting dekt de benodigde middelen voor de uitvoering van het opleidingsprogramma. De gehanteerde definities voor de opleidingsuitgaven en het loonkostenbudget zijn conform het A&O fonds gemeenten.”

Analyse en aanpak OZHZ

Uitgaande van de definitie A&O bedraagt het percentage opleidingen bij OZHZ thans 1,55%. Hierin is niet meegenomen een bedrag van € 49.000 dat in 2023 incidenteel is toegevoegd aan het opleidingsbudget. In de zelftoets was al gemeld dat het DB bovendien van mening is dat de gehanteerde norm geen rekening houdt met de inspanningen (uren, en daarmee kosten) die OZHZ doet om zelf medewerkers op te leiden en in te werken (mentorschap en training on the job door eigen medewerkers). OZHZ financiert dit vanuit incidentele middelen. In het percentage van 1,55% komt dit kwalitatieve aspect echter niet tot uitdrukking.

OZHZ verwerkt de norm van 3% in de ontwerpbegroting 2025 e.v. die in april voor zienswijze naar de raden en PS wordt gestuurd. In juli 2024 neemt het AB er dan een besluit over.

Over het implementeren van business-intelligence

Omschrijving van de robuustheidsnorm

"De omgevingsdienst beschikt over een strategie voor business-intelligence (BI). Die beschrijft o.a. hoe de organisatie gegevens verzamelt, analyseert en benut om beslissingen te nemen en welke ambities men heeft met het beoogde resultaat en hoe dat te realiseren. Het advies is dat de omgevingsdienst 3 fte in dienst heeft die werkzaam zijn op het gebied van BI."

Analyse en aanpak OZHZ

Met ingang van 1 januari 2024 is binnen OZHZ een nieuwe unit Data en ICT actief. Binnen deze unit (15 fte waarvan 3 fte voor data-analyse / business intelligence) organiseert OZHZ het datamanagement en de data-analyse. De taakopdracht en werkzaamheden van deze unit geven invulling aan de werkzaamheden waarop de robuustheidsnorm ziet. Daarnaast bevat de Ontwikkelaanpak (innovatieagenda) een aparte programmalijn Beter benutten van data.

Samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland is bovendien een basis gelegd voor verdere samenwerking op het gebied van data, business intelligence etc, onder meer in de vorm van een datalab waarin de data-experts van de vijf omgevingsdiensten samenwerken.

9. Borging en monitoring om duurzaam te blijven voldoen aan de robuustheidscriteria

OZHZ vindt het belangrijk om blijvend te voldoen aan de robuustheidscriteria en dat ook op regelmatige basis te kunnen laten zien. De borging kan daarom het beste plaatsvinden door de robuustheidscriteria op te nemen als kritische prestatie-indicatoren (KPI) in de begroting. Met ingang van de eerste Bestuursrapportage van 2024 rapporteert OZHZ dan over de uitvoering van dit plan van aanpak. Met ingang van 2025 voorziet OZHZ in de Bestuursrapportages over het voldoen aan alle robuustheidscriteria (net zoals nu al over het voldoen aan de VTH-kwaliteitseisen wordt gerapporteerd). Indien OZHZ niet voldoet aan een criterium, dan wordt vermeld welke maatregel zal worden getroffen of welke oplossingsrichting wordt voorzien.

Daarnaast is belangrijk dat - waar van toepassing - nieuwe voorstellen aan het bestuur of wensen van de deelnemers worden getoetst aan de robuustheidscriteria. OZHZ maakt inzichtelijk wat deze betekenen voor het kunnen blijven voldoen aan de criteria en welke maatregelen respectievelijk oplossingsrichtingen noodzakelijk of mogelijk zijn.

Voorstellen over de verdere doorontwikkeling en versterking van de samenwerking met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten worden in 2024 e.v. via de lijn van een bestuurlijke begeleidingscommissie aan de DB's en AB's van de vijf omgevingsdiensten voorgelegd.

Agendering in de vergaderingen van het AB zorgt ervoor dat ook de raden en PS hierover worden geïnformeerd door middel van de al enkele jaren bestaande AB-nieuwsbrief. In voorkomende gevallen kan OZHZ ervoor kiezen hen er actiever bij te betrekken overeenkomstig de nieuwe bepalingen die in de gemeenschappelijke regeling worden opgenomen en naar verwachting voor 1 juli 2024 gaan gelden.

10. Reflectie op het traject

OZHZ staat achter het gedachtegoed van het IBP en de robuustheidscriteria voor de omgevingsdiensten. Er worden goede producten ontwikkeld die heel veel omgevingsdiensten van nut kunnen zijn. Er zullen ook na afloop van het IBP verdere inspanningen moeten worden verricht om de omgevingsdiensten verder op niveau te krijgen en te houden. Dit vraagt om borging van voorzetting van het in gang gezette proces. Ook vergt dat investeringen in de kwaliteit en kwantiteit van de mensen. Zij zijn immers het belangrijkste kapitaal van de omgevingsdiensten en staan voor een gezonde, veilige, duurzame en leefbare leefomgeving. De 5 omgevingsdiensten in Zuid-Holland zien de verdere versterking van de samenwerking als motor om duurzaam te gaan voldaan aan de robuustheidscriteria.

Tegelijkertijd zien we binnen Zuid-Holland ook aankomen dat de gemeenten met ingang van 2026 fors moeten bezuinigen. Het AB gaf, zoals gezegd, het DB al opdracht om de mogelijkheden hiertoe uit te werken. Daartegenover heeft OZHZ - naast de robuustheidscriteria – een fors aantal andere opgaven waarvoor nog financiële dekking moet worden gevonden. OZHZ gaat dit uitwerken samen met de deelnemers en met het bestuur.

Uiteindelijk zullen er keuzes moeten worden gemaakt waarbij we ervoor moeten zorgen dat de leefomgeving geen onaanvaardbare risico's gaat lopen. Vergunningen moeten op tijd en met voldoende kwaliteit worden verleend, de dichtheid van het toezicht moet zodanig zijn dat sprake blijft van een aanvaardbaar naleefgedrag, nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en circulariteit moeten worden gefaciliteerd met voldoende deskundigheid, er moet sprake zijn van een betrouwbare bedrijfsvoering, enzovoort. Dat vraagt om omgevingsdiensten die robuust zijn, en die enerzijds nabij hun deelnemers opereren, maar waarbij anderzijds in uitvoerende zin sprake is van voldoende bestuurlijke distantie om goed hun rol te kunnen pakken. Het is geen gemakkelijke opgave om dit allemaal de komende jaren voor elkaar te krijgen. Het zou daarom goed zijn als ook het Rijk een structurele financiële bijdrage gaat leveren aan het stelsel van omgevingsdiensten. OZHZ roept het Rijk daartoe op.

Bestuursnotitie

Datum 14 september 2023
 Onderwerp Toetsing aan robuustheidscriteria

Deze bestuursnotitie bevat de resultaten van de toetsing van OZHZ aan de nieuwe robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten. Het format voor deze rapportage is overgenomen uit 'Document 20230825' die de bijlage 6 van het document 'Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten 15 juni 2023, eindnotitie' vervangt. Bij de invulling (zie de blauwe teksten) is mede gebruik gemaakt van de informatie van OZHZ uit de Staat van de VTH 2023.

In aanvulling op deze toetsing merkt OZHZ op dat, op initiatief van de provincie Zuid-Holland en samen met de 4 andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en hun besturen, al sinds 2021 een ontwikkeltraject loopt gelet op de toekomstige opgaven van de omgevingsdiensten en hun opdrachtgevers. Binnen deze doorontwikkeling pakken wij thema's op die aansluiten bij het IBP VTH en dit programma versterken. Het gaat hierbij om de thema's informatievoorziening en digitalisering zoals de altijd actuele digitale vergunning en het datalab, verbeteren van onze gezamenlijke positie op de arbeidsmarkt door o.a. een betere arbeidsmarktcommunicatie en een gezamenlijk traineeship te ontwikkelen, een betere afstemming tussen straf- en bestuursrecht en uitbouwen van de kennisuitwisseling, waaronder circulair en energie. Dit traject heeft al geleid tot een intensievere samenwerking tussen onze omgevingsdiensten, waarbij op meer dan 100 thema's en onderwerpen wordt samengewerkt en kennis uitgewisseld. Deze doorontwikkeling zien wij als een continu verbeterproces en een sterke impuls voor het IBP.

Conclusie van de onderstaande toetsing is dat OZHZ voldoet aan de robuustheidscriteria, met een aantal aandachtspunten. Op hoofdlijnen ziet het beeld er als volgt uit:

#	Normering	Toetsing OZHZ	Score
1	Randvoorwaarden	OZHZ voldoet aan alle randvoorwaarden.	
2	Innovatieagenda en -budget	Innovatie verloopt via de meerjarige programma's van de Ontwikkelaanpak. Het budget is ± eur. 1 mln en voldoet daarmee aan de norm.	
3/4	Opleidingsplan en -budget	Het opleidingsplan bevat alle verplichte elementen. Het opleidingsbudget voldoet met 1,55% niet aan de gestelde norm.	
5/6	Informatiegestuurd werken en business intelligence	OZHZ werkt grotendeels al informatiegestuurd. Acties om dit verder te versterken en te structureren lopen al. Per 1 januari 2024 is een nieuwe unit Data en ICT operationeel.	

7	VTH-kwaliteitseisen	OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen.	
8	Congruentie en samenhang werkgebied	OZHZ is in staat bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven in Zuid-Holland Zuid. Er is sprake van een sterke (bestuurlijke) congruentie in de regio.	
9	Omvang werkprogramma	De omvang van het werkprogramma is circa € 20 mln. en voldoet daarmee aan de norm.	
10	Eigen werknemers	OZHZ hanteert conform zijn Nota Bedrijfsvoering een flexibele schil van gemiddeld 10%, met onderscheid naar verschillende taakvelden. En voldoet daarmee aan de norm.	
11	Mogelijkheden voor taakuitbreiding	Die mogelijkheden zijn er zeker. OZHZ voert echter geen actief acquisitiebeleid. Het is aan de opdrachtgevers om al dan niet extra taken bij OZHZ te beleggen. Daarover worden dan nadere afspraken gemaakt (businesscase).	
12/13	Afspraken over taakvermindering	Afspraken over taak/budgetvermindering staan in de gemeenschappelijke regeling en in de bijdrageverordening. Er is vooralsnog geen directie relatie met de nieuwe normen voor robuustheid. Daarover kunnen nadere procesafspraken worden gemaakt.	
14	Algemene reserve	Het weerstandsvermogen voldoet aan de norm.	
15/16/ 17	Alsnog realiseren van robuustheid	Niet van toepassing.	

Toetsingskader robuuste omgevingsdiensten

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Het staat partijen in het belang van de bescherming van de leefomgeving uiteraard vrij om daarbovenop extra te investeren. Alle criteria en kpi's voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Een inhoudelijk toetsingskader (ook in samenhang met de visitaties) biedt houvast voor de verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten en daarmee versterking van het VTH-stelsel. Na de vaststelling of aan de 6 vastgestelde kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel.

Randvoorwaarden

- 1) Wordt aan alle randvoorwaarden voldaan zoals opgenomen in de door het BO IBP VTH vastgestelde notitie? Zo nee, neem in een plan van aanpak op wat daarvoor moet gebeuren.

Invulling van de tabel uit het toetsingskader geeft voor OZHZ het volgende beeld.

	Ja	Nee
Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen.	X	
De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat.	X	
Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken.	X	
Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid.	X	
Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in pva met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording.		X
Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).	X	

Innovatie

De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.

- 2) Is er een (meerjarige) innovatieagenda?
- a. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva opnemen hoe deze innovatieagenda er gaat komen.
 - b. Zo ja, is er vrij besteedbaar budget voor innovatie?
 - i. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit vrij besteedbare budget er gaat komen.
 - ii. Zo ja, voldoet dit aan het percentage van minimaal 1% van de begroting? Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva opnemen hoe dat er gaat komen.

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

OZHZ werkt met een meerjarige innovatieagenda met telkens een duur van 4 jaar, de Ontwikkelaanpak (voorheen: Regieplan). Hieraan is een apart budget gekoppeld dat los staat van de budgetten voor de uitvoering van de primaire VTH-taken. OZHZ werkt al enkele jaren met deze programmatische aanpak die

zich richt op ontwikkeling en innovatie. De jaarprogramma's met de projecten van de Ontwikkelaanpak worden elk jaar vastgesteld door het AB.

Ter illustratie: in de periode 2022 - 2025 bevat de Ontwikkelaanpak 4 programmalijnen, die aansluiten op de maatschappelijke opgaven en uitdagingen van de gemeenten en provincie en op (wettelijke) ontwikkelingen op rijks- en provincieniveau. Ook de bevindingen van de commissie Van Aartsen en het hieruit volgende Interbestuurlijke Programma geven richting aan de Ontwikkelaanpak.

De 4 programma's van de Ontwikkelaanpak in de periode 2022 – 2025 zijn:

- Samen meer grip op milieuschade (zie <https://www.ozhz.nl/regio/milieuschade-2023/>).
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling (zie <https://www.ozhz.nl/regio/gebiedsontwikkeling-2023/>).
- Werken met de Omgevingswet (zie <https://www.ozhz.nl/regio/omgevingswet-2023/>).
- Beter benutten van data (zie <https://www.ozhz.nl/regio/beter-benutten-van-data-2023/>).

De Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 kent een meerjarige verdeling van het budget. De verdeling in 2023 van het beschikbare budget over de programma's is als volgt:

Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling	€ 310.000	
Samen meer grip op milieuschade	€ 247.000	
Werken met de Omgevingswet	€ 258.000	
Beter benutten van data	€ 258.000	
TOTAAL		€ 1.074.000

Uitgaande van de totale begroting van OZHZ is dit 3,99%. Daarmee voldoet OZHZ aan de norm.

Sturing

De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.

- 3) De omgevingsdienst heeft een opleidingsprogramma met daarin opgenomen het reguliere onderhoud van kennis, kunde en vaardigheden én de benodigde investeringen in opleiding en training t.b.v. nieuwe kennis, kunde en vaardigheden.

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

Het jaarlijkse opleidingsprogramma van OZHZ bevat de in de kpi genoemde elementen.

- 4) Het opleidingsbudget voor het onderhoud van kennis, kunde en vaardigheden is tenminste 3% van de loonsom. De begroting dekt de benodigde middelen voor de uitvoering van het opleidingsprogramma. De

gehanteerde definities voor de opleidingsuitgaven en het loonkostenbudget zijn conform het A&O fonds gemeenten.

a. Zo ja, wat is het percentage?

b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze KPI. In plan van aanpak opnemen hoe deze er gaat komen.

Toetsing

OZHZ voldoet niet aan deze kpi.

Toelichting

Uitgaande van de definitie A&O ("som van alle looncomponenten in jaar t van alle personen die tot de gemeentelijke bezetting behoren. De looncomponenten bestaan uit salaris, toeslagen, uitkeringen, vergoedingen, wettelijke en niet wettelijke sociale lasten en werkgeversbijdrage in de pensioenpremie") bedraagt het percentage opleidingen bij OZHZ thans 1,55%. Hierin is niet meegenomen een bedrag van € 49.000 dat in 2023 incidenteel is toegevoegd aan het opleidingsbudget.

Overigens merkt het bestuur van OZHZ op dat de gehanteerde norm geen rekening houdt met de inspanningen die een omgevingsdienst doet om zelf medewerkers op te leiden en in te werken (mentorschap en training on the job). Zeker OZHZ is daar erg actief in vanwege de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Zo leidt OZHZ zelf milieu-inspecteurs op en medewerkers bouw. Dit wordt vanuit incidentele middelen gefinancierd. De norm gaat echter uit van structurele financiering en er is streng gedefinieerd wat daarin wel en niet kan worden meegenomen. In het genoemde percentage van 1,55% komt dit kwalitatieve aspect echter niet tot uitdrukking.

De omgevingsdienst beschikt over een business-intelligence (BI) strategie. Die beschrijft o.a. hoe de organisatie gegevens verzamelt, analyseert en benut om beslissingen te nemen en welke ambities men heeft met het beoogde resultaat en hoe dat te realiseren. Het advies is dat de omgevingsdienst drie fte in dienst heeft die werkzaam zijn op het gebied van BI.

5) Wordt er informatiegestuurd gewerkt en kan de dienst relatie leggen tussen werk, mensen en geld?

a. Zo ja, waar blijkt dat uit?

b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit er gaat komen.

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

OZHZ werkt informatiegestuurd en kan de relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Jaarlijks wordt op basis van de afspraken in de jaarplannen met de opdrachtgevers berekend wat de benodigde vaste en flexibele formatie voor dat jaar moet zijn, uitgedrukt in aantallen functies, niveau van de functies etc. Op basis van dat geactualiseerde formatieplan, afgezet tegen de werkelijke bezetting, wordt besloten tot werving respectievelijk inhuur om het afgesproken takenpakket te kunnen uitvoeren. De jaarplannen van de opdrachtgevers zijn gebaseerd op het regionale risicomodel voor de uitvoering van de VTH-taken, waaronder het VT-RUN, het RUN voor groene taken en het RUN voor bodemtaken alsmede bijvoorbeeld de regionale energie-agenda. OZHZ vindt verdere versterking en structurering van het informatiegestuurd werken echter wenselijk. Acties daartoe lopen al,

waaronder het centraliseren van het informatiegestuurd werken in een nieuwe unit Data en ICT die per 1 januari 2024 operationeel zal zijn. Zie verder bij vraag 6.

- 6) Voldoet de capaciteit voor business-intelligence en het opleidingsbudget aan de gestelde norm van 3%?
- a. Zo ja, wat is het percentage?
 - b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze er gaat komen.

Toetsing

OZHZ voldoet nog niet helemaal aan deze kpi.

Toelichting

De toetsing aan de kpi over het opleidingsbudget is hierboven bij vraag 5 al beantwoord.

Zoals opgemerkt werkt OZHZ eraan het informatiegestuurd werken verder te verbeteren en te structureren in de organisatie, mede vanwege de landelijke rapporten en adviezen van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer. Hiertoe is onder andere vanaf 2023 een nieuw programma Beter benutten van data opgestart, als onderdeel van de hiervoor genoemde Ontwikkelaanpak (zie <https://www.ozhz.nl/regio/beter-benutten-van-data-2023/>). In het verlengde daarvan start per 1 januari 2024 een nieuwe organisatie-eenheid (unit) binnen OZHZ met een duidelijke taak en bevoegdheid. De voorbereidingen hiertoe zijn al gestart. Deze unit moet gaan bestaan uit ongeveer 15 fte, waarvan 3 fte Data-analist/business intelligence. Dergelijke afgezonderde specifieke functies zijn thans nog niet in de formatie opgenomen. Wel houden, verspreid over meerdere medewerkers opgeteld, circa twee fte zich bezig met B.I. taken. OZHZ voldoet op dit moment dus niet geheel aan de kpi, maar de inrichting van de nieuwe 'unit Data en ICT' zal in deze lacune gaan voorzien met ingang van 1 januari 2024. Daarnaast is samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland een basis gelegd voor verdere samenwerking op het gebied van data, business intelligence etc, onder meer in de vorm van een datalab waar de data-experts van de vijf omgevingsdiensten in samenwerken. Zie hierover ook de inleiding van deze bestuursnotitie.

Kwaliteitscriteria

- 7) Wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (voor alle taken)?
- a. Zo ja, beschrijf waar dat uit blijkt.
 - b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

Het voldoen aan de kwaliteitscriteria is een kpi waarover OZHZ elk jaar in zijn jaarstukken rapporteert. De onderliggende informatie is met ingang van 2024 nog beter beschikbaar door aanschaf van een goede monitoringstool. In de jaarstukken 2022 heeft OZHZ aangegeven te voldoen aan de kwaliteitscriteria: op alle deskundigheidsgebieden waar OZHZ taken uitvoert (zowel basistaken als plustaken) heeft OZHZ voldoende gekwalificeerd personeel in dienst. Op een enkel onderdeel steunt OZHZ op externe inhuur om aan voldoende volume te komen, bijvoorbeeld bij externe veiligheid, brandveiligheid en bouwfysica.

Waar de eigen expertise kwetsbaar wordt geacht werkt OZHZ samen met andere omgevingsdiensten of met ketenpartners zoals de veiligheidsregio. OZHZ telt deze samenstelling van eigen personeel, inhuur en personeel van andere omgevingsdiensten en ketenpartners wel mee in de toets aan de kwaliteitscriteria.

Congruentie en samenhang werkgebied

- 8) Is het werkgebied congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven?
- Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - Zo nee, welke mogelijkheden zijn er om die congruentie te bereiken (opnemen in pva)?

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

Het werkgebied van OZHZ is congruent met de grenzen van de Veiligheidsregio ZHZ en de Dienst Gezondheid en Jeugd ZHZ. Binnen Zuid-Holland Zuid is bovendien sprake van een sterke bestuurlijke congruentie vanwege de samenwerking met de genoemde gemeenschappelijke regelingen en met partijen in de Drechtsteden (waaronder met de Servicegemeente Dordrecht, als opvolger van het voormalige Servicecentrum Drechtsteden). Ter verdere toelichting kan worden verwezen naar het onderzoeksrapport Verstandig Versterken van Berenschot over de samenwerking in de regio Zuid-Holland Zuid: <https://www.berenschot.nl/drechtsteden-versterken>. De opdrachtgevers stellen OZHZ in staat bij te dragen aan de huidige en toekomstige maatschappelijke (VTH-) opgaven in het werkgebied, waaronder bijvoorbeeld aan de drie regionale Energiestrategieën. Er zijn overigens ideeën om dit aspect in het kader van de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten verder met elkaar te verkennen.

Omvang

- 9) Hoe groot is de omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht), uitgesplitst naar basistaken en milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (inclusief overhead)?

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

Zie de tabel in de bijlage 1. Deze is, conform het advies uit de brief van IenW van 17 juli 2023, overgenomen uit de Staat van de VTH 2023. Het beeld voor de jaarschijf 2023 wijkt hier niet noemenswaardig van af.

- 10) Voldoet de omvang van de omzet voor basis- en milieugerelateerde plustaken (inclusief overhead) aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen?
- Zo ja, wat is de capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies en is minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst?
 - Zo nee, zijn er mogelijkheden om aan die omzet te komen door de uitbreiding met milieugerelateerde plustaken door de huidige deelnemers, waarbij de uitgebreide taken voldoen

aan de kwaliteitscriteria? Of zijn er mogelijkheden om de capaciteit voor basis- en milieugerelateerde taken op te plussen? Beschrijf dit in het pva. Geef daarbij ook aan welke stappen er worden gezet om 80% van de medewerkers in vaste dienst te krijgen.

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

Uit de tabel in de bijlage 1 blijkt dat de omvang van het werkprogramma van OZHZ circa € 20 mln bedraagt, zijnde de omzet 2022 van OZHZ minus de omzet voor de niet-milieugerelateerde taken en niet-productieve taken. De omvang van de omzet voldoet daarmee aan de vastgestelde norm. Uitgaande van de alternatieve berekeningswijze van 1.300 productieve uren en een omzet van € 100.000 per FTE komt de omzet 2023 op een vergelijkbaar niveau uit. Hierbij is uitgegaan van de totale formatie 2023, exclusief de formatie voor bouw- en APV-taken en de improductieve formatie die tot de overhead wordt gerekend.

In de Nota Bedrijfsvoering is vastgelegd dat minimaal 90% van de medewerkers in dienst is van OZHZ. De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen verplichting voor gemeenten en provincie om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Wel is in de context van de ambitiebepaling vanwege de invoering van de Omgevingswet in het AB de afspraak gemaakt dat OZHZ 'first supplier' van de deelnemers is bij de inbreng van expertise bij hun trajecten in het omgevingsdomein. Ook subsidieontvangsten hebben een variabel karakter. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 10%. Onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. In de huidige arbeidsmarkt is het overigens een uitdaging om deze percentages daadwerkelijk te realiseren. Het daadwerkelijke percentage fluctueert continu omdat het sterk afhankelijk is van de mogelijkheden om eigen personeel te werven.

De capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies is opgenomen in bijlage 2.

Continuïteit

- 11) Zijn er i.v.m. het efficiënter kunnen werken (o.a. door robuustere overhead) mogelijkheden voor de uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria?

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

OZHZ voert al een breed VTH-takenpakket uit voor zijn opdrachtgevers. Voor de 10 gemeenten zijn dat alle basistaken en milieugerelateerde plustaken. De gemeenten Alblasterdam en Dordrecht hebben daarnaast ook taken bij OZHZ ondergebracht op het gebied van bouwen, brandveiligheid, APV en enkele bijzondere wetten. Voor de gemeente Molenlanden voert OZHZ ook het bedrijfsgericht integraal toezicht op bestaande bouw en brandveiligheid uit. Enkele gemeenten hebben ook VTH-taken in het kader van de Huisvestingswet bij OZHZ belegd. Voor de provincie Zuid-Holland voert OZHZ naast de brede Wabo-taken ook toezichtstaken in heel Zuid-Holland uit op het gebied van groen en natuur. De specialisten van OZHZ

leveren de opdrachtgevers expertise op het gebied van o.a. luchtkwaliteit, geluid, bodem, externe veiligheid, duurzaamheid (regionale energiestrategie) en ecologie.

OZHZ voert geen actief acquisitiebeleid op uitbreiding van zijn taken. Het is aan de deelnemers en hun vertegenwoordigende organen om al dan niet extra omgevingstaken bij OZHZ te beleggen. Alsdan stelt OZHZ een businesscase op ten behoeve van het maken van nadere afspraken over die extra taakuitvoering. De spelregels daarvoor staan in de eerdergenoemde Nota Bedrijfsvoering (paragraaf 2.3: Zakelijk kader uitbreiding taken). Onderdeel daarvan is ook het voldoen aan de kwaliteitscriteria. Vanuit het bestuur is er overigens op gewezen dat het uitbreiden van taken niet per definitie een oplossing is voor de robuustheid van een omgevingsdienst, gelet op de krappe arbeidsmarkt en toename van inhuur.

12) Welke afspraken zijn gemaakt in de gemeenschappelijke regeling over het terugnemen van (milieugerelateerde) plustaken?

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

Het terugnemen van taken kan het gevolg zijn van hetzij uittreding door de betreffende deelnemer, hetzij vermindering van het af te nemen takenvolume (soms ook wel partieel uittreden genoemd).

De gevolgen van uittreden zijn geregeld in artikel 33 van de gemeenschappelijke regeling. Zie https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Zuid-Holland/629423/CVDR629423_1.html. Een technische aanpassing van dit artikel ligt thans voor zienswijze voor bij de raden en Provinciale Staten. Ook na aanpassing van artikel 33 blijft sprake van het betalen van een (reële) frictievergoeding bij uittreding.

De gevolgen van het verminderen van het af te nemen takenvolume is geregeld in artikel 5 van de bijdrageverordening van OZHZ: <https://lokaleregeling.overheid.nl/CVDR376688/4>. Ook hier is sprake van een frictiekostenbepaling.

Bij de toepassing van deze artikelen uit de gemeenschappelijke regeling en de bijdrageverordening wordt geen onderscheid gemaakt naar basistaken en plustaken.

13) Zijn deze afspraken toereikend om ook bij terugname robuust te kunnen blijven?

- a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
- b. Zo nee, wat moet er worden geregeld om ook bij terugname robuust te kunnen blijven (opnemen in pva)?

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

De genoemde frictiebepalingen beogen primair het collectief aan 'achterblijvende' deelnemers te beschermen tegen de bedrijfsmatige risico's van overmatige terugname van taken, ook als deze bijvoorbeeld het gevolg zijn van besluiten of wetgeving op rijksniveau zoals in geval van herindeling en

bijkomende provinciegrenscorrectie. Een relatie met de nieuwe norm voor robuustheid is op voorhand niet te leggen, omdat dit sterk afhangt van de uittredende deelnemer en de aard en omvang van diens ingebrachte takenpakket of van de aard en grootte van de volumereductie. Overigens wordt de ondergrens bij volumereductie wel bepaald door enerzijds het wettelijke basistakenpakket en de VTH-kwaliteitseisen, anderzijds het afgesproken regionale uitvoeringsniveau voor de VTH-taken (RUN).

Er is op dit moment geen specifieke afspraak in de gemeenschappelijke regeling of bijdrageverordening die direct de relatie legt tussen taakafname en de nieuwe norm voor robuustheid. OZHZ is van mening dat zo'n afspraak op de voorhand ook niet te maken is, anders dan de procesafpraak dat bij uittreding van een deelnemer of bij taakterugname buiten de bandbreedte van de bijdrageverordening de toetsing aan de robuustheidscriteria zal plaatsvinden en - indien nodig - maatregelen worden genomen om wederom aan de criteria te gaan voldoen.

De omgevingsdienst brengt, conform de voorschriften uit de BBV, bij de begroting en de jaarrekening het weerstandsvermogen in beeld. Doel van het weerstandsvermogen is om afdoende algemene reserve te hebben voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers. Er vindt jaarlijks een actualisatie van de bepaling van het weerstandsvermogen plaats, op basis van een actuele risicobeoordeling. Daarbij wordt ook de mogelijke financiële impact van risico's wordt geactualiseerd.

14) Heeft de omgevingsdienst een weerstandsratio van minimaal 0,8?

- a. Zo ja, wat is de ratio?
- b. Zo nee, is expliciet (in de GR of in beleidsregels) vastgelegd dat (bepaalde) risico's worden opgevangen door deelnemers?
- c. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. Opnemen in pva hoe aan weerstandsratio van minimaal 0,8 wordt voldaan dan wel beschrijven hoe vastgelegd gaat worden dat risico's worden opgevangen door de deelnemers.

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

In de jaarstukken 2022, vastgesteld door het AB op 6 juli 2023, staat een uitgebreide toelichting op de wijze van berekenen van het weerstandsvermogen van OZHZ. Zie hoofdstuk 2 (Paragrafen) van deel I van de jaarstukken: <https://www.ozhz.nl/over-ozhz/vergaderingen-en-stukken/>. Een beschrijving van de berekening van het weerstandsvermogen staat ook op p. 22 van de Nota Bedrijfsvoering (te vinden via dezelfde hyperlink): op grond van de risicoclassificatie wordt de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. OZHZ hanteert daarbij een weerstandsratio van 1,0. De financiële kwantificeerbare risico's die resteren na de beheersmaatregelen worden volledig gedekt uit het weerstandsvermogen.

15) Is er afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers?

- a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
- b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?

Toetsing

OZHZ voldoet aan deze kpi.

Toelichting

Per 1 januari 2023 bedraagt het weerstandsvermogen € 1,382 mln. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 962.000 nodig. Bron: Jaarstukken OZHZ 2022, vastgesteld door het AB op 6 juli 2023 (te downloaden vanaf <https://www.ozhz.nl/over-ozhz/vergaderingen-en-stukken/>).

- 16) Als robuustheid niet te bereiken is met uitbreiding van taken of opplussen van capaciteit, welke mogelijkheden voor fusies zijn er gelet op het voldoen aan de omzetnorm voor basis- en milieugerelateerde plustaken en de vereiste congruentie met het werkgebied? Uitleggen in pva wat de af/overwegingen in dit kader zijn geweest m.n. m.b.t. de congruentie.

Niet van toepassing.

- 17) Zijn daar al (oriënterende) gesprekken over gevoerd? Graag uitkomsten opnemen in het pva.

Niet van toepassing.

- 18) Wordt met de beoogde fusie voldaan aan alle randvoorwaarden en genormeerde kpi's voor robuustheid?

- a. Zo ja, vul een gecombineerd toetsingskader in.
- b. Zo nee, beschrijf welke andere mogelijkheden er zijn om aan de robuustheidscriteria te kunnen voldoen.

Niet van toepassing.

Bijlage 1, behorende bij vraag 9 (omvang van het werkprogramma)

Financiële informatie en informatie takenpakket		
Aspect	Vraag	Antwoord
Jaarrekening 2022 in €	Wat is de totale realisatie van uw OD in 2022?	€ 29.825.860
Basistakenpakket (BTP) Onder het Basistakenpakket vallen de taken die zijn genoemd in artikel 7.1 van het Besluit Omgevingsrecht (BOR). Zie ook de circulaire Basistaken op ipto.nl.	Wat is de omvang van de realisatie voor het BTP in 2022?	€ 14.597.637
	Welke deelnemers hebben alle basistaken bij de OD ondergebracht?	Alle deelnemers
	Welke basistaken zijn niet bij de OD ondergebracht? Per deelnemer aangeven. (Deelnemer X heeft taken Y niet ondergebracht bij de OD)	Niet van toepassing
	Is de reden voor het niet inbrengen van een basistaak bekend? (Selecteer Ja/Nee)	Niet van toepassing
	Zo ja, wat is deze reden?	Niet van toepassing
Omvang plustaken in € (bijv. ruimtelijk advies) in 2022	Wat is de omvang van de begroting van de plustaken; dus de taken die niet tot het BTP behoren in 2022? (inclusief overhead)	€ 5.859.999
BRIKS-taken provincie	Wat is de omvang voor de uitvoering van de BRIKS-taken voor de provincie(s) in 2022? (inclusief overhead)	€ 132.730
BRIKS-gemeenten	Voor hoeveel van de gemeenten worden in 2022 BRIKS-taken uitgevoerd?	Aantal gemeenten: Invullen in cel hiernaast 2
	Wat is de omvang voor de uitvoering van de BRIKS-taken voor de gemeenten in 2022? (inclusief overhead)	€ 7.065.851
Andere taken niet zijnde milieu- of BRIKS-taken (zie ook plustaken)	Voert u nog andere taken uit voor provincie of gemeenten? Denk aan specialisaties voor groen, zwemgelegenheden, etc?	<p>Taken op het gebied van APV, Alcoholwet, Wet op de kansspelen, Wet explosieven voor civiel gebruik, Zondagswet Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer en Regeling Verkeersregelaars 2009, Wegenverkeerswet, Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen, Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels, Wet openbare manifestaties, handhaving Opiumwet, toezicht en handhaving natuurwet- en regelgeving voor provincie Zuid-Holland, Huisvestingswet w.o. opkoopbescherming, Wet vervoer gevaarlijke stoffen, Regeling vervoer over land van gevaarlijke stoffen, Vuurwerkbesluit, Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, Wet BAG.</p>
Omvang projecten in € (tijdelijke opdrachten van deelnemers en andere overheden) in 2022	Wat is de omvang van additionele middelen van andere (landelijke) partijen voor bepaalde projecten (energiebesparing vanuit EZK, EV-gelden, SPUK etc.) in 2022?	€ 2.302.373
Bijdrage van de provincie(s) Vast – incidenteel 2022	Wat is de financiële bijdrage van de provincie(s) aan uw OD in 2022? Uitgesplitst naar:	€ 8.280.716,00
	• Totaal	
	• Vast (opgenomen in de meerjarenramingen)	€ 7.516.938,00
Bijdrage van de gemeenten Vast – incidenteel 2022	• Incidenteel (eenmalig)	€ 763.778,00
	Wat is de financiële bijdrage van de gemeenten aan uw OD in 2022? Uitgesplitst naar:	€ 18.191.492,00
	• Totaal	
Weerstandsvermogen (als % van de begroting)	• Vast (opgenomen in de meerjarenramingen)	€ 15.506.301,00
	• Incidenteel (eenmalig)	€ 2.685.191,00
	Wat is het weerstandsvermogen? (%)	1,40%
Onderuitputting	Wat is het maximaal toegestane weerstandsvermogen? (%)	Weerstandsvermogen wordt berekend op basis van risicomodel. Er is geen percentage bepaald als norm.
	Bestaat er de mogelijkheid (een deel van) de onderuitputting door te schuiven? (%) (Selecteer Ja/Nee)	Ja
Wijze van bekostiging (input, output, outcome, anders)	In hoeverre wordt hier gebruik van gemaakt?	Er wordt gewerkt met een bandbreedte van 10% binnen het volume van de jaarprogramma's dat doorgeschoven kan worden. De daadwerkelijke afspraken over wat wel en niet wordt doorgeschoven vind plaats in overleg met elke individuele deelnemer.
	Op welke wijze vindt bekostiging/financiering plaats binnen de OD?	Grotendeels output (Q x P) en daarnaast een deel wat vast is en met elke deelnemer wordt doorberekend ongeacht de output (instandhouding GR)

Bijlage 2, behorende bij vraag 10 (Capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies)

Deskundigheid Kwaliteitscriteria 2.2	Type	Functie omschrijving OZHZ	Aantal medewerkers	Totaal Fte
1. casemanagen		Vergunningverlener A, B, C	23	9,51
2. vergunningverlening bouw		Vergunningverlener A, B, C	17	9,62
3. vergunningverlening milieu	klasse 1, 2 en 3 algemeen	Vergunningverlener A, B, C Adviseur bedrijven	17	10,31
3. vergunningverlening milieu	klasse 1, 2 en 3 procesindustrie	Vergunningverlener A, B, C Adviseur bedrijven	3	0,99
3. vergunningverlening milieu	klasse 1, 2 en 3 agrarisch	Vergunningverlener A, B, C	3	0,99
3. vergunningverlening milieu	klasse 1, 2 en 3 afval	Vergunningverlener A, B, C	2	0,67
3. vergunningverlening milieu	klasse 1, 2 en 3 milieuzoneringsonderzoek	Adviseur A, B, C	2	0,67
4. Toezicht en handhaving bouw	klasse 1 en 2 eenvoudig	Inspecteur A, B, C Adviseur A, B	7	5
4. Toezicht en handhaving bouw	klasse 1 t/m 6 complex	Inspecteur A, B, C	7	3,6
5. Toezicht en handhaving milieu	klasse 1, 2	Adviseur A, B	6	5,2
5. Toezicht en handhaving milieu	klasse 1, 2 en 3 algemeen	Inspecteur A, B, C	9	5,50
5. Toezicht en handhaving milieu	klasse 1, 2 en 3 procesindustrie	Adviseur A, B	9	6,00
5. Toezicht en handhaving milieu	klasse 1, 2 en 3 agrarisch	Inspecteur A, B, C	2	1,00
5. Toezicht en handhaving milieu	klasse 1, 2 en 3 afval	Adviseur A, B, C	3	1,00
5. Toezicht en handhaving milieu	klasse 1, 2 en 3 BRZO	N.V.T.	0	0,00
6. toezicht en handhaving bodem		Inspecteur A, B, C	5	4,30
7. toezicht en handhaving groen		Inspecteur A, B, C Adviseur A	13	12,50
8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening		Juridisch adviseur A, B, C	4	3,90
9. behandelen juridische aspecten handhaving		Inspecteur A, B, C	7	7,00
10. behandelen juridische aspecten afwijkingsbesluit		nvt		
11. Ketentoezicht		Adviseur A Inspecteur B	2	2
12. BOA grijs		Inspecteur A	3	1,00
12. BOA groen		Inspecteur A	9	3,50
13. Bouwfysica		Adviseur A	1	0,22

Deskundigheid Kwaliteitscriteria 2.2	Type	Functie omschrijving OZHZ	Aantal medewerkers	Totaal Fte
14. Brandveiligheid		Vergunningverlener C	2	1,33
15. Constructieve veiligheid		Adviseur A	7	5,24
17. Sloop en asbest		Vergunningverlener A, B, C	6	3,39
18. Afvalwater (indirecte lozingen)		Inspecteur A, B, C	2	0,63
19. Bodem, bouwstoffen, water		Adviseur A, B, C	10	8,50
20. Externe veiligheid		Adviseur A, B, C	5	3,22
21. Geluid		Adviseur A, B, C	8	6,23
22. Groen en ecologie		Adviseur A, B, C	3	2,34
23. Luchtkwaliteit		Adviseur A, B, C	4	3,62
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte		nvt		
27. Energiebesparing en duurzaamheid		Adviseur A, B, C	4	2,5

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid
T.a.v. de voorzitter en de secretaris
per mail

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contact

postbusVTH@minienw.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2023/372646

Bijlage(n)

1

Datum

Betreft beoordeling zelftoets robuuste omgevingsdienst

Geachte heren Stolk en Visser,

Allereerst wil ik u hartelijk bedanken voor het tijdig toesturen van de ingevulde toetsingskaders robuuste omgevingsdiensten. Ik heb hiervan kennis genomen en deze beoordeeld. Met deze brief stel ik u op de hoogte van mijn bevindingen.

Met de ondersteuning van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) zijn de gegevens van alle zelftoetsen geïnventariseerd en geanalyseerd. De stuurgroep en het bestuurlijk overleg van het IBP VTH hebben vervolgens een advies gegeven waarop ik mijn oordeel heb gebaseerd.

In deze brief geef ik een oordeel over de zelftoets van uw omgevingsdienst, ga ik in op de inhoud van het op te stellen plan van aanpak en geef ik aan hoe ik invulling wil geven aan de monitoring en bijsturing in het proces om te komen tot robuuste omgevingsdiensten.

Algemeen beeld

Alle omgevingsdiensten hebben een zelftoets ingevuld. Mijn beeld na het doornemen van de zelftoetsen, de inventarisatie en analyse door het IBP VTH en de overige onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd¹, is dat geen enkele omgevingsdienst op dit moment robuust is. Dit heeft te maken met het ontbreken van voldoende onderbouwing van de gegeven antwoorden dan wel het volledig ontbreken van antwoorden.

Hierbij zie ik grote verschillen tussen de omgevingsdiensten. Er zijn een paar koplopers die naar mijn verwachting op korte termijn kunnen voldoen aan de randvoorwaarden en de kritieke prestatie-indicatoren (kpi's) voor robuuste omgevingsdiensten. Daarnaast is er een grote groep die op een aantal randvoorwaarden of kpi's inzet moet plegen om robuust te kunnen worden. Als laatste zijn er diverse omgevingsdiensten die niet kunnen voldoen aan nagenoeg alle randvoorwaarden of kpi's. Aan deze laatste groep wil ik nogmaals² nadrukkelijk vragen om bij de uitwerking van het plan van aanpak het gesprek

¹ Waaronder Omgevingsdiensten in Beeld 2023

² Brief met kenmerk IENW/BSK-2023/338645 d.d. 16 november 2023

over een optimale schaalgrootte – mogelijk te bereiken door fusie of opsplitsing – te voeren met de omliggende omgevingsdiensten.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Oordeel

Op basis van uw aangeleverde gegevens, analyse en advies van het IBP VTH en de resultaten van de genoemde onderzoeken kom ik tot de conclusie dat u op dit moment niet voldoet aan de robuustheidscriteria, randvoorwaarden en bijbehorende kpi's. In onderstaande tabel is per onderdeel een korte samenvatting gegeven.

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/372646

Begroting in miljoen	kwaliteitscriteria	Innovatiebudget+ agenda	Weerstands- ratio	Opleidings- budget	congruentie
€ 23,0	1	1	1,40	1,55%	1

Uw zelftoets roept de volgende vragen op:

- Ik verzoek u om in het plan van aanpak van alle randvoorwaarden te onderbouwen waarom u wel of niet voldoet.
- U geeft aan dat u robuust blijft bij terugname van plustaken, mede omdat dit sterk afhangt van de uittredende deelnemer. Ik verzoek u om in het plan van aanpak in te gaan op de situatie waarin de plustaken worden teruggenomen en de gevolgen die dit heeft voor het voldoen aan de omvangnorm van € 16,5 miljoen.
- ik verzoek u in het algemeen om in het plan van aanpak op te nemen hoe u gaat voldoen aan de punten waarvan u zelf aangeeft hier niet aan te voldoen.

Tot slot geeft u aan dat van een mogelijke fusie op dit moment geen sprake is. ODZHZ werkt samen met de andere diensten binnen Zuid-Holland en in die context worden de ontwikkelingen bekeken. Ik verzoek u, in navolging van de brief van 16 november, en in navolging van het feit dat u niet aan alle robuustheidscriteria voldoet, om in uw plan van aanpak dit mee te nemen. Dit is zeker ook relevant voor de andere omgevingsdiensten aangezien zij op meer onderdelen niet kunnen voldoen aan de randvoorwaarden en kpi's.

Tot slot verzoek ik u in het algemeen om in het plan van aanpak op te nemen hoe u gaat voldoen aan de punten waarvan u zelf aangeeft hier niet aan te voldoen.

Ik ontvang graag uiterlijk 1 april 2024 uw plan van aanpak waarin u ingaat op de acties die u de komende tijd uitvoert om robuust te worden.

Inhoud plan van aanpak

Voor het plan van aanpak is geen format opgesteld: voor elke omgevingsdienst is immers maatwerk geboden. Mijn verwachting is dat de koplopers minder werkzaamheden hoeven te verrichten en mogelijk eerder robuust zijn. Daarentegen zullen omgevingsdiensten die momenteel slechts aan een enkele randvoorwaarde of kpi voldoen de volledige twee jaar nodig hebben om alle acties te kunnen uitvoeren.

De werkgroep van het IBP VTH heeft bijgaande checklist (bijlage 1) opgesteld.

Vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid monitor ik het gehele proces van totstandkoming van robuuste omgevingsdiensten. Hierbij stuur ik indien noodzakelijk bij met als doel dat op 1 april 2026 alle omgevingsdiensten robuust zijn. Daarnaast bekijk ik of ik het proces kan faciliteren. Om deze redenen

verwacht ik dat de plannen van aanpak tenminste de volgende onderdelen bevatten:

- onderbouwing van alle gegeven antwoorden op de randvoorwaarden en kpi's;
- omschrijving van de acties per randvoorwaarde en/of kpi's die verricht moeten worden om robuust te zijn;
- een uitgebreide tijdsplanning per kwartaal waarin bovengenoemde acties duidelijk omschreven terugkomen. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt welke tussen- en eindproducten worden voorzien van de acties die de komende twee jaar ontplooid worden om robuust te worden.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's

Datum

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/372646

Ondersteuning

Ik ben bereid ondersteuning te bieden gedurende het proces van vorming van robuuste omgevingsdiensten. Indien u ondersteuning wenst, ontvang ik graag een beschrijving van de gewenste ondersteuning. U kunt dit opnemen in het plan van aanpak. Ook gaan mijn ambtenaren graag hierover met u in gesprek in het eerste kwartaal van 2024. In januari a.s. wordt contact met u opgenomen voor het maken van een afspraak. In dit gesprek kunnen we indien gewenst de zelftoets doornemen en de verwachtingen van het plan van aanpak toelichten.

Tenslotte

Het voldoen aan de randvoorwaarden en kpi's is niet het einddoel. Dit heb ik eerder aangegeven in mijn brief van 16 november jl.³ Alleen het voldoen aan deze ondergrens betekent niet automatisch dat een omgevingsdienst robuust is. Ik benadruk het risico dat door het zelfstandig nastreven van de robuustheidscriteria door iedere omgevingsdienst er dadelijk te veel marginaal robuuste omgevingsdiensten bestaan. Tegelijkertijd constateer ik in de huidige praktijk dat veel omgevingsdiensten nu al moeite hebben om het eigenstandig te kunnen bolwerken. Dit is onwenselijk ook gezien de verwachte toenemende complexiteit van uw belangrijke werk in het VTH-stelsel.

Ik wil u daarom nogmaals nadrukkelijk vragen om bij de uitwerking van uw plan van aanpak, het gesprek over een optimale schaalgrootte - mogelijk te bereiken door fusie of opsplitsing - te voeren met de omliggende omgevingsdiensten.

Voor de borging van de robuustheidscriteria, randvoorwaarden en kpi's onderzoek ik de mogelijkheden om deze op te nemen in wet- en regelgeving.

Ik kijk uit naar uw plan van aanpak op 1 april a.s. en verwacht dat we hiermee met elkaar een belangrijke stap zetten in de versterking van het VTH-stelsel.

Met vriendelijke groet,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen

³ Brief met kenmerk IENW/BSK-2023/338645 d.d. 16 november 2023

Checklist

Checklist voor opstellen plan van aanpak robuustheid voor Algemene Besturen van omgevingsdiensten

Aan Bestuurlijk overleg IBP VTH
Van Directeur IBP VTH
Datum 30 november 2023
Betreft Voorstel checklist voor opstellen plan van aanpak robuustheid

Aanleiding

- De besturen van de OD's hebben allemaal de toets uitgevoerd op de robuustheidscriteria, eventueel aangevuld met, volgens de IBP VTH werkgroep Robuustheid, ontbrekende of onduidelijke gegevens.
- Het is vervolgens aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden en KPI's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak.
- Dit plan van aanpak dient uiterlijk 1 april 2024 door de besturen van de omgevingsdiensten te worden ingediend bij de staatssecretaris van IenW.
- In eerste instantie is besloten dat de plannen van aanpak vormvrij zouden zijn, omdat het toetsingskader de handvatten geeft.
- Vanuit Omgevingsdienst NL is echter de wens geuit om wel een format te maken voor het plan van aanpak. Na bespreking in de werkgroep robuustheid (pijler 1) wordt voorgesteld in plaats van een format een checklist te hanteren.

Uitgangspunten

- De verantwoordelijkheid voor het opstellen van een plan van aanpak ligt bij de besturen. In de checklist zijn de punten opgenomen die minimaal in het plan van aanpak moeten komen. Maar meer mag ook.
- De randvoorwaarden zoals genoemd in de Eindnotitie van de werkgroep van 22 juni 2023 zijn ook opgenomen in de checklist, ook al overlappen deze soms met de KPI's.
- Een reflectie op het toekomstbeeld is opgenomen. Hoe zien de besturen van de OD's de toekomst van hun omgevingsdienst? Wat voor soort type dienst is het dan? Daarbij moeten uiteraard alle pijlers worden betrokken en niet alleen de financiering.
- In de checklist is tevens een koppeling gemaakt met de producten en aanvullende randvoorwaarden van andere pijlers van het IBP VTH.

- Goed opdrachtgeverschap van gemeenten en provincies aan de omgevingsdienst is opgenomen (dit zal binnen de kwaliteitscriteria meegenomen worden).

Doel van de checklist

- Checklist met dezelfde opbouw die besturen van omgevingsdiensten kunnen gebruiken voor het maken van het plan van aanpak.
- Landelijke checklist heeft het bijkomende voordeel dat het verzamelen van data voor onder andere rapportages aan de Tweede Kamer meer uniform is (relatie met pijler 6).

Procedure

- Opstellen van het plan van aanpak op basis van deze checklist.
- Het plan van aanpak laten vaststellen door het Algemeen Bestuur van de betreffende omgevingsdienst.
- Indienen bij de Staatssecretaris van IenW (uiterlijk 1 april 2024). Ter voorbereiding zal door het Ministerie van IenW, in afstemming met de partners in het IBP VTH een beoordelingskader worden ontwikkeld.
- Toetsing van de plannen van aanpak, voorzien van een analyse door het Ministerie van IenW, in afstemming met de partners in het IBP VTH. Besluitvorming in stuurgroep en bestuurlijk overleg IBP VTH (gepland juni 2024).
- De Staatssecretaris van IenW stuurt reactie naar de algemene besturen van de omgevingsdiensten (gepland juli 2024).

Checklist plan van aanpak

1. Inleiding met daarin de door het Algemeen bestuur vastgestelde toets en eventueel andere relevante documenten en besluiten, voorzien van een beschrijving van het proces om te komen tot een bestuurlijk vastgesteld plan van aanpak.
2. Samenvatting van de door het bestuur bij de Staatssecretaris van IenW in oktober 2023 aangeleverde toets van randvoorwaarden en KPI's:
 - Randvoorwaarden (de kruisjestabel).
 - KPI's.
3. Randvoorwaarden

Geef per randvoorwaarde aan welke maatregelen worden genomen om te voldoen (verplicht voor de randvoorwaarden die niet voldoen en optioneel voor de randvoorwaarden waaraan voldaan wordt):

- Overdracht van volledig basistakenpakket (BTP).
- Governance en mandaat van de directeur.
- Minimale omzet (zie tevens KPI 1) en onderscheid maken tussen Basistakenpakket (BTP), milieugerelateerde plustaken en overige taken (indien niet beschikbaar is onderbouwde schatting mogelijk).

- Zelfstandig voldoen aan alle KPI's voor robuustheid.
 - Afspraken en verantwoording over gedeelde taken die bij andere omgevingsdiensten zijn belegd.
 - Visie van het AB op toekomst van de omgevingsdienst en governance rondom uitvoering van advisering, vergunningen, toezicht-en handhavingstaken van de bevoegde gezagen. Onderdeel is inzicht geven in hoe de omgevingsdienst en deelnemers gaan voldoen aan de producten en andere randvoorwaarden die in de overige pijlers van het IBP-VTH zijn ontwikkeld (relatie met strafrecht, informatiebeheer, kennisontwikkeling, regionale planning, mandaten en monitoring).
4. Geef per KPI aan welke maatregelen worden genomen om aan de KPI te voldoen (verplicht voor de KPI's die niet voldoen en optioneel voor de KPI's die wel voldoen):
- KPI 1: de norm van € 16,5 miljoen voor BTP en milieuregelateerde plustaken en minimaal 80% in vaste dienst (opties zijn: uitbreiding met milieugerelateerde plustaken door de huidige deelnemers¹, opplussen capaciteit voor basis- en milieugerelateerde taken of fuseren/opsplitsen²).
 - KPI 2: Voldoen aan de kwaliteitscriteria (meest recente set).
 - KPI 3: innovatiekalender en 1% van de begroting besteden aan innovatie. De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.
 - KPI 4: weerstandsratio van ten minste 0,8%. De omgevingsdienst brengt, conform de voorschriften uit de BBV, bij de begroting en de jaarrekening het weerstandsvermogen in beeld. Doel van het weerstandsvermogen is om afdoende algemene reserve te hebben voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers. Er vindt jaarlijks een actualisatie van de bepaling van het weerstandsvermogen plaats, op basis van een actuele risicobeoordeling. Daarbij wordt ook de mogelijke financiële impact van risico's geactualiseerd.
 - KPI 4: afspraken over terugname plustaken.

¹ Een mooi voorbeeld dat bijdraagt aan robuustheid is de gezamenlijke keuze van de gemeenten in Drenthe om, met behoud van de lokale autonomie, hetzelfde takenpakket bij de omgevingsdienst in te brengen.

² Aandachtspunt bij eventuele fusie is de congruentie met het werkgebied (kpi 6).

Aangeven of er afspraken zijn gemaakt binnen de Gemeenschappelijke Regeling in het geval van het terugnemen van plustaken. Wat zijn de afspraken en op welke wijze zijn deze vastgelegd?

- KPI 5: opleidingsbudget is ten minste 3% van loonsom.
 - KPI 5: Business intelligence strategie en unit bestaande uit ten minste 3 FTE (advies).
De omgevingsdienst beschikt over een business-intelligence (BI) strategie. Die beschrijft onder andere hoe de organisatie gegevens verzamelt, analyseert en benut om beslissingen te nemen en welke ambities men heeft met het beoogde resultaat en hoe dat te realiseren.
 - KPI 6: regionale congruentie.
5. Per KPI en randvoorwaarde aangeven welke consequenties dit heeft voor:
- Personeel in FTE en mogelijk aanpassen van taken en functies.
 - Samenwerking met andere omgevingsdiensten.
 - In geval van intentie tot fusie of opsplitsing: welk pad gevolgd gaat worden om tot fusie of opsplitsing te komen. En of er behoefte is aan financiële ondersteuning vanuit IBP-VTH budget voor het fusie/splitsingsproces.
 - Financiële consequenties voor deelnemers (tijdelijk en structureel).
 - Gevolgen voor de GR, governance en andere (juridische) gevolgen.
6. Verzamelstaat van alle KPI's en randvoorwaarden.
Voorzien van een stappenplan en deadlines per KPI (implementatie is volledig gereed vóór 1 april 2026).
Overzicht van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij de uitvoering van het plan van aanpak (wat doet de omgevingsdienst, wat wordt van eigenaren / opdrachtgevers en van samenwerkingspartners (bv Omgevingsdienst NL) verwacht?).
7. Wijze van besluitvorming
- Aangeven welke (proces)stappen en besluiten noodzakelijk zijn om tot besluitvorming te komen bij alle betrokken partijen in de uitvoering van het plan van aanpak en hoe past dat binnen de reguliere cycli naar begrotingen, etc.
8. Monitoring
- Aangeven hoe en met welke frequentie gaat het bestuur de implementatie van het PvA monitoren en daarover rapporteren aan raden, staten, DB/AB en Ministerie van IenW.
 - Aangeven welke momenten zijn voorzien om bij te sturen en welke partijen (bijvoorbeeld provincie, Ministerie IenW) daarin een rol spelen.

Bestuursnotitie

Datum 1 maart 2024
Onderwerp Plan van aanpak externe visitatie OZHZ

De voorliggende notitie bevat het plan van aanpak van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) om de acties op te pakken vanuit de externe visitatie van 31 oktober en 1 november 2023. Het rapport van de visitatiecommissie is bij dit plan gevoegd.

OZHZ is tevreden over het verloop van het onderzoek en de uitkomsten van de visitatie en herkent zich in de bevindingen en aanbevelingen van de visitatiecommissie. De aanbevelingen pakken we deels op binnen de eigen organisatie en deels samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland, met name waar versterking van de samenwerking aan de orde is en mede in het licht van de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten. Er is daarom ook sprake van een sterke relatie met het plan van aanpak over de robuustheidscriteria dat ook voor instemming voor ligt in het AB van 28 maart 2024. OZHZ sluit voor de meeste aanbevelingen overigens aan bij al lopende trajecten en plannen binnen de dienst. De uitvoering van dit plan borgen we door, net als bij de robuustheidscriteria, deze als kritische prestatie-indicator (kpi) op te nemen in de begroting. Monitoring en rapportage over de voortgang geschiedt met ingang van 2024 in de reguliere bestuursrapportages en in de jaarstukken.

1. Achtergronden van de externe visitatie

Het versterken van het VTH-stelsel wordt de komende jaren vormgegeven in het interbestuurlijk programma (IBP) Versterking VTH-stelsel. Dit programma is opgesteld naar aanleiding van het rapport en de adviezen van de commissie Van Aartsen: "Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur".

Als onderdeel van het IBP heeft Omgevingsdienst NL (de 'branchevereniging' van omgevingsdiensten) het initiatief genomen om een methodiek voor visitatie van omgevingsdiensten op te zetten. De programmadoelen met betrekking tot visitatie zijn opgenomen onder pijler 6: Monitoring kwaliteit milieutoezicht. Het doel van de visitatie is om volgens een landelijk dekkende aanpak te komen tot een continue verbetering van de uitvoering van de VTH-taken, het verhogen van bestuurlijke betrokkenheid bij omgevingsdiensten en het leveren van input voor het jaarlijkse rapport "Staat van de omgevingsdiensten". De omgevingsdiensten nemen zelf de verantwoordelijkheid om de kwaliteit waar nodig te verbeteren.

Voorafgaand aan het visitatiebezoek stelt de omgevingsdienst die wordt gevisiteerd een zelfevaluatie op aan de hand van het door Omgevingsdienst NL ontwikkelde visitatiekader. OZHZ leverde deze op 29 september 2023 aan bij de visitatiecommissie. De uitkomst van de beoordeling van de zelfevaluatie door de visitatiecommissie was een duidelijk 'Go'. Men vond de zelfevaluatie goed leesbaar en de antwoorden duidelijk en goed onderbouwd. OZHZ is open en is reflectief over het eigen handelen. Ook zijn de

gevraagde bijlagen aangeleverd en deze gaven kwalitatief goede informatie. De opmaak van het document kwam de leesbaarheid ook zeer ten goede.

De visitatie bij OZHZ vond vervolgens plaats op 31 oktober en 1 november 2023. De visitatiecommissie leverde op 6 februari 2024 het definitieve rapport op. Meer achtergronden over de visitatie en het bijbehorende proces staat in (de bijlagen bij) het rapport.

2. Bevindingen van de visitatiecommissie

De visitatiecommissie komt tot de onderstaande bevindingen.

OZHZ presteert operationeel goed

Bij bestuur en deelnemers bestaat een grote tevredenheid over de dienst ten aanzien van deskundigheid, kwaliteit en benaderbaarheid.

OZHZ is sterk in de relatie en de communicatie

Het 'luistervermogen' van OZHZ is groot. Als er zaken misgaan, dan is de OZHZ heel benaderbaar en altijd bereid om het te rectificeren. Accountmanagers hebben een goed beeld wat er zich bij de deelnemers afspeelt en worden als contactpersonen gewaardeerd door de deelnemers. Zij hebben frequent overleg en beheren de volledige PDCA-cyclus in de relatie tot de deelnemers, waarvoor zij accountmanager zijn.

OZHZ is gericht op samenwerking (intern-extern)

(Keten) partners geven aan dat zij zeer tevreden zijn over de operationele samenwerking met OZHZ. Men weet elkaar te vinden, er wordt constructief overlegd en samengewerkt op operationeel niveau. De samenwerking met de andere omgevingsdiensten in de regio is constructief.

OZHZ heeft een pragmatische instelling

OZHZ past zijn werkwijzen aan als de actualiteit dat vergt en stelt zich in zijn dienstverlening flexibel op, zonder zijn rol uit het oog te verliezen. OZHZ speelt ook actief in op mogelijkheden die zich voordoen om zijn productportfolio te verbreden en dankt daar mede zijn robuuste positie aan.

OZHZ herkent zich zeker in deze observaties. De genoemde aspecten passen bij een uitvoeringsorganisatie die oog heeft voor zijn omgeving en voor zaken die spelen bij zijn opdrachtgevers en eigenaren. Belangrijk om te benoemen is ook dat OZHZ meer dan tevreden is over de samenwerking met die opdrachtgevers en eigenaren, zowel collectief in de AGO en AGE als op individuele basis met elke gemeente of provincie afzonderlijk. Het gestelde vertrouwen stelt OZHZ in staat om zijn taken zo goed en efficiënt mogelijk uit te voeren.

3. Aanbevelingen van de visitatiecommissie en aanpak van OZHZ

- a) Koppel inzicht in de noodzaak tot doorontwikkeling aan realisatiekracht om deze te realiseren.

"OZHZ heeft een goede strategische agenda met heldere prioriteiten opgesteld, maar waar is de realisatiekracht? Het lijkt of de ontwikkeling van de organisatie in de afgelopen jaren is gestagneerd. Ketentoezicht, Strategisch Personeelsbeleid, datagericht werken en het ontwikkelen van een strategisch en dynamisch risicomodel zijn alle geïdentificeerd als noodzakelijk, maar meer dan eerste

stappen zijn bij de meeste van deze onderwerpen nog niet gezet. Het is goed om deze noodzakelijke ontwikkeling in personele en financiële zin te vertalen."

OZHZ herkent zich deels in deze aanbeveling. Bij de meeste van de genoemde onderwerpen echter zijn zeker niet alleen maar de eerste stappen gezet maar is de ontwikkeling aanzienlijk verder:

- OZHZ heeft eind 2023 al de eerste stappen ondernomen door meer focus aan te brengen in de Ontwikkelaanpak (de innovatieagenda van OZHZ). Deze bevat alleen nog de majeure thema's en projecten. Procesverbeteringen in het primaire proces die minder groot zijn lopen niet meer via de Ontwikkelaanpak, maar via de reguliere lijn.
- Voor datagericht werken en ict is met ingang van 1 januari 2024 een organisatiewijziging doorgevoerd met een aparte unit Data en ICT. Door de aanwezige functies te bundelen en te versterken maakt OZHZ werk van de data ambitie. Deze gaat zich o.a. richten op het vertalen van de strategie van OZHZ naar een strategie voor business-intelligence, het verbeteren van de datakwaliteit en het werken met data. Zie verder ook het plan van aanpak over de robuustheidscriteria. Per 1 april start overigens een nieuwe, gespecialiseerde, unitmanager.
- De aanbevelingen over het VTH-risicomodel gelden met name voor het periodieke milieutoezicht. Voor het projectmatige generieke toezicht werkt OZHZ meer op basis van geïdentificeerde risico's, nalevingsbeelden en andere data (ook uit annexe bronnen). OZHZ heeft eind 2023 al kennis opgehaald en inspiratie opgehaald bij andere omgevingsdiensten. Met medeneming hiervan wordt de aanbeveling verder meegenomen bij de implementatie van de Nota VTH in 2024 en de gemeentelijke jaarprogramma's 2025.
- De ontwikkeling van het ketentoezicht is onderdeel van de Ontwikkelaanpak. De aanzet die we in 2023 al gaven krijgt in 2024 een vervolg. De uitdaging voor OZHZ en zijn deelnemers is om het ketentoezicht een plek te geven binnen het reguliere toezicht en in de jaarprogramma's. Deze vorm van toezicht is immers veel minder lokatiegebonden dan het reguliere toezicht, en moet daarom ook voorzien worden van passende financieringsafspraken. Er is een plan van aanpak dat wordt uitgevoerd. Dit laat onverlet dat OZHZ al ruim samenwerkt met ketenpartners, onder meer bij de aanpak van ondermijning.
- Aan het strategisch personeelsbeleid geeft OZHZ al enkele jaren uitvoering. Het staat dus zeker niet in de kinderschoenen. Elk jaar benoemt OZHZ in de strategische HR-agenda de belangrijkste prioriteiten die tot uitvoering worden gebracht. Topprioriteit in 2024 zijn de werving van personeel, het boeien en binden van medewerkers en de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Regelmatig koppelt OZHZ in het bestuur terug over de gedane acties en de opbrengsten daarvan.

b) Reflecteer op de redenen die tot deze situatie hebben geleid.

"Het is belangrijk dat de organisatie zich de vraag stelt waarom realisatiekracht achterblijft. Ten aanzien van het datagedreven werken is er de conclusie getrokken dat dit thema bij de bestaande versnipperde verantwoordelijkheden niet tot ontwikkeling kan komen en is er besloten tot een bundeling van ICT en data-gerelateerde activiteiten in één unit afdeling. Het is nodig een scherpe visie

op de betekenis en de impact van datagedreven werken te ontwikkelen, om hiervan en succes te maken en hiervoor ook de middelen (personeel en middelen) vrij te maken."

Voor wat betreft het datagedreven werken kan worden verwezen naar onze reactie op de vorige aanbeveling en het plan van aanpak voor de robuustheidscriteria.

Wat hier vooral speelt is dat de sturing binnen OZHZ sterk gericht is op het realiseren van de VTH-jaarprogramma's van de gemeenten en provincie en - de afgelopen jaren – op de implementatie van de Omgevingswet. Daar ligt vooral de focus binnen de organisatie en de inzet van de menskracht. Het realiseren van andere opgaven en ook de programma's en projecten uit de Ontwikkelaanpak krijgt dan soms niet de aandacht en menskracht die nodig is. Daarbij speelt de krappe arbeidsmarkt ons parten. Juist de ontwikkelaanpak vraagt om expertise en ervaring.

Het management van OZHZ is zich daarvan bewust en neemt dit aspect steeds sterker mee bij de interne sturing in de organisatie.

c) Speel actief in op de consequenties van zelforganisatie.

"Toen 6 jaar geleden zelfsturing werd geïntroduceerd is er veel aandacht uitgegaan naar welk effect zelfsturing zou hebben op de structuur van de organisatie, bijvoorbeeld op de hoeveelheid niveaus in die structuur. Andere consequenties van het concept van zelfsturing hebben minder aandacht gekregen. Nu het concept van zelfsturing is geëvalueerd en er een bijstelling van zelfsturing naar zelforganisatie heeft plaatsgevonden, is in elk geval de conclusie getrokken dat er meer aandacht moet worden besteed aan leiderschapontwikkeling. Maar andere consequenties, zoals die voor loopbaanontwikkeling en functiegebouw zijn nog niet in beschouwing genomen, terwijl het van vitaal belang is om (nieuwe) medewerkers perspectief en doorgroeimogelijkheden te kunnen bieden (in de breedte als dat niet verticaal kan)."

Deze aanbeveling herkent OZHZ zeker en er lopen ook al acties op. Samengevat gaat het om het volgende:

- De managers van OZHZ starten in 2024 (met doorloop naar 2025) onder externe begeleiding een traject van management-development waarin leiderschap centraal staat. In dit traject is tevens aandacht voor zelforganisatie van de teams en visieontwikkeling op de organisatie (zowel primaire als secundaire taken). Zie voor dit laatste ook aanbeveling d).
- Er is een plan van aanpak voor de uitrol van het concept van zelforganisatie breed binnen de organisatie. De unitmanagers implementeren dit binnen hun units met een snelheid die passend is bij het betreffende team. In februari 2025 evalueren we de stand van zaken van dat moment.
- OZHZ pakt vanuit het thema 'boeien en binden' uit de strategische HR-agenda op hoe zelforganisatie meer in verbinding kan worden gebracht met loopbaanontwikkeling en functiegebouw. Het functiegebouw wordt zo mogelijk herzien. Daarnaast blijkt uit de interviews met medewerkers dat de huidige loopbaan- en doorgroeimogelijkheden van het strategisch personeelsbeleid niet voldoende bekend zijn. Ook daarop onderneemt het Team HR actie.

d) Ontwikkel perspectieven op de toekomst.

"De visitatiecommissie heeft geen beeld gekregen waar OZHZ over 5 jaar wil staan, of dat OZHZ een aantal perspectieven of scenario's voor de toekomst heeft verkend. Het bestuur heeft aangegeven de organisatie daar ook niet op te bevragen, maar dat dit misschien wel ten onrechte is. Naar het oordeel van de visitatiecommissie kan het ontwikkelen van dit soort perspectieven of scenario's bijdragen aan integraal werken en het vermogen van OZHZ vergroten om proactief op ontwikkelingen in te spelen en samen met bestuur en deelnemers na te gaan wat er moet gebeuren om de gewenste toekomst dichterbij te brengen en daarin meer focus aan te brengen. Binnen de provincie is al een traject gaande over verdere samenwerking van de 5 omgevingsdiensten, parallel aan het IBP."

In reactie op deze aanbeveling verwijst OZHZ in de eerste plaats naar de paragrafen over de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en de bestuurlijke vervolgoedracht in het plan van aanpak over de robuustheid.

Naast de context van het landelijke en Zuid-Hollandse stelsel van omgevingsdiensten is OZHZ vanzelfsprekend onderdeel van de regionale samenwerking in Zuid-Holland Zuid. De dienst voert voor zijn gemeentelijke opdrachtgevers een breed takenpakket uit in het omgevingsdomein: milieu, bouwen, brandveiligheid, huisvesting, Apv en bijzondere wetten, met de inhoudelijke expertise die daarbij hoort. Dat maakt het mogelijk om vraagstukken van de opdrachtgevers integraal te benaderen en hen daarover goed te adviseren. Feit is wel: OZHZ voert dat brede takenpakket nog niet voor al zijn opdrachtgevers uit.

OZHZ heeft de ambitie een brede omgevingsdienst te willen zijn voor al zijn opdrachtgevers. En geeft de gemeenten daarom mee om te blijven nadenken hoe zij hun eigen omgevingstaken op dit moment hebben georganiseerd en of de uitvoering met voldoende kwaliteit kan plaatsvinden. De capaciteit is immers schaars. Samenwerking op regionaal niveau brengt verdere schaalvoordelen die ten goede kunnen komen aan de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering, en daarmee aan de kwaliteit van de leefomgeving. Zeker met het oog op het 'ravijn' vanaf 2026 lijkt een verkenning in deze meer dan de moeite waard.

4. Afronding

De externe visitatiecommissie heeft OZHZ een heldere spiegel voorgehouden. Enerzijds bevestigen de uitkomsten dat OZHZ op het goede spoor zit met de trajecten die al lopen, anderzijds bracht het onderzoek nieuwe inzichten die zeker het verkennen en verdiepen waard zijn. OZHZ dankt de visitatiecommissie daarom voor haar inzichten en pakt de aangereikte handschoenen verder op.

Visitatierapport

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

31 oktober en 1 november 2023

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Sterke punten en aanbevelingen	6
Sterke punten.....	6
Aanbevelingen.....	6
Bevindingen per aandachtsgebied van het Visitatiekader.....	8
A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving	8
A1 Kwaliteitscriteria 2.2 of opvolgers	8
A2 Regionale risicoanalyse	9
A3 Uniform Regionaal VTH-Beleidskader (artikel 7.2 Bor).....	9
A4 LHS.....	10
A5 BBT en LRSO	10
A6 Actualisatieprogramma vergunningen bedrijven	10
A7 BTP	11
B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte	12
B1 Ontwikkelkracht en innovatieruimte	12
B2 Financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie	12
B3 Investeren in informatiemanagement en digitalisering.....	12
B4 Ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming	13
B5 Ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel	13
B6 Betrokkenheid bij- en voorbereid zijn op wijzigingen in wet- en regelgeving.....	13
B7 Outcome-gerichte sturing	13
B8 Aanbevelingen Adviescommissie VTH.....	14
C. Ketensamenwerking en Strafrecht.....	15
C1 Strafrechtelijke handhaving	15
C2 Samenspel strafrecht omgevingsdienst/OM/Politie/RIEC.....	15
C3 Samenwerking met veiligheidsregio, waterschap en overige (Rijks)handhavingpartners.....	15
C4 Ketentoezicht en C5 Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling tussen ketenpartners.....	16
D. Onafhankelijkheid	17
D1 Mandatering	17
D2 Afwijking van advies omgevingsdienst	17
D3 Aandachtsbedrijvenlijst.....	17
D4 Balans tussen onafhankelijkheid en nabijheid.....	17
E. Prioritering en Uitvoeringsprogramma's.....	18
Visitatierapport Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid - DEF	2

E1. Plaats van regionale milieurisico's, niet-inrichtingsgebonden risico's en trends in uitvoeringsprogramma's	18
E2. Kwaliteit van analyse en prioritering.....	18
F. Governance.....	19
Vervolgstappen	20
Bijlage 1 - Lijst van afkortingen	21
Bijlage 2 - Procesbeschrijving visitatie.....	22
Fase 0 – Voorbereiding en zelfevaluatie	22
Fase 1 – Visitatie.....	23
Fase 2 – Opvolging en evaluatie.....	25
Bijlage 3 - Instructie zelfevaluatie visitatie Omgevingsdienst NL.....	26
Aanleiding en doel.....	26
Doel zelfevaluatie	26
Toelichting & instructies.....	26

Inleiding

Het versterken van het VTH-stelsel wordt de komende jaren vormgegeven in het interbestuurlijk programma (IBP) Versterking VTH-stelsel. Dit programma is opgesteld naar aanleiding van het rapport en de adviezen van de commissie Van Aartsen: *Om de leefomgeving. Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur.*

Als onderdeel van het IBP heeft Omgevingsdienst NL het initiatief genomen om een methodiek voor visitatie van omgevingsdiensten op te zetten. De programmadoelen met betrekking tot visitatie zijn opgenomen onder pijler 6: Monitoring kwaliteit milieutoezicht. Het doel van de visitatie is om volgens een landelijk dekkende aanpak te komen tot een continue verbetering van de uitvoering van de VTH-taken, het verhogen van bestuurlijke betrokkenheid bij omgevingsdiensten en het leveren van input voor het jaarlijkse rapport "Staat van de omgevingsdiensten". De omgevingsdiensten nemen zelf de verantwoordelijkheid om de kwaliteit waar nodig te verbeteren.

Voorafgaand aan het visitatiebezoek stelt de omgevingsdienst die wordt gevisiteerd een zelfevaluatie op aan de hand van het door Omgevingsdienst NL ontwikkelde visitatiekader.

Deze rapportage gaat over de visitatie bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ). OZHZ is een gemeenschappelijke regeling van 11 overheden: 10 gemeenten en de provincie Zuid-Holland (de deelnemers).

De visitatie bij OZHZ is uitgevoerd door een visitatiecommissie bestaande uit de volgende personen:

- Ruud Stassen, extern voorzitter (INK)
- Henk-Jan Baakman, visitator (directeur ODDV)
- Jan Lenssen, visitator (directeur ODBN)
- Ed Langereis, visitator (afdelingsmanager Regulering Leefomgeving OD NHN)
- Jan Tolmeijer, rapporteur (projectleider AbelTalent)
- Sanne Damsma, secretaris Omgevingsdienst NL (opgavemanager ODBN)

Op 29 september 2023 heeft OZHZ de zelfevaluatie aangeleverd aan de visitatiecommissie. De uitkomst van de beoordeling van de zelfevaluatie door de visitatiecommissie is een duidelijk 'Go'. De zelfevaluatie is goed leesbaar en de antwoorden zijn duidelijk en goed onderbouwd. Kwalitatief rijke informatie in een zeer prettige opmaak. OZHZ is open en is reflectief over zijn eigen handelen. Ook zijn de gevraagde bijlagen aangeleverd en meer dan dat. OZHZ had hierin iets selectiever kunnen zijn. Op basis van de aangeleverde documentatie is een 'go' afgegeven voor het uitvoeren van de visitatie.

Op 31 oktober en 1 november 2023 heeft de visitatiecommissie van Omgevingsdienst NL een tweedaags bezoek gebracht aan OZHZ. Tijdens deze twee dagen heeft de commissie openhartige gesprekken kunnen voeren met bestuur, directie, management en medewerkers van de dienst en vanuit het netwerk. Er zijn interviews gehouden met personen in de volgende rollen (aantal):

- Ambtelijk relatiebeheerders van OZHZ (2)
- Adviseurs binnen VTH (bodem, lucht, geluid, etc.) (7)
- Ambtelijk opdrachtgevers en eigenaren (5)
- Bestuurders (5)
- Boa (1)
- Controller (1)
- Directie (2)

- Directiesecretaris (1)
- Juristen (4)
- Ketenpartners (4)
- Adviseur HR (1)
- Toezichthouders (5)
- Unitmanagers VTH en bedrijfsvoering (7)
- Vergunningverleners (2)

Op basis van deze gesprekken heeft de commissie zich een goed beeld kunnen vormen van de dienst en antwoorden kunnen vinden op de vragen die vanuit het visitiekader waren opgesteld. Ook de zelfevaluatie met bijbehorende bijlagen waren goed leesbaar en van goede kwaliteit om als basis te dienen om de gesprekken te kunnen gaan voeren.

Verificatie

Het visitatierapport is door de dienst gecheckt op feitelijke onjuistheden voorafgaand aan oplevering van de definitieve versie.

Leeswijzer

Eerst worden de uitkomsten van de visitatie samengevat in sterke punten en aanbevelingen. Daarna volgt aan de hand van het visitiekader een beschrijving van de kern van de bevindingen. Hierbij worden per sub-thema de bevindingen van de commissie weergegeven. Het visitatierapport eindigt met een weergave van de verwachtingen van Omgevingsdienst NL ten aanzien van de vervolgstappen van de dienst.

Een lijst met afkortingen is opgenomen in *bijlage 1*. Verder is in *bijlage 2* een procesbeschrijving visitatie opgenomen. Deze beoogt inzicht te geven in de stappen die de visitatiecommissie volgt om te komen tot haar bevindingen. In *bijlage 3* is de instructie opgenomen ten behoeve van het opstellen van de zelfevaluatie door de dienst en de beoordeling ervan door de visitatiecommissie.

Sterke punten en aanbevelingen

Sterke punten

De visitatiecommissie ziet de volgende sterke punten:

1. OZHZ presteert operationeel goed

Bij bestuur en deelnemers bestaat een grote tevredenheid over de dienst tan aanzien van deskundigheid, kwaliteit en benaderbaarheid.

2. OZHZ is sterk in de relatie en de communicatie

Het 'luistervermogen' van OZHZ is groot. Als er zaken misgaan, dan is de OZHZ heel benaderbaar en altijd bereid om het te rectificeren. Accountmanagers hebben een goed beeld wat er zich bij de deelnemers afspeelt en worden als contactpersonen gewaardeerd door de deelnemers. Zij hebben frequent overleg en beheren de volledige PDCA-cyclus in de relatie tot de deelnemers, waarvoor zij accountmanager zijn.

3. Gericht op samenwerking (intern-extern)

(Keten)partners geven aan dat zij zeer tevreden zijn over de operationele samenwerking met OZHZ. Men weet elkaar te vinden, er wordt constructief overlegd en samengewerkt op operationeel niveau. De samenwerking met de andere omgevingsdiensten in de regio is constructief. (Zie C3)

4. Pragmatische instelling

OZHZ past zijn werkwijzen aan als de actualiteit dat vergt en stelt zich in zijn dienstverlening flexibel op, zonder zijn rol uit het oog te verliezen. OZHZ speelt ook actief in op mogelijkheden die zich voordoen om zijn productportfolio te verbreden en dankt daar mede zijn robuuste positie aan. (Zie A1)

Aanbevelingen

De visitatiecommissie doet de volgende aanbevelingen:

1. Koppel inzicht in de noodzaak tot doorontwikkeling aan realisatiekracht om deze te realiseren

OZHZ heeft een goede strategische agenda met heldere prioriteiten opgesteld, maar waar is de realisatiekracht? Het lijkt of de ontwikkeling van de organisatie in de afgelopen jaren is gestagneerd. Ketentoezicht, Strategisch Personeelsbeleid, datagericht werken en het ontwikkelen van een strategisch en dynamisch risicomodel zijn alle geïdentificeerd als noodzakelijk en er zijn stappen gezet in de verdere ontwikkelingen daarvan. Echter, bij een aantal onderwerpen lijkt het alsof de ontwikkeling gestagneerd is. Als voorbeeld, vanuit het datagericht werken is er nu een aparte unit Data & ICT gestart, maar de inhoudelijke visie op het onderwerp kwam niet uit de verf tijdens de interviews. Het is goed om deze noodzakelijke ontwikkelingen in inhoudelijke, en waar nodig, ook in personele en financiële zin te vertalen, om vaart te maken met de noodzakelijke doorontwikkeling op deze onderwerpen (zie ook verbeterpunt 2).

2. Reflecteer op de redenen die tot deze situatie hebben geleid

Het is belangrijk dat de organisatie zich de vraag stelt waarom realisatiekracht achterblijft. Ten aanzien van het datagedreven werken is er de conclusie getrokken dat dit thema bij de bestaande versnipperde verantwoordelijkheden niet tot ontwikkeling kan komen en is er besloten tot een bundeling van ICT en data-gerelateerde activiteiten in één unit. Het is echter ook nodig een scherpe visie op de betekenis en de impact van datagedreven werken te ontwikkelen, om hiervan en succes te maken en hiervoor ook de middelen (personeel en middelen) vrij te maken.

3. Speel actief in op de consequenties van zelforganisatie

Toen zes jaar geleden zelfsturing werd geïntroduceerd is er veel aandacht uitgegaan naar welk effect zelfsturing zou hebben op de structuur van de organisatie, bijvoorbeeld op de hoeveelheid niveaus in die structuur. Andere consequenties van het concept van zelfsturing hebben minder aandacht gekregen. Nu het concept van zelfsturing is geëvalueerd en er een bijstelling van zelfsturing naar zelforganisatie heeft plaatsgevonden, is in elk geval de conclusie getrokken dat er meer aandacht moet worden besteed aan leiderschapontwikkeling. Maar andere consequenties, zoals die voor loopbaanontwikkeling en het functiegebouw, zijn nog niet in beschouwing genomen, terwijl het van vitaal belang is om (nieuwe) medewerkers perspectief en doorgroeimogelijkheden te kunnen bieden (in de breedte als dat niet verticaal kan).

4. Ontwikkel perspectieven op de toekomst

De visitatiecommissie heeft geen beeld gekregen waar OZHZ over vijf jaar wil staan, of dat OZHZ een aantal perspectieven of scenario's voor de toekomst heeft verkend. Het bestuur heeft aangegeven de organisatie daar ook niet op te bevragen, maar dat dit misschien wel ten onrechte is. Naar het oordeel van de visitatiecommissie kan het ontwikkelen van dit soort perspectieven of scenario's bijdragen aan integraal werken en het vermogen van OZHZ vergroten om proactief op ontwikkelingen in te spelen en samen met bestuur en deelnemers na te gaan wat er moet gebeuren om de gewenste toekomst dichterbij te brengen en daarin meer focus aan te brengen. Binnen de provincie is al een traject gaande over verdere samenwerking van de vijf omgevingsdiensten, parallel aan het IBP.

Bevindingen per aandachtsgebied van het Visitatiekader

A. Kwaliteitsankers wet- en regelgeving

A1 Kwaliteitscriteria 2.2 of opvolgers

- In de zelfevaluatie staat beschreven dat dat managers eenmaal per jaar monitoren in hoeverre OZHZ met de op dat moment zittende en ingehuurde medewerkers voldoet aan de KC. Dat wordt dan vastgelegd in een Excel-overzicht. OZHZ heeft inmiddels een tool aangeschaft (Myforms) waarin alle medewerkers (in het primair proces) kunnen vastleggen in hoeverre zij voldoen aan opleidings- en competentieprofielen en in hoeverre zij voldoende vliegreuen maken.
- OZHZ is gedeeltelijk afhankelijk van ingehuurd en ingeleend personeel om te voldoen aan de KC. Dat geldt op beperkte schaal voor de deskundigheidsgebieden brandveiligheid, bouwfysica, en externe veiligheid.
- Ten tijde van de visitatie voldoet OZHZ niet aan twee onderdelen van de KC; het betreft overigens taken die OZHZ niet uitvoert.
- Tijdens een van de casusinterviews kwam naar boven dat het voor medewerkers niet altijd inzichtelijk is welke collega waarvan kennis heeft. Ook zijn er bij projecten weinig procedures om op terug te vallen. De kans bestaat hierdoor dat het wiel meerdere keren wordt uitgevonden. Medewerkers geven aan dat bepaalde casuïstiek vaker terugkomt dan men in eerste instantie zou denken. Dan loont het de moeite om meer te investeren in het standaardiseren van bepaalde werkwijzen.
- Bij sommige teams wordt er wel een capaciteitstekort ervaren. Nieuwe medewerkers moeten ook goed ingewerkt worden, wat tijd kost. Dit gaat ten koste van andere zaken. In meerdere interviews wordt aangegeven dat bij OZHZ deskundige en betrokken mensen werken. Vanuit het interview met het bestuur werd aangegeven dat er een grote tevredenheid bestaat over de dienst t.a.v. hun deskundigheid, kwaliteit en benaderbaarheid. Het 'luistervermogen' is groot. Als er zaken misgaan, dan is OZHZ heel benaderbaar en altijd bereid om het te rectificeren. Daarbij is het een dienst die zijn werkwijze aanpast aan de actualiteit en zich flexibel opstelt.
- OZHZ is een functionele organisatie. Multidisciplinair, compact, er is ad hoc overleg, en is casegericht. Span of control in de teams is prima.
- Medewerkers zijn ook positief over de organisatie. Zij ervaren en maken de goede werksfeer. Ook spreekt men in de interviews positief over de nieuwe instroom van medewerkers. Het creëert nieuwe dynamiek. Het is/blijft wel heel moeilijk om senioriteit binnen te halen.
- Door medewerkers wordt aangegeven dat er ruimte is voor ontwikkeling. De productiviteitsnorm die gehaald moet worden, wordt daarbij niet als knellend ervaren. Zij voelen ook geen beperking qua mogelijkheden tot opleiden, ondanks dat er te weinig uren voor beschikbaar zijn.
- Wel geven medewerkers aan dat zij onvoldoende zicht hebben op hun loopbaanontwikkeling en -perspectief. Hun 'interne kansen' hebben zij onvoldoende in beeld. In een ander interview wordt dit bevestigd; er is weinig bekend over de mogelijkheden voor mobiliteit van medewerkers of loopbaanmogelijkheden. Er is kennelijk onvoldoende bekendheid gegeven aan de visie op loopbaanontwikkeling of strategisch personeelsbeleid.
- Bij OZHZ bestaat een hoog personeelsverloop. Dit verraste de commissie, aangezien medewerkers aangeven dat OZHZ een fijne werkgever is. Echter, gezien de bevindingen hierboven in combinatie met de 'platheid' van de organisatie, verdient het de aandacht om het functiegebouw en de loopbaanperspectieven te evalueren.

A2 Regionale risicoanalyse

- Uit de zelfevaluatie blijkt dat het RUN onderdeel is van de Nota VTH. Deze is geldig voor de gemeentelijke VTH-taken en bevat de uitvoeringskaders en strategieën voor de uitvoering van de Wabo-VTH-taken in Zuid-Holland Zuid. Er is ook een provinciale RUN Groen. Het doel van het RUN is het beheersen van veiligheids- en gezondheidsrisico's voor de burger op eenzelfde acceptabel risiconiveau in de hele regio. Het RUN gaat uit van een risicoanalyse waarbij de effecten centraal staan. Het RUN richt zich niet op alle risico's, maar juist op de risico's 'die er het meest toe doen', die een grote impact op het leefmilieu kunnen veroorzaken. Het huidige RUN gaat uit van een risicobenadering waarbij de effecten (outcome) centraal staan. Elke vier jaar wordt de Nota VTH herijkt. In 2025 zal het huidige RUN worden geactualiseerd.
- Tijdens de interviews werd aangegeven dat het risicomodel echter niet zo dynamisch is. Er is voor het periodieke toezicht geen sprake van een dynamisch model waarmee op basis van milieurisico-parameters en naleefgedrag het toezicht wordt geprioriteerd, maar er wordt uitgegaan van een statisch model met frequenties per branche. Het projectmatig uitgevoerde generieke toezicht betreft de beelden over naleefgedrag wel directer bij de prioritering en uitvoering van het toezicht.
- De managers VTH geven aan dat het RUN alleen over toezicht gaat. Een risicoanalyse op basis van een RUN VV lijkt niet te bestaan. Dit is destijds overigens een expliciete afweging geweest, omdat een differentiatie van de mate van diepgang van toetsing van ingekomen vergunningaanvragen niet goed te maken bleek te zijn.

A3 Uniform Regionaal VTH-Beleidskader (artikel 7.2 Bor)

- Het reeds bestaande beleid van 2018 is doorgetrokken. Het viel de commissie wel op dat er zich op milieu- en maatschappelijk gebied voor het VTH-beleid relevante ontwikkelingen hebben voorgedaan die niet allemaal in het nieuwe beleid terugkomen. Denk aan het thema ondermijning dat wel lokaal aandacht krijgt, maar regionaal niet terwijl het inmiddels een landelijk thema is. Energie is daarbij een uitzondering waar wel op wordt ingezet.
- Het risicomodel van het vorige beleid wordt door OZHZ als toereikend beschouwd en voortgezet. De commissie ziet dit ook terug door de scores die worden toegekend aan de verschillende 'zwaartes' van bedrijven. Veel andere omgevingsdiensten zijn echter overgestapt op modellen die veel meer geënt zijn op data(-analyses) waarbij gebruikt wordt gemaakt van in- en externe data. Daarbij worden dus ook andere parameters gebruikt om bedrijven te selecteren en is het daarmee veel verfijnder dan branches.
- Wanneer er een nieuwe werkwijze met data wordt geïmplementeerd (OZHZ onderkent daarvan het belang), zal het risicomodel dat wordt gebruikt, fundamenteel veranderen.
- Met de nieuwe nota VTH geeft OZHZ invulling aan de regionale uitvoerings- en handhavingsstrategie zoals verplicht is gesteld in de Omgevingswet. Er wordt in de nota een paar keer verwezen naar de Omgevingswet, maar er wordt niet echt ingegaan op de wijze waarop het werken met de Omgevingswet en de implementatie zal plaatsvinden. Vanuit de partners die aan de visitatie hebben deelgenomen is aangegeven dat zij van OZHZ wel initiatieven verwachten ten aanzien van de invoering van de Omgevingswet. Er ligt nu een nieuwe nota waarin de meeste actuele thema's worden behandeld, maar de vraag is of OZHZ al zijn partners daar wel tijdig bij heeft betrokken. De visitatiecommissie wil OZHZ – als dat niet is gebeurd – adviseren dat wel te doen en de nota af te stemmen met (keten)partners.

A4 LHS

- Uit de zelfevaluatie blijkt dat de LHS-matrix deel uitmaakt van het standaardcontroleverslag dat na elke controle door de toezichthouder wordt opgemaakt. Op termijn moet hiervoor een module worden opgenomen in Open Wave.
- In de interviews met VTH-managers en de collega's uit het primair proces wordt aangegeven dat de toepassing van de LHS beter kan. Er vindt zeker intervisie plaats, maar toch bestaat het vermoeden dat er (te) vaak B2 wordt ingevuld. LHS wordt ook persoonsafhankelijk toegepast. Afwijkingen van de LHS worden ook niet bijgehouden. Met het oog op leren en verbeteren zou dat wel wenselijk zijn.

A5 BBT en LRSO

- In de zelfevaluatie komt naar voren dat OZHZ bij het verlenen van nieuwe vergunningen, actualisatie en bij revisie altijd de BBT hanteert. Hierbij wordt uitgegaan van de BBT-conclusies of BBT-informatiedocumenten die voor de aangevraagde activiteiten van toepassing zijn. Indien er geen geschikte BBT-documenten zijn, wordt in de vergunning BBT vastgesteld en worden er voorschriften opgenomen. Hierbij wordt o.m. rekening gehouden met de omgeving, de status van het bedrijf en de uitgangspunten van de Wabo, Awb en jurisprudentie.
- Het komt soms wel voor dat er afgeweken wordt van de erkende BBT als de techniek niet past binnen de bedrijfsvoering van het bedrijf. Het is dan wel zo dat er gebruik gemaakt wordt van de maatwerk mogelijkheden van het BBT-document.
- In de zelfevaluatie komt naar voren dat OZHZ de teksten gebruikt die LRSO aanbiedt. Echter, er zijn situaties dat deze teksten bijvoorbeeld nog niet zijn aangepast aan actuele situaties of dat de vergunning maatwerk vereist. In een dergelijke geval wijkt OZHZ af van de LRSO-teksten en geeft OZHZ er een eigen invulling aan.

A6 Actualisatieprogramma vergunningen bedrijven

- OZHZ geeft in de zelfevaluatie aan dat in de periode 2021-2022 alle data van vergunningplichtige inrichtingen zijn verzameld op het gebied van MBA's, BBT-documenten etc. ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Deze data moeten nog worden geïmporteerd in het nieuwe VTH-systeem waar zij eind 2022 naar zijn overgestapt. Daarvoor dient nog omgevingsdossier ontwikkeld te worden waar alle data een plekje krijgen. Tot het moment dat dit mogelijk is, wordt er een Excel-bestand bijgehouden. Via het VTH-systeem heeft OZHZ inzicht in de verleende vergunningen.
- Uit de zelfevaluatie blijkt ook dat voor alle vergunningplichtige bedrijven in een overzicht de datum van oprichting/revisie bekend is. Daarnaast is er op inrichtingsniveau een overzicht van de van toepassing zijnde BBT-documenten. Op basis van 'leeftijd' ouder dan 10 jaar wordt bepaald of een actualisatietoets noodzakelijk is. Ditzelfde geldt voor de BBT-documenten. Daarnaast komt het voor dat toezicht constateert dat actualisatie van een vergunning noodzakelijk is. Op verzoek van de provincie Zuid-Holland worden alle provinciale vergunningen jaarlijks op actualiteit getoetst. Verder zijn er projecten die separaat naast het programmatische deel worden opgepakt.

A7 BTP

- Uit de zelfevaluatie blijkt dat alle deelnemers het volledige basistakenpakket hebben ingebracht. Daarnaast voert OZHZ plustaken uit o.a. op het gebied van milieu, bouwen en brandveiligheid. In de praktijk maakt OZHZ en zijn deelnemers geen onderscheid tussen het BTP en overige milieutaken. Gezien de ontstaansgeschiedenis van OZHZ, die is voortgebouwd op de voormalige Milieudienst Zuid-Holland Zuid waaraan in 2011 provinciale milieutaken zijn toegevoegd, heeft de discussie over het BTP hier nooit gespeeld. Alles bij elkaar bestaat de dienst (en zijn voorlopers) inmiddels ruim 50 jaar.

B. Ontwikkelkracht en innovatieruimte

B1 Ontwikkelkracht en innovatieruimte

- Bij OZHZ ontbreekt een 5-jarige visie. Waar wil de OZHZ zich naartoe ontwikkelen? De stip op de horizon is voor de commissie niet helder geworden en het is onduidelijk waar op ontwikkeld zou moeten worden.
- In meerdere interviews met medewerkers komt naar voren dat er te weinig/of niet integraal wordt gewerkt. Multidisciplinair werken gebeurt niet structureel, alleen op casusniveau en in projecten. Sinds de laag van teamleiders eruit is, ervaren medewerkers dat het interdisciplinaire werken minder is geworden. Vaak worden er alleen nog op eigen initiatief vragen aan elkaar gesteld, maar dit is niet structureel.
- Medewerkers hebben verschillende taken. De samenhang en focus voor medewerkers lijkt te ontbreken. Een voorbeeld hiervan zijn de strategisch adviseurs. Zij zijn voornamelijk bezig met het relatiebeheer, terwijl zij ook zich moeten inzetten voor de ontwikkelkant van OZHZ. Strategische denkkraft vloeit dan weg naar andere zaken. De commissie geeft aan dat mede door deze versnippering van taken OZHZ achter de feiten aan kan lopen. Het is het advies van de commissie om te overwegen om 'dedicated functies' voor ontwikkeling hebben.
- Het bestuur is tevreden over OZHZ, maar is zelf niet op beleidsontwikkeling gericht. Ze zijn 'beleidsarm'. Zij geven aan dat OZHZ niet primair daarvoor aan de lat staat. Hoewel dit te verklaren is vanuit rollen en verantwoordelijkheden, is het de vraag, ook in combinatie met het beperkt doorlopen van de gehele BIG-8, of het op de lange termijn de voorkeur verdient. Bij OZHZ zit immers veel kennis en men kan meer aan de voorkant in het proces adviseren en stimuleren. Op uitvoeringsbeleid brengt OZHZ zijn input zeker in. Alleen op strategisch niveau lijkt dit niet het geval te zijn.
- Al met al kan gezegd worden dat de operationele slagkracht groot is, maar op innovatie ontbreekt dit nog. Er zijn goede voornemens, maar er is te weinig realisatievermogen en focus om de ontwikkeling te realiseren. Dit wordt herkend in de organisatie.

B2 Financiële middelen voor ontwikkeling en innovatie

- In 2023 is er voor het eerst sinds de start in 2011 een tekort ontstaan doordat het bestuur besloot de tarieven niet tussentijds te verhogen vanwege de hogere loon- en prijsindex. Dit was een bewuste keus, gelet op het stabiele financiële beleid en beeld van de afgelopen jaren. Met de deelnemers is hier snel over geschakeld. Er is afgesproken dat de deelnemers het tekort opvangen via het aanspreken van het weerstandsvermogen en dat vervolgens weer aan te zuiveren uit toekomstige resultaten, maar er is wel een beroep op OZHZ gedaan om na te gaan of er ook bezuinigd kan worden. Dit is gebeurd en de dienst heeft deels inverdiend.
- Er dient aandacht te zijn of de huidige financieringsstructuur nog passend is. Ook landelijk loopt hierover een discussie. De noodzakelijke investeringen voor ontwikkeling en innovatie zullen ook zijn plek moeten krijgen in deze financiering. Op dit moment wordt in de financiering van ontwikkeling en innovatie voorzien als onderdeel van de ontwikkelaanpak (momenteel 1,1 mln euro).

B3 Investeren in informatiemanagement en digitalisering

- De directie geeft aan dat de datakwaliteit omhoog moet. Daarbij is niet alle benodigde data in huis. Ook het gebruik van data, bijvoorbeeld t.b.v. dashboards, is nog in ontwikkeling. OZHZ is zich bewust van de ontwikkelingen waar hij op in moeten zetten. In de zelfevaluatie komt naar voren dat OZHZ in 2022 de benodigde organisatorische voorzieningen getroffen heeft en nadrukkelijk de samenwerking heeft gezocht met andere omgevingsdiensten. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling en implementatie van een nieuw VTH-systeem Open Wave. De belangrijkste data

zijn ondergebracht in een data warehouse en er worden dashboards ontwikkeld om de sturing te versterken. Voor de commissie is het duidelijk geworden dat er bij de directie een groot besef is dat er een (nadere) impuls moet komen om de datakwaliteit een boost te geven.

- Er is echter t.a.v. data nog geen visie en er zijn nog geen doelen voor opgesteld. Wel is er een visie voor een nieuwe data-unit. Eerder waren collega's verspreid over de verschillende units, maar dat gaat nu samen komen in 1 organisatie-eenheid. Om dat mogelijk te maken zijn er veel stappen gezet. Nu moet er hard gewerkt worden om de andere ambities waar te maken. Tot op heden is er vooral gewerkt aan het inrichten van een unit die zich richt op informatiemanagement, ICT business intelligence op basis van data. Er is echter nog geen visie op de betekenis van data voor de business. Het verdient aanbeveling om dit in de nabije toekomst op te pakken.
- Er is een discontinuïteit van personele bezetting bij data/ICT. Dat maakt de ontwikkeling kwetsbaarder.
- Het valt de commissie op dat er in de interviews gesproken wordt over 'data/ICT' ineen, terwijl dit twee verschillende zaken zijn. Maak helder wat wordt verstaan onder beide begrippen om vervolgens een visie, doelen, taken en verantwoordelijkheden te kunnen formuleren.
- De datakwaliteit zal omhoog gaan en dat kan alleen als er aandacht is voor het verbeteren van het primair proces t.a.v. die data. Daar gebeurt nu te weinig. Op dit moment richt het zich het nog teveel op systemen (o.m. vanwege de overstap naar Open Wave).
- Het primair proces geeft aan dat er geen realtime overzicht en daarmee inzicht bestaat. Er wordt nog te veel in Excel gedaan.

B4 Ruimte voor landelijke inhoudelijke afstemming

- Uit de zelfevaluatie blijkt dat OZHZ landelijke afstemming belangrijk vindt. Dat doen zij op een aantal onderwerpen, zoals arbeidsmarktcommunicatie en de OW.
- Waar mogelijk (ook gezien de beperktheid van de financiële middelen) en nuttig nemen medewerkers deel aan landelijke werkgroepen.

B5 Ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering van het personeel

- Uit de zelfevaluatie blijkt dat het jaarlijkse opleidingsplan ruimte biedt om zowel de inhoudelijke kennis op peil te brengen of te houden (ook voor nieuwe regelgeving zoals de Omgevingswet) als om de vaardigheden te vergroten. Met de implementatie van een nieuwe tool voor de kwaliteitscriteria kan de opleidingsbehoefte beter worden bepaald. Echter, het budget is niet toereikend als men het toetst aan het robuustheids criterium.
- Ook een 'bottleneck' zijn de beschikbare uren voor medewerkers. Deze zijn meestal indirect en leggen druk op de productiviteit. OZHZ concludeert dat de middelen daarom niet toereikend zijn.
- Daarbij geeft OZHZ wel aan dat het robuustheids criterium geen rekening houdt met de tijd die gemoeid is met het zelf opleiden en inwerken van medewerkers.

B6 Betrokkenheid bij- en voorbereid zijn op wijzigingen in wet- en regelgeving

- OZHZ geeft in zijn zelfevaluatie aan dat de deelnemers de dienst in staat stellen op goede wijze betrokken te zijn bij de voorbereidingen op nieuwe of veranderende wet- en regelgeving. Een taak die vanwege de beschikbare expertise past bij OZHZ.
- De tijdsinzet van de medewerkers van OZHZ wordt daarbij veelal gedekt uit de budgetten van de Ontwikkelaanpak.

B7 Outcome-gerichte sturing

- In de zelfevaluatie benoemt OZHZ een aantal onderwerpen waar zij uitvoering geven aan outcomegericht werken. Bijvoorbeeld bij het Programma Generiek Toezicht en de uitvoering van de e-agenda m.b.t. het behalen van de energiedoelstellingen in de regio.

- In het interview met het bestuur komt wel naar voren dat zij niet verwachten van OZHZ dat zij een volledig op outcome gestuurde organisatie worden. Zij spelen een faciliterende rol en worden primair als uitvoeringsorganisatie beschouwd. Het is aan anderen (met een beleidstaak) om de gegenereerde output te gebruiken (zie ook B1). Daarbij verdient het de aanbeveling dat OZHZ voorzichtig is met het gebruik van de termen 'effect', 'outcome' en 'output'. Gebruik de termen die passen bij de mogelijkheden.

B8 Aanbevelingen Adviescommissie VTH

OZHZ geeft in de zelfevaluatie aan in hoeverre zij opvolging geven aan de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen.

Ten tijde van de publicatie van het rapport en de start van het IBP startte in Zuid-Holland al een verbetertraject van de 5 omgevingsdiensten en de provincie Zuid-Holland. Beoogd doel daarvan is om de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving te versterken, vooral met het oog op de toekomstige opgaven. In een gezamenlijke aanpak werken de 5 omgevingsdiensten aan drie hoofdthema's: de opbouw van kennis en deskundigheid, arbeidsmarktcommunicatie en werving en het versterken van de digitale informatievoorziening in de keten. De uitvoering van deze opdracht gebeurt parallel aan het IBP, onder andere door de onderliggende projecten zoveel mogelijk te verbinden met de SPUK-subsidie. Deze haken vooral aan bij 3 van de 6 pijlers van het IBP. Soms lopen de Zuid-Hollandse projecten er bewust op vooruit, soms is echter het beter de actie uit het IBP af te wachten. Dat geldt met name voor pijlers 1 en 6 IBP.

OZHZ ziet de landelijke ontwikkelingen als steun in de rug voor de huidige aanpak en als vliegwiel voor verdere verbetering op basis van de aanbevelingen van de commissie van Aartsen.

C. Ketensamenwerking en Strafrecht

C1 Strafrechtelijke handhaving

- In de zelfevaluatie wordt aangegeven dat OZHZ momenteel 12 Boa's in dienst heeft die dat voor minimaal een derde van de tijd doen (combinatie toezichthouder/Boa-functie), waarbij de onderverdeling tussen groen en grijs 9 om 3 is. Er wordt aangegeven dat de formatie voldoende is, maar VTH-managers geven aan dat de formatie van de grijze Boa's omhoog zou moeten.
- Boa's volgen op regelmatige basis opleidingen en trainingen. Managers VTH geven wel aan dat er niet genoeg knowhow is binnen OZHZ om Boa's op te leiden die een complex dossier kunnen dragen. Daar zou nog meer op ingezet moeten worden. Intern beleid (de Visie op strafrechtelijke handhaving die bij de zelfevaluatie was gevoegd) is echter dat de boa's zich primair richten op een goede toepassing van de LHSO en voorziet in de inzet van boa's over en weer bij de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten (convenant).
- Er is een overleg tussen de toezichthouder, Boa en manager waarin zaken besproken worden en er een afweging wordt gemaakt of een zaak doorgezet wordt naar het OM.

C2 Samenspel strafrecht omgevingsdienst/OM/Politie/RIEC

- Tijdens het tweedaagse bezoek van de visitatiecommissie is er ook een interview geweest met ketenpartners, de GGD en het waterschap. Helaas ontbrak het OM bij dit interview waardoor de commissie bepaalde vragen/constateringen niet kon toetsen.
- De VTH-managers geven aan dat het contact met het OM goed is. Zoals op zoveel plekken in Nederland is ook hier het OM onderbezet, waardoor zaken die vanuit de omgevingsdienst worden aangedragen, niet altijd opgepakt kunnen worden. Daarentegen is er wel goed contact met het OM en ontwikkelt men samen met de 4 andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland een afwegingskader dat als hulp kan dienen bij de vraag welke zaken door kan gaan richting OM en welke niet.

C3 Samenwerking met veiligheidsregio, waterschap en overige (Rijks)handhavingpartners

- De geïnterviewde ketenpartners geven aan dat zij zeer tevreden zijn over de operationele samenwerking. Men weet elkaar te vinden, er zijn standaard overleggen gepland en er wordt veel besproken. Men kent elkaar en er zijn geen spanningen op de relatie. (12)
- Voor ketenpartners is het niet helder hoe de samenwerking/onderlinge afstemming van taken van de omgevingsdiensten die binnen de provincie Zuid-Holland opereren, verdeeld zijn. Een nadere toelichting met overzicht zou verhelderend zijn.
- Niet bij alle geïnterviewde ketenpartners wordt de trekkende rol van OZHZ bij IBP en Ow ervaren, terwijl wel wordt uitgesproken dat de behoefte aan die rol er is. Tegelijkertijd ziet men ook in dat het niet primair de taak is van OZHZ als uitvoerende dienst, maar van gezamenlijke overheden inclusief de andere omgevingsdiensten en de provincie Zuid-Holland. Hoewel OZHZ wel aangeeft een actieve voortrekkersrol te spelen, lijkt hier toch een behoefte te liggen die wellicht nader onderzocht kan worden of waar (nadrukkelijker) over gecommuniceerd kan worden.
- De samenwerking met de andere omgevingsdiensten in de regio is constructief. Dit doet men met eigenheid; ze zijn zelfbewust.

C4 Ketentoezicht en C5 Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling tussen ketenpartners

- OZHZ geeft in zijn zelfevaluatie aan dat het ketentoezicht nog geen vast onderdeel is in de uitvoering en dat zij erop willen door ontwikkelen. Het is niet dat er geen initiatieven of projecten zijn, maar deze zijn nog meer ad hoc. Dit wordt bevestigd in de interviews.
- Het meer programmatisch ontwikkelen van het ketentoezicht verdient de aandacht.
- OZHZ maakt gebruik van verschillende systemen t.b.v. informatie-uitwisseling, zoals het BRS, Inspectieview Milieu en LAVS.

D. Onafhankelijkheid

D1 Mandatering

- OZHZ heeft een ruim mandaat gekregen van de deelnemers, inclusief de invordering van dwangsommen.
- Als er nog geen sprake is van een duidelijk beleid, zoals op stikstof, dan zoeken we elkaar op en wordt er praktisch overlegd. De relatie is daarvoor goed.
- Het mandaat is dus ruim, maar medewerkers voelen wel druk op casusniveau. Het is ook wel eens voorgekomen dat het mandaat werd teruggegeven in een specifieke casus, omdat OZHZ vanuit zijn expertise niet kon instemmen met het door het bevoegde gezag gewenste besluit. Daarover is toen goed overleg gevoerd en informeerde de gemeente haar raad.
- De commissie heeft in alle interviews waar het mandaat aan de orde kwam, het beeld weten te bevestigen van een groot vertrouwen in de omgevingsdienst. Het beeld van het ruime mandaat wordt in elke interview bevestigd.

D2 Afwijking van advies omgevingsdienst

- De zelfevaluatie beschrijft dat de opdrachtgevers zelden afwijken van een advies of voorstel van medewerkers van OZHZ. Bij bestuurlijk gevoelige zaken wordt het bevoegd gezag vooraf geïnformeerd. Eventueel kan daaruit voortkomen dat de case niet in mandaat wordt afgedaan, maar teruggelegd wordt bij het bevoegde gezag.
- In de zelfevaluatie wordt ook een casus beschreven hierover.

D3 Aandachtsbedrijvenlijst

- Voor enkele opdrachtgevers wordt er een aandachtsbedrijvenlijst opgesteld, beschrijft de zelfevaluatie. Deze lijst bestaat naast het VT RUN en wordt met maandelijks besproken met die opdrachtgevers.

D4 Balans tussen onafhankelijkheid en nabijheid

- Uit de interviews komt naar voren dat de deelnemers tevreden zijn over OZHZ. Het contact is goed en daar wordt ook op blijvend op geïnvesteerd, onder meer doordat er een relatiebeheerder is die de contacten onderhoudt op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Ook zijn er regelmatig overleggen op dossier- en zaakniveau en ook is er een collectieve overlegstructuur ingericht.
- OZHZ wordt ervaren als een pragmatische en oplossingsgerichte organisatie. Een verlengstuk van de deelnemers.

E. Prioritering en Uitvoeringsprogramma's

E1. Plaats van regionale milieurisico's, niet-inrichtingsgebonden risico's en trends in uitvoeringsprogramma's

- OZHZ voert voor alle deelnemers een breed takenpakket uit op het gebied van milieu. Daarnaast voert OZHZ voor enkele opdrachtgevers ook taken uit op het gebied van bouwen, brandveiligheid en bijzondere wetgeving. Hieruit blijkt dat er vertrouwen is bij de deelnemers. Het komt ook de robuustheid van de dienst als geheel ten goede.
- OZHZ voert echter geen actief acquisitiebeleid om extra taken binnen te halen. Opdrachtgevers vragen OZHZ juist om extra taken te gaan uitvoeren. Daarover worden dan aan de voorkant nadere afspraken gemaakt (businesscase), onder andere over de voorwaarden waaronder de taak kan worden uitgevoerd (bijv. met structurele of incidentele financiering en rekening houdend met de VTH-kwaliteitseisen.
- Bij enkele opdrachtgevers (en ook aangegeven door verschillende medewerkers in de interviews) bestaat het beeld dat OZHZ vanwege dit brede takenpakket wellicht teveel hooi op de vork neemt en vragen zich daarbij af of OZHZ wel altijd de gevraagde kwaliteit kan leveren. Ze zijn vooral kritisch op het aantal adviestaken. De communicatie tussen de 'sales-afdeling' en de uitvoering moet beter, zo vinden zij. Dit lijkt terug te voeren op het capaciteitsprobleem in de organisatie. Dat wordt sterk bevestigd in de interviews.
- Een zorg is dus het personeel, maar dit leidt niet tot grote problemen geven de managers aan. Er lijkt hier een discrepantie te zijn tussen de beleving van de opdrachtgevers en OZHZ. Het verdient aanbeveling om dit verschil te onderzoeken.
- Medewerkers VTH geven aan dat ook de extra focus op aandachtsbedrijven ten koste gaat van reguliere werkzaamheden.

E2. Kwaliteit van analyse en prioritering

- Het minimaal uitvoeringsniveau wordt door OZHZ voor het eerst in 2023 niet gehaald. Dit is volgens het bestuur geen kwestie van een financieringsprobleem, maar van een capaciteitsprobleem. Vanuit de interviews komt meerdere malen naar voren dat OZHZ zelf te weinig medewerkers heeft. Een deel van het medewerkersbestand vergrijst, een deel stroomt ook weer door naar andere organisaties.
- Vanuit het interview met de relatiebeheerders wordt aangegeven dat de budgetten bij de gemeente Dordrecht aan het verminderen zijn. Dit is verklaarbaar, maar er komt daarmee wel druk te liggen op de uitvoering en daardoor dient er geprioriteerd te worden.

F. Governance

- OZHZ heeft al een lange staat van dienst en heeft een goede relatie met zijn deelnemers. Vanuit meerdere interviews komt dit naar voren. Het bestuur is ronduit positief over OZHZ en ook in de interviews met medewerkers van OZHZ komt naar voren dat de relaties met deelnemers goed zijn. De lijnen zijn kort en men zoekt elkaar snel op.
- De ambtelijk opdrachtgevers dat OZHZ als een zeer transparante partner wordt ervaren. Er wordt 'echt aandacht' vanuit de omgevingsdienst gegeven. Het bestuur is ook op de hoogte van bijvoorbeeld het IBP en wordt daarin goed meegenomen door OZHZ.
- Vanuit een van de interviews komt wel de andere kant t.a.v. de goede relatie OZHZ-deelnemers naar boven. Meer externe druk kan nodig zijn om intern te verbeteren. Er mist soms een 'stok achter de deur'. OZHZ is zich er ook van bewust dat het personeelsverloop een effect heeft/kan hebben op de relatie en is daar waakzaam op.
- De commissie constateert dat de deelnemers ook een goede relatie met elkaar hebben. Op de casus Chemours was er een goede gezamenlijke aanpak. Communicatie was goed, men 'hield elkaar vast'. Provinciale prioriteiten worden herkend en gedeeld door andere deelnemers.
- Daartegenover staat dat - ondanks dat de governance goed gaat -, er in de interviews weinig herkenning was bij de deelnemers over de collectieve programma's.
- Vanuit OZHZ wordt aangegeven dat zij soms worden gevraagd om opdrachtgever te zijn, vooral als het een kleinere gemeente betreft. Echter, dit heeft niet de voorkeur. OZHZ wil ervoor waken dat er rolonduidelijkheid ontstaat.
- Het eigenaarschap is sterk bij deelnemers. Gezien de landelijke discussie en het niet voor 100% voldoen aan de robuustheidscriteria, ligt echter een verdere versterking van de samenwerking met andere omgevingsdiensten wel voor de hand. . Binnen Zuid-Holland lopen hierover al initiatieven. Er is bij partijen nog geen concreet eindbeeld waartoe deze versterking van de samenwerking kan gaan leiden, bijvoorbeeld in de zin van organisatorische aanpassingen. De directie geeft aan hier eerst zelf en met de andere 4 omgevingsdiensten een voorzet voor te willen maken en verwacht dat er meer helderheid is eind volgend jaar.
- Er is een integraal accounthouderschap door de relatiebeheerders. Accounthouders beheren de hele PDCA-cyclus met de deelnemer; ze organiseren niet alleen het maken van de jaarprogramma's (P), maar ook de monitoring van de uitvoering (D), het opstellen van de rapportages (C) en het eventueel bijstellen van prioriteiten (A). De commissie vond dit een sterk punt.
- Dat geldt ook voor de onafhankelijke positie van de controller. Deze is niet gecombineerd met andere functies, waardoor de onafhankelijke positie in het gedrang kan komen. Een positief punt.

Vervolgstappen

Omgevingsdienst NL verwacht van de dienst de volgende vervolgstappen:

1. De directie agendeert het visitatierapport binnen een redelijke termijn in het DB/AB en publiceert het vervolgens op zijn website;
2. De directie stelt ter opvolging van de aanbevelingen een verbeterplan op met een uitwerking van verbeteracties en resultaatdoelen; het plan geeft aan met welke frequentie de voortgang wordt gerapporteerd in het DB/AB;
3. Het verbeterplan wordt vastgesteld door het DB/AB en vervolgens gedeeld met bureau Omgevingsdienst NL.

Bijlage 1 - Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
BBT	Best beschikbare technieken
Boa	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
Bor	Besluit Omgevingsrecht
BRS	Boa Registratiesysteem
BTP	Basistakenpakket
DB/AB	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GR	Gemeenschappelijk Regeling
IBP	Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
KC	Kwaliteitscriteria
LAVS	Landelijk Asbest Volgsysteem
LHS	Landelijke handhavingsstrategie
LRSO	Landelijke redactie standaardteksten omgevingsvergunningen
Mba's	Milieubelastende activiteiten
MTO	Medewerkerstevredenheidsonderzoek
OM	Openbaar Ministerie
Ow	Omgevingswet
OZHZ	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
PDCA	Plan-Do-Check-Act
P&C-cyclus	Planning- & Controlcyclus
RIEC	Regionale informatie- en expertisecentrum
RUN	Regionaal Uitvoeringsniveau
SPUK	Specifieke Uitkering
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

Bijlage 2 - Procesbeschrijving visitatie¹

Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen het proces dat wordt doorlopen bij de uitvoering van een visitatie bij een Omgevingsdienst. Deze procesbeschrijving is gebaseerd op de beschrijving van het conceptprogramma visitatie (Bijlage II uit de rapportage van TG/SPPS²), waarin gebruik is gemaakt van de geleerde lessen uit de visitatiemethodiek bij de veiligheidsregio's. Deze procesbeschrijving is verder uitgewerkt op basis van nadere afstemming en de afspraken zoals gemaakt tijdens de mini-conferentie van 23 september 2022.

Voor de visitaties wordt de geldende versie (zie hoofdstuk 3: Wijzigingenbeheer) gevolgd.

Fase 0 – Voorbereiding en zelfevaluatie

Startoverleg

Het visitatieproces start met een startoverleg tussen een vertegenwoordiger van de directie van de omgevingsdienst en een vertegenwoordiger van het visitatiebureau van Omgevingsdienst NL. Hierin worden de scope, inhoud en proces van de visitatie besproken en wordt de gevraagde voorbereiding (in de vorm van een zelfevaluatie) toegelicht. Dit betekent dus onder andere dat de inhoudelijke thema's van de visitatie (zie hoofdstuk 1: Vragenlijst zelfevaluatie) worden toegelicht en verkend. Afsproken wordt, wie voor de visitatie bij de betreffende omgevingsdienst als secretaris van de visitatiecommissie van Omgevingsdienst NL optreedt. Tot slot worden gezamenlijke basisafspraken gemaakt over de randvoorwaarden.

Zelfevaluatie

Aan de hand van het geldende handboek visitatie (zie hoofdstuk 3: Wijzigingenbeheer) voert de te visiteren omgevingsdienst een zelfevaluatie uit. Deze zelfevaluatie is een zelfreflectie aan de hand van de vragenlijst zelfevaluatie (zie hoofdstuk 1) en wordt ondersteund door documentatie en waar mogelijk dossiers/voorbeelden uit individuele zaken.

Het doel van de uit te voeren zelfevaluatie is dat de organisatie zelf een globaal en veelal gedeeld beeld construeert over het functioneren van de organisatie en de resultaten op gebied van de genoemde visitatiethema's en op basis hiervan sterke punten, ontwikkelpunten en verbeterkansen benoemt.

De zelfevaluatie wordt vijf weken (dan wel een in goed overleg met de voorzitter van de visitatiecommissie afgesproken aantal weken) voor het visitatiebezoek opgeleverd aan de secretaris van de visitatiecommissie.

Go/No-go

De voorzitter en secretaris van de visitatiecommissie beoordelen in afstemming met de visitatiecommissie of de ontvangen zelfevaluatie voldoende inzicht geeft in het functioneren van de omgevingsdienst om als visitatiecommissie de visitatie voldoende te kunnen voorbereiden en behouden het recht voor om vóór of uiterlijk tijdens het intakegesprek mee te delen dat een verbeterde versie van de zelfevaluatie dient te worden aangeleverd (No-Go), waarna de volgende

¹ Handboek visitatie Omgevingsdienst NL, versie 3.1, 2 maart 2023 Hoofdstuk 2

² TwynstraGudde/SPPS (30 juni 2022). Rapportage visitatie omgevingsdiensten - Bijlage II Conceptprogramma visitatie.

stappen (intakegesprek, visitatiebezoek) opnieuw dienen te worden gepland. Blijft deze mededeling achterwege dan betekent dit impliciet een Go voor de volgende processtappen.

Uitgangspunt hierbij is dat de omgevingsdienst en de visitatiecommissie streven naar een gedegen zelfevaluatie respectievelijk beoordeling, in het belang van de goede voortgang van het visitatieproces.

Intakegesprek

Het intakegesprek vindt vier weken (dan wel een in goed overleg met de voorzitter van de visitatiecommissie afgesproken aantal weken) voor het visitatiebezoek plaats en wordt gevoerd door de onafhankelijke externe voorzitter van de visitatiecommissie en de secretaris samen met een vertegenwoordiging van de directie van de omgevingsdienst. Op basis van de ontvangen zelfevaluatie wordt in samenspraak bezien welke onderdelen van de VTH-taakuitvoering eventueel extra aandacht behoeven tijdens de interviews, en waar de inhoudelijke focus/verdieping komt te liggen. Daarnaast worden de visitatie agenda doorgenomen, waarbij zoveel mogelijk per interview het thema/onderwerp en de te interviewen personen/rollen door de secretaris worden ingevuld in het interviewschema van de concept agenda. In dit kader wordt specifiek aandacht besteed aan de deelname van bestuurders. De visitatiecommissie behoudt zich het recht voor hier tijdens de visitatie van af te wijken en functionarissen toe te voegen.

Vorbereiding visitatiecommissie

De leden van de visitatiecommissie ontvangen van de secretaris vier weken (dan wel een in goed overleg met de voorzitter van de visitatiecommissie afgesproken aantal weken) voor het visitatiebezoek de visitatiemethodiek, de zelfevaluatie en het visitatieplan incl. concept agenda (incl. interviewschema). Na het intakegesprek vindt de inhoudelijke voorbereiding door de commissieleden plaats. Hierbij worden de visitatieleden door de secretaris van de commissie gevraagd de punten die hen opvallen en/of de zaken die zij bij de visitatie aan de orde willen stellen te noteren. In aanloop naar de visitatie zijn de commissieleden geïnformeerd over de visitatiemethodiek en hebben zij een training gehad om de rol als commissielid te kunnen vervullen.

Fase 1 – Visitatie

Visitatiebezoek

Het visitatiebezoek bestaat uit een voorbereidingsdag en een visitatiedag (ook wel aangeduid als 'visitatiedag 1' en 'visitatiedag 2'). Op beide dagen is de visitatiecommissie te gast bij de omgevingsdienst en worden de nodige ruimten ter beschikking gesteld. Tijdens de voorbereidingsdag bereidt de visitatiecommissie tijdens de ochtend en het eerste deel van de middag het visitatiebezoek voor; hierbij wordt geen deelname vanuit de omgevingsdienst verwacht. Aan de hand van de thema's en de zelfevaluatie van de omgevingsdienst wordt besproken welke zaken aan bod komen, waar de focus wordt gelegd en hoe de interview gesprekken worden gevoerd. Aan het eind van de voorbereidingsdag zijn er een kennismakingsgesprek en interview(s) tussen de visitatiecommissie, de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur van de omgevingsdienst. Gedurende de tweede dag van de visitatie vinden interviews plaats. De tweede dag wordt afgesloten in een korte bijeenkomst met in elk geval de directie. Ook is er de mogelijkheid om geïnterviewde personen en verdere betrokken hierbij aanwezig te laten zijn.

Kenmerken

In aansluiting op de kenmerken van de visitatie zoals verwoord in de visitatiemethodiek³, zijn tijdens de mini-conferentie van 23 september 2022 de volgende kenmerken van het visitatiebezoek onderstreept:

- Leren, ook leren van elkaar;
- Stimuleren, niet naming & shaming;
- Interviews op diverse organisatieniveau's t.b.v. meervoudig perspectief op het functioneren van de organisatie;
- In elke visitatie van het visitatieprogramma monitoren/bevragen op dezelfde parameters/thema's;
- Doorvragen, gericht op onderbouwing;
- Aandacht voor het bestuurlijk samenspel;
- Transparantie.

De voorzitter van de visitatiecommissie stuurt erop om in gezamenlijkheid hieraan invulling te geven, in het belang van een gedegen visitatieproces en -rapportage.

Visitatie-agenda

In onderstaande afbeelding vindt u het format voor de agenda van het visitatiebezoek:

Agenda visitatiebezoek				
Dag 1 - Locatie:		[naam en adres van hotel in nabijheid van te visiteren OD]		
Tijd	Activiteit	Ruimte	Opmerking	
09:00 - 12:00	Bespreking zelfevaluatie			
12:00 - 13:00	Lunch			
13:00 - 15:00	Vorbereiding interviews directie en bestuur			
15:00 - 17:00	Kennismaking en interviews directie en bestuur			Exact tijdstip ntb
17:00 - 20:30	Vorbereiding visitatiedag 2 en diner			Tijdstip diner ntb
Dag 2 - Locatie:		[naam en adres van te visiteren OD]		
Tijd	Activiteit	Ruimte	Thema/onderwerp	Wie: Visitatiecommissie / OD
09:00 - 10:00	1e ronde, interview A			
09:00 - 10:00	1e ronde, interview B			
10:00 - 10:30	Afstemingsoverleg visitatiecommissie			Voltallige visitatiecommissie
10:30 - 11:30	2e ronde, interview A			
10:30 - 11:30	2e ronde, interview B			
11:30 - 12:00	Afstemingsoverleg visitatiecommissie			Voltallige visitatiecommissie
12:00 - 12:45	3e ronde, interview A			
12:00 - 12:45	3e ronde, interview B			
12:45 - 13:30	Lunch			
13:30 - 14:00	Afstemingsoverleg visitatiecommissie			Voltallige visitatiecommissie
14:00 - 15:00	4e ronde, interview A			
14:00 - 15:00	4e ronde, interview B			
15:00 - 15:30	Afstemingsoverleg visitatiecommissie			Voltallige visitatiecommissie
15:30 - 16:30	5e ronde, interview A			
15:30 - 16:30	5e ronde, interview B			
16:30 - 17:00	Vorbereiding afsluiting visitatiecommissie			Voltallige visitatiecommissie
17:00 - 17:30	Terugkoppeling en afsluiting visitatiebezoek			Voltallige visitatiecommissie / directie

Rapportage

De visitatiecommissie stelt een rapportage op, daarbij geassisteerd door de secretaris van Omgevingsdienst NL. Dit wordt gedaan op basis van de zelfevaluatie van de omgevingsdienst, aanvullende documenten, de gevoerde gesprekken gedurende de visitatie én het beeld van de visitatiecommissie. De rapportage bevat een representatieve weerslag van de observaties, zowel 'wat gaat goed' als 'wat kan beter'. De zelfevaluatie maakt geen integraal deel uit van het visitatierapport. Het conceptrapport wordt ter beoordeling op feitelijke onjuistheden voorgelegd aan de directie. Op basis hiervan wordt door de visitatiecommissie een definitieve rapportage opgesteld. Deze rapportage wordt gedeeld met de directie van de omgevingsdienst. De directie presenteert de

³ TwynstraGudde/SPPS (30 juni 2022). Rapportage visitatie omgevingsdiensten, Hoofdstuk 2.

rapportage aan het bestuur en draagt zorg voor actieve openbaarmaking en communicatie met haar partners.

Fase 2 – Opvolging en evaluatie

Opvolging Visitatie

Met het opleveren van het visitatierapport komen voor de omgevingsdienst een aantal ontwikkelthema's beschikbaar die een vorm van opvolging nodig hebben en vervolgens geborgd moeten worden. In zijn algemeenheid worden na het visitatieproces:

- verbeter- of ontwikkeldoelen geformuleerd;
- verbeter- of ontwikkelprojecten opgestart;
- verbeteringen doorgevoerd;
- verbeteringen geborgd (in processen, programma's, P&C-cyclus etc.).

De wijze waarop de omgevingsdienst dit verbeter- of ontwikkelproces inricht is aan de organisatie zelf.

Uitgangspunt van de visitatiemethodiek⁴ is dat elke omgevingsdienst via de x-jarige reguliere cyclus periodiek opnieuw wordt gevisiteerd, zodat in de volgende visitatie kan worden beoordeeld hoe invulling is gegeven aan de verbeterpunten.

Evaluatie

Om de kwaliteit van het visitatieproces te verbeteren evalueert de visitatiecommissie na iedere visitatie haar werkzaamheden. Het visitatiebureau van Omgevingsdienst NL faciliteert dit. Hiervoor wordt ook input gevraagd vanuit de omgevingsdienst waar de commissie op bezoek is geweest. De uitkomsten worden als leer- en verbeterpunten gebruikt om het proces en de inhoud van visitaties te professionaliseren.

⁴ TwynstraGudde/SPPS (30 juni 2022). Rapportage visitatie omgevingsdiensten, Hoofdstuk 2.

Bijlage 3 - Instructie zelfevaluatie visitatie Omgevingsdienst NL

Versie: 20 juni 2023

Aanleiding en doel

Ter voorbereiding van het visitatiebezoek wordt de dienst gevraagd een zelfevaluatie uit te voeren. Dit document is bedoeld om instructie en praktische toelichting te geven ten behoeve van het uitvoeren van de zelfevaluatie en het opstellen van een zelfevaluatie.

Het voorliggende document dient als aanvulling op het Handboek visitatie van Omgevingsdienst NL. Het is bedoeld als een levend document, zodat steeds een geactualiseerde versie kan worden uitgebracht wanneer aanpassing van de werkwijze of behoefte aan toelichting daarom vragen.

Status Handboek visitatie

Handboek visitatie versie 3.1⁵ blijft de komende tijd gelden, in elk geval gedurende 2023. Dit is de uitkomst van bespreking in de ALV van Omgevingsdienst NL dd. 10 en 11 mei 2023 op basis van de uitkomsten van de evaluatie van de pilotfase, zoals verwoord in de Evaluatienotitie⁶.

Doel zelfevaluatie

Het visitatiehandboek, par. 2.1 omschrijft het doel van de zelfevaluatie als volgt:

Het doel van de uit te voeren zelfevaluatie is dat de organisatie zelf een globaal en veelal gedeeld beeld construeert over het functioneren van de organisatie en de resultaten op gebied van de genoemde visitatiethema's en op basis hiervan sterke punten, ontwikkelpunten en verbeterkansen benoemt.

Toelichting & instructies

Scope zelfevaluatie

Alle in het Handboek visitatie genoemde thema's en vragen vallen binnen de scope van de zelfevaluatie.

Gewenste mate van detaillering en uitgebreidheid zelfevaluatie

- Geef per vraag een duidelijk en onderbouwd antwoord. Hierbij is het in principe niet nodig in details te treden.
- Verwijs in de antwoorden naar de bijlagen (waar van toepassing).
- Zorg wel dat het zelfevaluatiedocument zelf een consistent en coherent geheel vormt. Dit betekent dat het zelfstandig te begrijpen is, dus zonder de bijlagen te hoeven raadplegen.
- Leg verbanden tussen thema's die raakvlakken hebben.
- Toon zelfreflectie en laat zien hoe en op welke onderwerpen in de organisatie wordt geleerd.
- Geef bij het beantwoorden van de vragen bij voorkeur een korte beschrijving van praktijkvoorbeelden.

Bijlagen zelfevaluatie

⁵ Omgevingsdienst NL, Handboek visitatie 3.1, 2 maart 2023

⁶ Omgevingsdienst NL, Evaluatie visitatiemethodiek n.a.v. pilotfase visitatie omgevingsdiensten, maart 2023

Uit de evaluatie van de pilotfase dd. 23 februari 2023 is naar voren gekomen dat het wenselijk is, de zelfevaluatie te voorzien van bijlagen.

Voeg bijlagen toe met de volgende informatie:

- Mandaat
- Begroting
- Beleidsplan
- Regionale risicoanalyse
- Voorbeeld van jaarprogramma en rapportage
- Schematisch overzicht van de overlegstructuur
- Organisatie-inrichting
- MTO

Uiteraard is het ook mogelijk naar de betreffende informatie te verwijzen door een link op te geven.

Evaluatie-element

Zorg dat het zelfevaluatiedocument niet alleen beschrijft hoe het functioneert, maar ook weergeeft hoe de dienst vindt dat het functioneert. Besteed in de zelfevaluatie aandacht aan het evaluatie element; benoem sterke punten, ontwikkelpunten en verbeterkansen. Het is immers een zelfevaluatie. Benut het proces van opstellen van de zelfevaluatie om de visitatiethema's te bespreken in de organisatie.

Beoordeling of informatie voldoende is

Aan de hand van bovengenoemde elementen beoordeelt de visitatiecommissie of de zelfevaluatie de benodigde informatie biedt om de visitatie te kunnen voorbereiden en neemt op basis daarvan de go/no-go beslissing (Handboek Visitatie, par. 2.1).

Actuele thema's

Maak gebruik van de gelegenheid om in het zelfevaluatiedocument aan te geven in hoeverre een visitatiethema actueel en relevant is voor de dienst. En om desgewenst thema's aan te dragen die voor de dienst actueel en relevant zijn maar niet in het visitatiekader zijn opgenomen. Tijdens het intakegesprek kan dan worden besproken of en hoe zo'n thema in de visitatie kan worden meegenomen.

Ook kunnen vanuit Omgevingsdienst NL via een nieuwe versie van dit document wijzigingen in het visitatiekader worden doorgevoerd, zodat het kader gericht is op de actuele en relevante thema's.

Betrokkenheid partners bij visitatie

De scope van de visitatie is de omgevingsdienst. Dit neemt niet weg, dat de visitatiecommissie van Omgevingsdienst NL tijdens het visitatiebezoek ook bestuurders interviewt. Dit is van belang om na te kunnen gaan welk effect de (bestuurlijke) omgeving waarin de dienst functioneert, heeft op de mogelijkheden van de dienst om te functioneren en te werken aan verbeteringen en toekomstige opgaven. De commissie gaat ervan uit dat de betreffende bestuurders vooraf door de dienst worden geïnformeerd over de visitatie. De suggestie vanuit Omgevingsdienst NL is om het zelfevaluatiedocument te delen met de partners zodat zij zich kunnen voorbereiden op de visitatie.

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie voor de vergadering van 28 maart 2024

Onderwerp:

Eerste ervaringen met de Omgevingswet

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van de eerste ervaringen met de Omgevingswet en de gesignaleerde aandachtspunten via de leden van het AB onder de aandacht te brengen bij de deelnemers.

Toelichting:

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. De eerste aanvragen zijn ingediend en de eerste controles zijn uitgevoerd. Tegelijkertijd geldt er ook nog een overgangsfase voor de Wabo. 2024 is daarom een overgangsjaar waarbij OZHZ de eerste praktijkervaringen met de Omgevingswet op doet.

Hoe verliep de overgangsperiode van december/januari?

Aan het einde van 2023 zijn er veel aanvragen en meldingen ingediend onder het oude recht. Ook voor toezicht is er sprake van een overgangsperiode, echter anders dan vergunningen. Zo is bij toezicht in veel gevallen verdieping nodig in de regels die onder de Omgevingswet gelden.

Situatie na eerste weken inwerkingtreding

Eerste aanvragen en controles.

In januari zijn de eerste aanvragen/meldingen/informatieplichten en adviesverzoeken binnengekomen voor de Omgevingswet. Het gaat voornamelijk om aanvragen voor bouwen en graven. Ook zijn er veel sloopmeldingen. Voor milieu zijn er nog weinig aanvragen en gaat het vooral over meldingen en informatieplichten. De eerste beschikkingen zijn verleend, in dit geval voor het plaatsen van zonnepanelen. Het aantal verzoeken is wel wat lager dan gebruikelijk, deels komt dit door de piek in december. Ook zijn de eerste controles uitgevoerd.

Vragen over de Omgevingswet.

Van burgers en bedrijven waren er in januari/februari nog niet veel (extra) vragen. De vragen die wel binnenkwamen gingen vooral over de werking van het DSO (hoe een melding of aanvraag in te dienen). Naar verwachting zal dit de komende tijd toenemen. Voor inhoudelijke vragen van collega's is er een Eerste Hulp bij Omgevingswet (EHBO) team.

Regionale afstemming.

Vanuit het Regiobrede project Zuid-Holland Zuid wordt er op moment veel afgestemd met opdrachtgevers en ketenpartners. Het gaat om zaken als techniek (bijvoorbeeld hoe komt een adviesverzoek binnen), lopen processen goed en delen we verbeterpunten. De lijntjes zijn kort en er kan snel geschakeld worden bij problemen. Wekelijks worden mogelijke technische problemen geadresseerd. Ook is er een werkgroep die kijkt naar dienstverlening en hoe dit waar nodig verbeterd kan worden.

Aandachtspunten

Omgevingsplannen.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ook de termijn gestart voor alle gemeenten

om de bestemmingsplannen om te zetten in Omgevingsplannen. De omzetting is breder dan alleen de voormalige bestemmingsplannen. Ook milieuregels (de bruidsschat) en een deel van de APV-regels moeten worden opgenomen in het Omgevingsplan. Voor elke gemeente zal de omzetting van het Omgevingsplan een ingewikkelde opgave zijn.

De Omgevingsplannen zijn voor het werk van OZHZ zeer relevant. OZHZ zal ook adviseren, vergunningen verlenen en toezicht houden op basis van (milieu) regels in het Omgevingsplan. Het maakt ons werk efficiënter als de omgevingsplannen in de regio Zuid-Holland Zuid raakvlakken hebben en zoveel mogelijk uniform zijn. Een vergelijkbare structuur van het omgevingsplan en identieke begrippen voorkomen extra uitzoekwerk, mogelijke fouten en daarmee kosten. Bijvoorbeeld bij de afhandeling van geluidklachten.

Elk omgevingsplan moet ruimte bieden voor lokaal maatwerk. Maar afstemming in de regio over een vergelijkbare structuur en begrippen maken het werk voor ketenpartners wel effectiever en efficiënter. De bezuinigingsopgave versterkt deze noodzaak.

Vervallen onlosmakelijkheid: integrale blik nodig.

Met de Omgevingswet is de onlosmakelijkheid vervallen. Een initiatiefnemer kan vergunningen / meldingen voor één initiatief (bijv. de bouw van een woning of het oprichten van een bedrijf) los van elkaar aanvragen. Dit vraagt in de praktijk om een meer integrale blik. Bij de beoordeling van verzoeken zal goed in de gaten gehouden moeten worden of er geen andere plichten aan de orde zijn. Oprachtgevers en OZHZ zullen elkaar hierin meer moeten opzoeken.

Voor de gemeenten die zelf de bouwvergunningen verlenen is het gewenst dat zij OZHZ om advies vragen bij aanvragen voor bedrijfsmatige activiteiten. Op die manier kunnen we toetsen of er mogelijk ook een milieubelastende activiteit van toepassing is. Dat kan klachten en handhaving voorkomen. Ook biedt het meer duidelijkheid en is het klantvriendelijker voor een initiatiefnemer.

Als voorbeeld: een initiatiefnemer start een nieuw bedrijf maar vraagt alleen een bouwvergunning aan. Dan zou er mogelijk ook een vergunning voor het afwijken van het omgevingsplan, een milieuvergunning, een Natura-2000 activiteit en een wateractiviteit aan de orde kunnen zijn die niet zijn aangevraagd. In plaats van een toets vooraf is er dan sprake van een toets achteraf.

Extra zaken door wijzigingen Omgevingswet en inrichting DSO.

Met de Omgevingswet zijn er verschuivingen in de vergunning- en meldplichten. Ook vervalt voor milieu het begrip inrichting. Waar voor 1 januari één aanvraag of melding voor nodig was, zijn na 1 januari verschillende vergunning- meld- of informatieplichten van toepassing. Dit betekent extra zaken. Hierdoor is er ook sprake van extra administratieve handelingen.

Kwaliteit van aanvragen/meldingen

In het DSO is het niet verplicht om vragen van het aanvraag- of meldingsformulier te beantwoorden. Hierdoor krijgen we veel lege aanvragen/meldingen binnen met nauwelijks informatie. Er is daarom nu vaak aanvullende informatie nodig. Er ontstaat een verschil in verwachtingen tussen de initiatiefnemer en onze beoordeling.

Als deze aanvragen niet voldoende worden aangevuld zullen we ze buiten behandeling moeten laten. Aanvragen die buiten behandeling zijn gelaten of onvolledige meldingen worden overgedragen aan toezicht. Meer onvolledige aanvragen/meldingen betekenen extra werk voor toezicht en extra zaken voor vergunningverlening.

Voorstel

Kennisnemen van de genoemde aandachtspunten, met het verzoek aan de AB-leden deze binnen hun eigen organisatie onder de aandacht te brengen. Vanzelfsprekend neemt OZHZ

ook zelf initiatieven om deze met de deelnemers te bespreken.

Ambtelijke voorbereiding:

OZHZ praatte de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) op 15 februari 2024 bij over de eerste ervaringen met de Omgevingswet, zoals ook opgenomen in deze belegnotitie. Het aandachtspunt over de omgevingsplannen was nog niet opgenomen in de memo die in de AGO voor lag.

Communicatie:

Nvt.

Financiële consequenties:

Nvt.

Met alle deelnemers zijn financiële afspraken gemaakt. OZHZ monitort de financiële effecten via de maandrapportages en treedt in overleg als dat nodig is.

Verdere procedure:

OZHZ geeft in het AB van 11 juli 2024 een uitgebreidere toelichting op het werken met de Omgevingswet.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

-

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie voor de vergadering van 28 maart 2024

Onderwerp:

Ontwikkelaanpak jaarverslag 2023

Gevraagde beslissing:

Vaststellen jaarverslag 2023 Ontwikkelaanpak

Toelichting:

Voor het uitvoeren van de Ontwikkelaanpak was in 2023 een budget van € 1,11 miljoen beschikbaar. Uiteindelijk hebben wij 1,08 miljoen besteed (97%). Het beeld per programma verschilt. Onderstaand een toelichting op hoofdlijn. De specifieke inkleuring van de projecten vindt u in de digitale jaarverslagomgeving.

Samen Meer Grip op Milieuschade

Met het programma 'Samen meer grip op milieuschade' ontwikkelt OZHZ de benodigde vaardigheden, kennis en werkwijzen om milieuschade te voorkomen. De besteding in 2023 bedraagt € 234.000 (82%). We zijn bezig met het actualiseren van de nota VTH aan de wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen. Het Algemeen Bestuur stelde de nieuwe nota vast in 2023. Dit leidt tot een herijkt regionaal uitvoeringsniveau (RUN). Verdere uitwerking vindt plaats in 2024. We hebben de aanpak van ondermijning verder verbreed in de organisatie en specifieke projecten uitgevoerd. Het project ZZS heeft extra informatie opgeleverd over emissies bij bedrijven, de omgang met ZZS en het kennisniveau. We investeerden in nieuwe kennis, werkten samen in provinciaal verband en namen deel aan de landelijke 'Try-out ZZS'. Ook hebben we veel kennis opgedaan over plastic in de bodem. Een pilot en proefvluchten hebben uitgewezen dat drones een prima hulpmiddel zijn bij het bodemtoezicht.

Toekomstgerichte Gebiedsontwikkeling

Het programma 'Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling' stimuleert het meer duurzaam bouwen en ondernemen. De besteding in 2023 bedraagt € 279.000 (95%). OZHZ helpt gemeenten bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken. Van belang is dat deze thema's een plek krijgen in de ruimtelijke planvorming. Dit deden we door diverse kennissessies, onder meer op het gebied van Water- en bodemsturing en de groene leefomgeving (3-30-300). Ook ontwikkelden we een puntensysteem voor natuur inclusief bouwen en voorbereidingsregels die opdrachtgevers kunnen hanteren bij het bodembeleid. Verder maakten we duurzaamheid onderdeel van OZHZ-producten en adviezen en ontwikkelden we een signaleringskaart om mogelijke ruimten te vergroenen. We maakten een circulaire agenda en hebben een start gemaakt met de uitvoering.

Werken met de Omgevingswet

Het programma 'Werken met de Omgevingswet' zorgt voor een goede voorbereiding op de Omgevingswet. De besteding in 2023 bedraagt € 312.000 (117%). In 2023 optimaliseerden we onze werkprocessen en testten we ons VTH-systeem met opdrachtgevers. Ook zetten we een helpdesk op om inhoudelijke vragen over de Omgevingswet te beantwoorden. We maakten regiobrede afspraken met de gemeenten en provincie over de uitvoering van onze taken. We verdiepten onze kennis over de veranderingen en organiseerden sessies over bijvoorbeeld het DSO. Ook

stelden we een handreiking op over bouwen en milieu in het Omgevingsplan. Verder organiseerden we een netwerkdag voor de regio én informatieavonden voor bedrijven over milieubelastende activiteiten in relatie tot de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb). In 2024 zetten we in op nazorg en evaluatie.

Beter Benutten van data

Het programma Beter benutten van data ondersteunt de andere drie programma's in de volle breedte. Doelstelling is een hoger niveau van datakwaliteit, data-analyse, uitwisseling van data en de ontwikkeling van nieuwe informatieproducten. De besteding in 2023 bedraagt € 250.000 (95%).

In 2023 hebben we de benodigde organisatorische voorzieningen getroffen en nadrukkelijk de samenwerking gezocht met andere omgevingsdiensten. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling en implementatie van een nieuw VTH-systeem. We brachten de belangrijkste data onder in een data warehouse en hebben het aanbod aan kaarten verder vergroot.

Ondanks deze goede initiatieven merken we dat we meer stappen kunnen en moeten zetten. Opgave is dat onze data meer waarde toevoegt aan de producten van OZHZ. Met de vorming van een nieuwe unit Data & ICT hebben we een verdere stap gezet om aan de data opgave te voldoen.

Ambtelijke voorbereiding:

De Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) heeft op 15 februari 2024 het jaarverslag van de Ontwikkelaanpak besproken. De AGO reageerde positief en had geen opmerkingen op het verslag.

Naar aanleiding van het jaarverslag vraagt Gorinchem naar voorbeelden van dashboards. OZHZ licht toe dat deze vooralsnog zien op interne sturing, bijvoorbeeld ter voorbereiding voor toezicht. Zoals openstaande verplichtingen vanuit vergunningen. Op termijn denkt OZHZ bijvoorbeeld ook aan dashboards voor relatiebeheer, zodat opdrachtgevers realtime de voortgang in kunnen zien. Gorinchem ziet graag kennisuitwisseling over de ontwikkelde dashboards.

Naar aanleiding van het programma Beter benutten van data geeft de Hoeksche Waard aan dat raadsvragen zijn gesteld over een betere ontsluiting van regionale informatie van water en bodem van meerdere instanties zoals waterschappen, Rijkswaterstaat, VEWIN en OZHZ. Hierbij gaat het vooral om het ontsluiten van data over ZZS en Pfas. Het ontwikkelen van een regionale milieumonitor zou een nieuw project kunnen zijn in de Ontwikkelaanpak 2025. OZHZ zal dit verzoek nader bekijken.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Voor het uitvoeren van de Ontwikkelaanpak was in 2023 een budget van € 1,11 miljoen beschikbaar. Uiteindelijk hebben wij 1,08 miljoen besteed (97%).

De kosten komen ten laste van de jaarprogramma's

Verdere procedure:

-

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Jaarverslag van de Ontwikkelaanpak 2023

Dit deden wij voor de regio

Programma's onder de ontwikkelaanpak:
innovatie & ontwikkeling

- Meer grip op milieuschade
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling
- Werken met de omgevingswet
- Beter benutten van data

Ontwikkelaanpak 2022-2025

Nieuwe technieken, kennis en wetgeving inzetten voor de leefomgeving. Een regiobrede programmatische aanpak.

1

PROGRAMMA 1

Samen meer grip op milieuschade

OZHZ versterkt de Vergunningen, Toezicht & Handhavings-aanpak.

Samenwerking, data-analyse en kennis vergroten:

- Betere informatiepositie en belangrijkste ketens en risico's in beeld
- Signalen in sterk netwerk doorgeven
- Werkproces voor integraal samenwerking & risicogestuurd toezicht
- Meer inzet op ketenaanpak en aanpak ondermijning

2

PROGRAMMA 2

Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling

OZHZ helpt bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken.

Met OZHZ-expertises, groot netwerk en data de focus op:

- Duurzaamheid onderdeel van alle OZHZ-producten en adviezen
- Belemmeringen en kansen voor duurzame (woning) bouw en ondernemerschap beter in kaart
- Diverse databronnen combineren voor belemmeringen en kansen voor gebiedsinrichting

3

PROGRAMMA 3

Werken met de omgevingswet

OZHZ werkt onder de Omgevingswet, monitort en doet ervaring op.

- Nazorg voor het aanpassen van systemen en processen voor onze vergunningen, toezicht en handhavings-taken.
- Afspraken met opdrachtgevers in de praktijk brengen
- Verder verdiepen van kennis en opdoen van ervaring.

4

PROGRAMMA 4

Beter benutten van data

OZHZ verhoogt de kwaliteit van het dagelijkse werk.

- Verbeteren datakwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving
- Meer toepassen data-analyse
- Verbeteren bestaande informatieproducten en vraaggericht leveren nieuwe informatieproducten

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Ontwikkelaanpak 2023. Een jaar waarin de externe visitatiecommissie van Omgevingsdienst NL ons een bezoek bracht, we ons goed hebben voorbereid op de komst van de Omgevingswet en de nieuwe unit Data & ICT, maar ook de VTH-taken werden herzien.

OZHZ werd afgelopen jaar gevisiteerd door de externe visitatiecommissie. We zijn operationeel een slagvaardige dienst, communicatief en gericht op

samenwerking. Zowel intern als extern. We slagen er alleen niet altijd in om innovaties ook daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. Daar zetten we komend jaar op in.

Daarnaast staan de Omgevingsdiensten voor een andere belangrijke taak: het voldoen aan de in 2023 landelijke vastgestelde robuustheidscriteria. Een robuuste omgevingsdienst voldoet aan de criteria: effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency. Op twee daarvan (opleidingsbudget en business intelligence) voldoen we nog niet.

We hebben middelen nodig om te innoveren. Dat is goed geregeld door ons bestuur. Wat doen we hiervoor? We hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid en zetten in op een duurzame, veilige én gezonde leefomgeving. Vanuit deze verantwoordelijkheid werkten we met vier programma's. Voor het programma 'Meer grip op milieuschade' hebben we de VTH-taken herzien. We zien een duidelijke samenhang tussen de VTH-taken en circulaire economie. Dit gaan we in 2024 volop uitwerken.

Door data beter te benutten verhogen we de kwaliteit van ons werk. Gelijktijdig werken we aan het datafundament. Om de expertise beter te bundelen, stelden we een nieuwe unit Data & ICT (DIT) in. Daarnaast bereidden we ons goed voor op de komst van de Omgevingswet. Denk aan uitgebreide instructies, handreikingen en werkafspraken. Maar ook het organiseren van avonden en netwerkdagen met bedrijven, gemeenten en Provincie Zuid-Holland. Samenwerken is immers cruciaal.

Het programma Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling stimuleert het meer duurzaam bouwen en ondernemen. Zo organiseerden we een werk- en kennissessie Water & Bodem Sturend (WBS). Ook ontwikkelden we een puntensysteem voor natuurinclusief bouwen en maakten we in samenwerking met een aantal gemeenten een signaleringskaart om mogelijke ruimten te vergroenen.

Wellicht las u al over de resultaten van 2023 in onze online jaarverslagomgeving: [Omgevingswet 2023](#), [Meer grip op Milieuschade 2023](#), [Toekomstgerichte Gebiedsontwikkeling 2023](#) en [Beter Benutten van Data 2023](#). Dit houden we het hele jaar door actueel.

Ik wens u veel leesplezier!

Ronald Visser

De belangrijkste cijfers

Voor het uitvoeren van de programma's was in 2023 een budget van **€ 1,11 miljoen** beschikbaar. Uiteindelijk hebben wij 1,08 miljoen besteed (97%). Het beeld per programma verschilt.

Tijd besteed per programma

- Met het programma 'Samen meer grip op milieuschade' ontwikkelt OZHZ de benodigde vaardigheden, kennis en werkwijzen om milieuschade te voorkomen. De besteding in 2023 bedraagt € 234.000 (82%). We zijn bezig met het actualiseren van de nota VTH aan de wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen. Het Algemeen Bestuur stelde de nieuwe nota vast in 2023. Dit leidt tot een herijkt regionaal uitvoeringsniveau (RUN). Verdere uitwerking vindt plaats in 2024. We hebben de aanpak van ondermijning verder verbreed in de organisatie en specifieke projecten uitgevoerd. Het project ZZS heeft extra informatie opgeleverd over emissies bij bedrijven, de omgang met ZZS en het kennisniveau. We investeerden in nieuwe kennis, werkten samen in provinciaal verband en namen deel aan de landelijke 'Try-out ZZS'. Ook hebben we veel kennis opgedaan over plastic in de bodem. Een pilot en proefvluchten hebben uitgewezen dat drones een prima hulpmiddel zijn bij het bodemtoezicht. Een implementatieplan volgt.
- Het programma 'Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling' stimuleert het meer duurzaam bouwen en ondernemen. De besteding in 2023 bedraagt € 279.000 (95%). OZHZ helpt gemeenten bij klimaat-, energie- en circulaire vraagstukken. Van belang is dat deze thema's een plek krijgen in de ruimtelijke planvorming. Dit deden we door diverse kennissessies, onder meer op het gebied van Water- en bodemsturing en de groene leefomgeving (3-30-300). Ook ontwikkelden we een puntensysteem voor natuurinclusief bouwen en voorbereidingsregels die opdrachtgevers kunnen hanteren bij het bodembeleid. Verder maakten we duurzaamheid onderdeel van OZHZ-producten en adviezen en ontwikkelden we een signaleringskaart om mogelijke ruimten te vergroenen. We maakten een circulaire agenda en hebben een start gemaakt met de uitvoering.
- Het programma 'Werken met de Omgevingswet' zorgt voor een goede voorbereiding op de Omgevingswet. De besteding in 2023 bedraagt € 312.000 (117%). In 2023 optimaliseerden we onze werkprocessen en testten we ons VTH-systeem met opdrachtgevers. Ook zetten we een helpdesk op om inhoudelijke vragen over de Omgevingswet te beantwoorden. We maakten regiobrede afspraken met de gemeenten en provincie over de uitvoering van onze taken. We verdiepten onze kennis over de veranderingen en organiseerden sessies over bijvoorbeeld het DSO. Ook stelden we een handreiking op over bouwen en milieu in het Omgevingsplan. Verder organiseerden we een netwerkdag voor de regio en twee informatieavonden voor bedrijven over milieubelastende activiteiten en de Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb). In 2024 zetten we in op nazorg en evaluatie.

- Het programma Beter benutten van data ondersteunt de andere drie programma's in de volle breedte. Doelstelling is een hoger niveau van datakwaliteit, data-analyse, uitwisseling van data en de ontwikkeling van nieuwe informatieproducten. De besteding in 2023 bedraagt € 250.000 (95%).

In 2023 hebben we de benodigde organisatorische voorzieningen getroffen en nadrukkelijk de samenwerking gezocht met andere omgevingsdiensten. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling en implementatie van een nieuw VTH-systeem. We brachten de belangrijkste data onder in een data warehouse en hebben het aanbod aan jkaarten verder vergroot.

Ondanks deze goede initiatieven merken we dat we meer stappen kunnen en moeten zetten. Opgave is dat onze data meer waarde toevoegt aan de producten van OZHZ. We moeten werken aan:

- een heldere en stevige regie op data en ICT;
- duidelijkheid waar data het verschil moet maken in de strategie van de organisatie;
- meer inzicht en overzicht in data en ICT;
- verbetering van de kwaliteit en actualiteit van de data.

Met de vorming van een nieuwe unit Data & ICT hebben we een verdere stap gezet om aan de data opgave te voldoen.

Hieronder nog enkele hoofdpunten per programma, en de links naar de online pagina's met uitgebreide rapportages.

Samen meer grip op milieuschade

Elke inwoner van Nederland heeft baat bij een schone, veilige en gezonde leefomgeving. Daarom willen we milieuschade voorkómen, in plaats van achteraf herstellen.

Niet voor niets inspecteren wij bedrijven en houden we toezicht in natuurgebieden. Maar soms is er meer nodig.

Met dit programma ontwikkelt OZHZ de benodigde vaardigheden, kennis, en werkwijzen om milieuschade, veroorzaakt door crimineel gedrag, te voorkomen. Hierbij is veel aandacht voor samenwerking met andere toezichtpartners.

Uiteindelijke doel over drie jaar

Op een effectieve manier milieuschade, veroorzaakt door (crimineel) gedrag, opsporen en aanpakken. Het programma heeft vijf deeldoelen:

1. Betere informatiepositie en belangrijkste ketens en risico's in beeld
2. Signalen in een sterk netwerk doorgeven
3. Werkproces voor integrale samenwerking en risico gestuurd toezicht
4. Meer inzet op ketenaanpak
5. Meer inzet op aanpak ondermijning

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2023?

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Milieuschade 2023 - OZHZ | Jaarverslag](#)

Toekomstgerichte Gebiedsontwikkeling

De opwarming van de aarde is nu overal ter wereld merkbaar, de invloed van de mens onbetwistbaar. Het nieuwe VN-rapport onderstreept de urgentie van opgaven als de energietransitie en klimaatadaptatie. Ook in eigen land voelen we de noodzaak steeds breder. De recente wateroverlast in Zuid-Limburg, de klimaatzaak tegen de Nederlandse Staat en de beschikbare miljarden om de CO2-uitstoot te verminderen zijn hier voorbeelden van.

De roep om actie is luid, maar hoe richt je de fysieke leefomgeving toekomstgericht in? En wat kan OZHZ doen om provincie en gemeenten daarbij te ondersteunen?

Uiteindelijke doel over drie jaar

OZHZ gaat toekomstgerichte gebiedsontwikkeling in onze regio gemakkelijker maken. We zorgen dat iedereen die duurzamer wil bouwen of ondernemen, precies weet wat de verplichtingen én kansen zijn op het gebied van energie, circulaire economie, klimaat en biodiversiteit. We verankeren duurzaamheid in ons toezicht- en vergunningverleningsproces. We ondersteunen gemeenten in het waarmaken van hun duurzame ambities en denken proactief mee met innovatieve ondernemers. We stimuleren niet alléén wat verplicht is, maar ook wat nog meer kan.

Concrete voorbeelden, verhalen en nieuws uit 2023?

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op [Gebiedsontwikkeling 2023 - OZHZ | Jaarverslag](#)

Het programma Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. De basis moet goed geregeld zijn. In de kern: OZHZ blijft goede vergunningen verlenen, strikt toezicht houden én adequaat adviezen geven aan gemeenten en provincie.

Het programma in een notendop

De Omgevingswet is 1 januari 2024 in werking getreden. Om op tijd klaar te zijn met de voorbereidingen, richtte het programma zich in 2023 op de volgende onderdelen:

- Doorontwikkeling operationele VTH-taakuitvoering;
- Afspraken maken met opdrachtgevers over de implementatie;
- Informatievoorziening bedrijven en adviesbureaus;
- Kennisontwikkeling en behoud;
- Voortzetting van het regiobrede project Zuid-Holland Zuid Omgevingswet.

De voorbereidingen doen we samen de provincie Zuid-Holland, gemeenten en ketenpartners in de regio, zoals de GGD en de Veiligheidsregio.

Concrete voorbeelden en projecten uit 2023?

Scan de bijgaande QR- code met uw mobiele telefoon of kijk op [Omgevingswet 2023 - OZHZ | Jaarverslag/](#)

Het programma Beter Benutten van Data

Data willen én moeten we beter benutten: anders blijven kansen liggen. De Commissie Van Aartsen schreef er ook over in 2021. Waar liggen mogelijkheden voor OZHZ?

Met de huidige energiecrisis, druk op het klimaat én groeiende aandacht voor grote milieu-incidenten vragen de oplossingen van de toekomst steeds meer van onze data. Beheersing en doorontwikkelen van onze dataschat is steeds belangrijker en vraagt structurele aandacht. We willen de kwaliteit van ons huidige werk verder omhoog krijgen door data beter te benutten. Data snijdt dwars door elke afdeling heen en is nauw verweven met al onze dagelijkse werkzaamheden. Dit programma richt zich daarop en ondersteunt daarmee de andere drie programma's. De eerste fase richt zich op het leggen van een goed datafundament; de organisatie van de data en de datakwaliteit.

Uiteindelijke doel

OZHZ werkt aan de landelijke opgave om de informatiepositie in het VTH-stelsel te versterken. Dit doen we samen met andere omgevingsdiensten. Zo werken we aan datakwaliteit en -uitwisseling. We verzamelen data én zetten data van ketenpartners in. We registreren niet alleen, maar maken informatie betrouwbaar, relevant en actueel. Kortom: OZHZ heeft een sterke informatiepositie en de basisdata blijvend op orde.

Concrete voorbeelden en projecten uit 2023?

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op

[Data 2023 - OZHZ | Jaarverslag](#)

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 28 maart 2024

Onderwerp:

Jaarverslag Generiek Toezicht 2023

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van het Jaarverslag Generiek Toezicht 2023

Toelichting

Voor u ligt het jaarverslag over de uitvoering van het generiek toezicht in 2023. In het bijgevoegde pdf bestand vindt u een compact verslag over de kerncijfers van het uitgevoerde generiek toezicht in de gemeenten. Onder 'onze aanpak' ziet u bij een aantal projecten een link naar een online omgeving. In de online omgeving wordt meer informatie gegeven over de gehanteerde werkwijze en de behaalde resultaten van het betreffende project.

Wat is generiek toezicht?

Voor de prioriteitsstelling van het toezicht wordt in de Nota Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) uitgegaan van de risicoklassen hoog, gemiddeld en laag.

- Bij de hoogste categorie, met een risicoscore vanaf 4.0, vindt periodiek toezicht plaats.
- Bij de laagste categorie (risicoscore lager dan 2.0) wordt alleen gecontroleerd in geval van klachten en meldingen (piepsysteem).
- Bij de middencategorie vindt regiobreed, uniform en generiek toezicht plaats. Deze inzet wordt jaarlijks bepaald in een jaarprogramma generiek toezicht.

Toezicht bij de provinciale bedrijven vindt integraal periodiek plaats.

Het jaarprogramma generiek toezicht voor 2023 is door het algemeen bestuur van OZHZ op 30 november 2022 vastgesteld.

Waar wordt generiek toezicht uitgevoerd?

Voor de Wabo-milieutaken hebben alle gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid zich per 2017 geconformeerd aan het RUN Wabo-milieu. De 17 projecten vanuit RUN Wabo-milieu binnen het jaarprogramma generiek toezicht zijn regiobreed in alle gemeenten uitgevoerd.

De gemeenten Alblasterdam, Dordrecht en Molenlanden hebben zich, naast het RUN Wabo-milieu, ook geconformeerd aan een integrale prioritering, voor bestaande bouw en brandveilig gebruik. 3 extra projecten zijn uitgevoerd in deze drie gemeenten.

Wat kunt u vinden in de online omgeving?

In de online omgeving kunt u het jaarverslag generiek toezicht 2023 downloaden en leest u over:

- Onze belangrijkste kerncijfers;
- Een korte toelichting over ons werk;
- Een aantal uitgelichte projecten weergegeven in de vorm van nieuwsbrieven,

verhalen of achtergrondpagina's. De uitgelichte projecten in de online omgeving zijn in 2023 afgerond of er zijn noemenswaardige zaken bij doorlopende projecten geconstateerd die we graag met u willen delen.

Enkele resultaten uitgelicht

Graag attenderen wij u op onderstaande resultaten.

In 2023 startten we een nieuw project gericht op het beperken van emissies van ZZS naar lucht, water en bodem. Onze inspecteurs gingen, samen met de waterschappen, langs bij bedrijven in de grafische industrie. We controleerden op het gebruik van ZZS in deze branche. Van de 20 bedrijven gebruiken 11 bedrijven stoffen waar minimaal 1 ZZS in zit. Sommige bedrijven gebruiken zelfs 17 stoffen waar ZZS inzitten. Dat lijkt veel. Toch constateerden we bij geen enkel bedrijf dat een stof met ZZS teveel uitstoot veroorzaakt naar lucht, water of de bodem. We gingen het gesprek aan met de ondernemer over het gebruik van alternatieve stoffen. Stoffen die niet gevaarlijk zijn voor mens en milieu (lucht, water en bodem). Een aantal ondernemers gaven aan hier onderzoek naar te willen doen.

Resultaten controles

Vanuit het generieke toezicht zijn regiobreed 860 initiële controles en 198 hercontroles uitgevoerd. Daarnaast hebben wij 7 keer een last onder dwangsom opgelegd. Dit is inclusief de opvolging die noodzakelijk was vanuit gestarte handhavingstrajecten in 2022. Er is 8 keer een dwangsomcontrole uitgevoerd. Vanuit deze controles is 3 keer een dwangsom verbeurd. Uiteindelijk hebben wij 1 keer een invorderingsbeschikking opgesteld.

De gemiddelde naleving lag in 2023 op 69%. We concludeerden dat bij een aantal projecten het naleefpercentage verbeterde. Ook zagen we dat we bij een aantal projecten opvolging in 2024 noodzakelijk is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het project garagebedrijven waar de naleving in 2023 op 57% lag.

Wilt u meer lezen over de inzet voor onze opdrachtgevers in 2023? Kijkt u dan op onze online jaarverslagomgeving: <https://www.ozhz.nl/regio/generiek-toezicht-2023/> of in het speciaal voor u samengestelde en bij deze belegnotitie gevoegde document.

Ambtelijke voorbereiding

Het concept jaarverslag generiek toezicht 2023 is op 15 februari 2024 in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) besproken. De AGO reageerde positief en had geen opmerkingen op de rapportage.

Aanvankelijk was voor gemeente Dordrecht onduidelijk waarom het Project veiligheid van daken bij gebruik zonnepanelen en sneeuwval onderdeel is van het jaarverslag Generiek toezicht omdat dit geen betrekking heeft op Wabo-milieu. OZHZ licht toe dat dit klopt. De jaarprogrammering van generiek toezicht bestaat voornamelijk uit Wabo-milieu projecten en een klein deel uit projecten voor bestaande bouw en brandveilig gebruik. Deze laatste categorie voert OZHZ enkel voor Alblasterdam, Dordrecht en Molenlanden uit. Het project van de zonnepanelen valt hieronder.

OZHZ doet de oproep aan de AGO-leden om gedurende het jaar te blijven meedenken over gewenste projecten voor de jaarprogrammering 2025.

Communicatie

Nvt

Financiële consequenties

De projecten vanuit RUN Wabo-milieu voor sectoraal milieu zijn regiobreed in alle gemeenten uitgevoerd. De inzet is evenredig over alle gemeenten in Zuid-Holland Zuid verdeeld en is binnen de ruimte van het voorschotbudget gefinancierd.

De projecten vanuit RUN Wabo-breed voor het generiek toezicht op brandveilig

gebruik en bestaande bouw zijn alleen uitgevoerd in de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht en Molenlanden. De inzet op deze projecten is evenredig over deze 3 gemeenten verdeeld en wordt gefinancierd vanuit het voorschotbudget.

Verdere procedure

-

Genomen besluit

Bijlage(n)

Jaarverslag generiek toezicht 2023

2023

Dit deden wij voor de hele regio

Jaarverslag generiek toezicht

Voorwoord

In 2023 voerden we weer een groot aantal projecten uit. We zetten een goed toezichtsprogramma neer én controleerden veel bedrijven. Het is nog steeds een uitdaging om goede medewerkers te vinden en te behouden. De personele bezetting is dan ook de reden dat we een aantal projecten hebben moeten doorschuiven naar 2024.

Onze inspecteurs bezochten in 2023 weer veel bedrijven in de regio. Denk aan drukkerijen, garagebedrijven en verschillende horecaondernemers. Maar ook

transportbedrijven, bouwmarkten en tuincentra. Wellicht las u al over de resultaten van 2023 in onze online jaarverslagomgeving. Dit houden we het hele jaar door actueel.

Bij de bedrijven in de grafische industrie controleerden we op het gebruik van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Door informatie op te vragen, wisten we op voorhand al of bedrijven met een ZZS werken. Tijdens de controle keken we naar de uitstoot van ZZS naar de lucht en eventuele lozingen in de bodem en het water. Dit laatste deden we met het Waterschap. Door samen te werken met andere overheidsinstanties zorgen we met elkaar voor een fijnere leefomgeving én een schoner milieu.

Daarnaast een vooruitblik op 2024. Eerder bezochten we bedrijven die werken met ZZS, ook dit jaar gaan we bij hen langs. Kunnen deze bedrijven ZZS vervangen? Wat zijn de bevindingen? Ook controleren we samen met het Waterschap een nieuwe branche op de uitstoot van ZZS: metaal(elektro)bedrijven.

Ik wens u veel leesplezier.

Ronald Visser
Directeur

Wat deed OZHZ?

Voor uw inwoners en ondernemers

Bekijk de online jaarverslagomgeving van het programma Generiek Toezicht. U leest daar het hele jaar door over de laatste toezichtsacties en nieuwste projecten. We nemen u ook mee in onze verhalen over de meest actuele onderwerpen. Van de risico's van elektrische laadpalen in autogarages tot aan hoe ketentoezicht van e-waste in de praktijk werkt. Van gezamenlijke ondermijningsacties tot aan de groeiende aandacht voor milieucriminaliteit. U leest interviews met inspecteurs en ziet wat OZHZ met toezicht bereikt (en wat niet).

Het is de online omgeving waar iedereen kan zien wat OZHZ betekent voor de leefomgeving. U, maar ook iedere inwoner, ondernemer, raadslid, ambtenaar of samenwerkingspartner.

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op <https://www.ozhz.nl/regio/generiek-toezicht-2023/>

Onze aanpak

Waar het er het meest toe doet. Dat is het motto van Generiek Toezicht. De inspecteurs van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) controleren branches en activiteiten waar de risico's hoog zijn of overtredingen vaak voorkomen. Kortom: waar het effect van toezicht het grootst is.

Regiobreed programma

Generiek Toezicht is opgezet om regiobreed op dezelfde manier om te gaan met veiligheids- en gezondheidsrisico's voor onze inwoners. Dit doen we op basis van eerdere afspraken die OZHZ maakte met gemeenten. Dit legden we vast in de Nota Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN).

Informatie- en data-analyse

Vanuit informatie- en data-analyse brengen we risico's en de bereidheid tot naleving door de betrokken branches in kaart. Hiermee bepalen we waar én op welke wijze toezichtdruk nodig is. Het toezicht stemmen we projectmatig en samen met handhavingpartners af – en voeren we uit. Een voorbeeld: We constateerden eerder dat het naleefgedrag bij bouwmarkten en tuincentra op het gebied van opslag en verkoop van gevaarlijke stoffen daalde van 63% in 2013 naar 53% in 2020. We trokken in 2020 de conclusie om de branche vaker te controleren. Onze inspecteurs controleerden deze branche in 2023 opnieuw op de opslag en verkoop van gevaarlijke stoffen. [Het naleefpercentage verbeterde naar 71%.](#)

Flexibiliteit is essentieel

Het jaarprogramma ligt deels vast, op andere onderdelen nog niet. Dit zorgt ervoor dat we kunnen inspringen op de actualiteit én nieuwe toezichtsmethoden, technieken en ontwikkelingen gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de landelijke aandacht voor ZZS. In 2023 startten we een nieuw project gericht op het beperken van emissies van ZZS naar lucht, water en bodem. Onze inspecteurs gingen, samen met de waterschappen, langs bij [bedrijven in de grafische industrie](#). We controleerden op het gebruik van ZZS in deze branche. Van de 20 bedrijven gebruiken 11 bedrijven stoffen waar minimaal 1 ZZS in zit. Sommige bedrijven gebruiken zelfs 17 stoffen waar ZZS inzitten. Dat lijkt veel. Toch constateerden we bij geen enkel bedrijf dat een stof met ZZS teveel uitstoot veroorzaakt naar lucht, water of de bodem. We gingen het gesprek aan met de ondernemer over het gebruik van alternatieve stoffen. Stoffen die niet gevaarlijk zijn voor mens en milieu (lucht, water en bodem). Een aantal ondernemers gaven aan hier onderzoek naar te willen doen. 1 bedrijf is koploper op dit gebied. [We interviewden deze ondernemer.](#)

OZHZ informeert

In 2023 informeerden wij ondernemers alvast over komende veranderingen. Zo moeten verwarmingssystemen met een vermogen vanaf 70kW voor 10 maart 2024 geïnspecteerd worden. Deze inspectie noemen we ook wel de SCIOS-keuring SCOPE 14. Bij de keuring wordt gekeken naar de energieprestatie van de installatie in een gebouw. De keuring is voorgeschreven in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving. OZHZ ontwikkelde hiervoor [een folder](#). Onze inspecteurs namen deze folder mee naar controles.

Naar aanleiding van incidenten in het Goffertstadion in Nijmegen (2021) en het AZ-stadion in Alkmaar (2019) denkt de Rijksoverheid na over de verplichting om de veiligheid van gebouwen periodiek te onderzoeken. Eigenaren van panden waar veel mensen samenkomen kregen daarom een brief toegestuurd. Het gaat om panden in de gemeenten Dordrecht, Alblasterdam en Molenlanden. In 2024 gaat de onderzoeksplicht naar de constructieve veiligheid van deze panden in. OZHZ raadt aan om het onderzoek alvast te starten. Veiligheid staat tenslotte voorop!

Inzet op gedragsbeïnvloeding

Door de energietransitie zien we steeds meer daken met zonnepanelen. [Panelen brengen risico's met zich mee](#). Daarom ontwikkelden we in 2022 een checklist voor eigenaren van daken met zonnepanelen. Door de check uit te voeren, voorkom je onveilige situaties. Met een informerende brief probeerden we het gedrag van eigenaren te beïnvloeden. We wilden hen laten inzien dat het belangrijk is om de checklist in te vullen én terug te sturen. De respons was niet hoog genoeg; maar 43% vulden de checklist in. Helaas is dit percentage te laag voor een analyse en eventuele vervolgtacties. Het onderwerp staat wel hoog op de agenda, het is belangrijk. Denk bijvoorbeeld aan de recente brand bij cateringbedrijf Bon Bon in Alblasterdam. Zonnepanelen kunnen bij brand schade aan de leefomgeving veroorzaken. Daarom willen we in 2024 opnieuw aandacht vragen voor de risico's van zonnepanelen.

Waar of waarop is meer toezicht nodig?

In 2023 maakten onze inspecteurs een start met de controles van garagebedrijven. Een project dat meerdere jaren duurt, omdat er in onze regio veel bedrijven zijn in deze branche. We startten met de controle van 45 bedrijven die in 2017 voor het laatst gecontroleerd werden. Uit eerdere controles bleek de naleving van regels in deze branche op 60% te liggen. Vooral de opslag van bodembedreigende stoffen was niet in orde. In 2023 ligt naleving op 57%. Overtredingen zitten met name in vloeistofdichte vloeren die niet gekeurd zijn. Ook komen we veel olieafscheiders tegen die niet gekeurd of tijdig geledigd zijn.

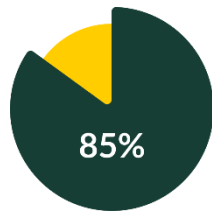
Controles in deze branche zijn nodig als we kijken naar het nalevingspercentage. Daarom loopt het project de komende jaren door.

Extern samenwerken

In 2023 voerden onze inspecteurs met andere partijen [integrale controles uit in het kader van ondermijning](#). We werken nauw samen met gemeente, politie en andere partijen zoals de douane, het RIEC en de sociale dienst. We kwamen situaties tegen als drugshandel, fraude en arbeidsuitbuiting. Als OZHZ hebben we een signaleringsfunctie: we herkennen signalen en weten waar we op moeten letten. Zo komen we erachter of het verhaal van een ondernemer klopt. In samenwerking met gemeenten signaleren we bedrijven waarvan we niet precies weten wat zij doen. Het idee daarachter is dat we meer zicht krijgen op bedrijven, signaleren herkennen en bedrijven op het gebied van ondermijning op kunnen sporen.

Vanwege de toename van plastic afval controleerden we, samen met het Waterschap, in 2022 bedrijven op [rondslingerend plastic](#) (korrels). In 2023 brachten we verdieping aan door onderzoek te doen naar de [keten van plastic korrels](#). Zo analyseerden we data om producenten, leveranciers en distributeurs te achterhalen. We controleerden een transporteur en afvalverwerker in onze regio én gaven signalen door aan andere omgevingsdiensten.

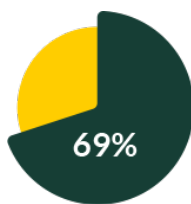
De belangrijkste cijfers

Gerealiseerde uren: 8331

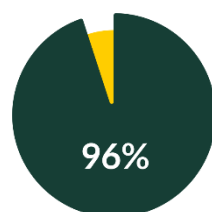
(9786 begroot, 8880 voor milieu¹ en 906 voor bouw)

In 2023 speelden we in op nieuwe ontwikkelingen. Denk aan de toename van zonnepanelen door de energietransitie. Ook zagen we dat frequent toezicht loont, maar dat in bepaalde branches of bij specifieke activiteiten soms meer toezicht nodig is. We breidden onze kennis over ZZS uit. Deze kennis deelden we met ondernemers uit de grafische industrie. Bij geen enkel bedrijf constateerden we dat een stof met ZZS teveel uitstoot veroorzaakte naar de lucht, water of de bodem. We gingen het gesprek met de ondernemer aan over het gebruik van alternatieve stoffen.

Gemiddelde naleving

OZHZ-inspecteurs gaan met name langs bij de bedrijven en instellingen waar we overtredingen verwachten. Zo spoort OZHZ gericht overtreders op. Waar mogelijk benutten onze inspecteurs de beschikbare (externe) data, zoals de data in Amice, de Kamer van Koophandel en klachten over bedrijven in ons VTH-systeem.

Mobiele brekers en grondverzet naleving

OZHZ controleert de meeste meldingen over mobiele brekers en grondverzet. Dit zorgt voor regelmatig contact. Bedrijven in deze branche zijn zich meer bewust van hun verantwoordelijkheden en verplichtingen. Zo worden onduidelijkheden over bijvoorbeeld PFAS voorkomen en zijn overtredingen sneller opgelost.

¹ Betreft de uren voor de milieuprojecten exclusief 2.600 uur voor de uitvoering van het project Informatieplicht energiebesparing en terugdringen energiegebruik en het project Energielabel C voor kantoren. De uren en het aantal controles voor deze projecten worden verantwoord via de E-agenda.

Een overzicht van de projecten

Thematisch toezicht milieu 2023

Project beheer en gebruik van eigen tankplaatsen

Project opslag en verkoop van gevaarlijke stoffen

Project controleren van bedrijven in de automotive branche

Project beperken van emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Project controleren van lozingen buiten inrichtingen

Project voorkomen van vervuiling door plastic korrels

Project beheer en gebruik van bodembeschermende voorzieningen bij veehouderijen

Project veilige opslag van propaan

Project voorkomen van fraude met afval- en grondstromen

Project ondermijning

Project strafrechtelijke aanpak van milieuovertredingen

Project voorkomen van overlast door horeca en detailhandel

Project veilige opslag en verkoop consumenten vuurwerk

Project informatieplicht energiebesparing en terugdringen energiegebruik

Project bewerken van bouw- en sloopafval buiten een inrichting

Project opslaan en toepassen van grondstromen

Project actualiseren bedrijvenregister

Thematisch toezicht brandveilig gebruik en bestaande bouw 2023

Project energielabel C voor kantoren

Project onderzoeken van constructieve veiligheid bij publiek toegankelijke gebouwen

Project veiligheid van daken bij gebruik zonnepanelen en sneeuwval

Project onderhouden van gelijkwaardige oplossingen bij ontbreken brandcompartiment

Algemeen bestuur OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie voor de vergadering van 28 maart 2024

Onderwerp:

Beleidsregel toepassing bestuurlijke strafbeschikking en Jaarrapportage strafrechtelijke handhaving 2023

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van de beleidsregel en van de jaarrapportage

Toelichting:

Op 12 oktober 2022 stelde het Bestuurlijk Omgevingsberaad de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht (LHSO) vast. Vanuit de samenwerkende partijen in het landelijke Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) is vervolgens aan de bevoegde gezagen verzocht de LHSO vast te stellen als beleidsregel. Na bespreking in het AB van 6 april 2023 stuurde OZHZ dit verzoek door aan de deelnemers.

De LHSO is de opvolger van de landelijke handhavingstrategie (LHS) uit 2014 die alle deelnemers enkele jaren terug als onderdeel van hun handhavingsbeleid vaststelden voor de uitvoering van de VTH-taken. Logischerwijs sluit de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking, een aan de directeur van de omgevingsdienst geattribueerde bevoegdheid, aan bij het handhavingsbeleid van de deelnemers. Daarom stelde ook de directeur van OZHZ destijds de LHS vast als beleidsregel. Met bijgaand besluit van 23 december 2023, waarbij de LHSO als beleidsregel is vastgesteld, wordt dit gecontinueerd.

In het geval van een geattribueerde bevoegdheid aan een ondergeschikte biedt artikel 10:22 van de Awb de mogelijkheid om nadere instructies te geven. Hieraan is, net als destijds bij de LHS, invulling gegeven met een bepaling over voorgaande afstemming bij verwachte politieke en/of maatschappelijke gevolgen en een jaarlijkse rapportageverplichting. De jaarrapportage 2023 over de toepassing van het strafrecht, waaronder de bestuurlijke strafbeschikking, vindt u thans ook bij de stukken van deze vergadering.

Voor de verdere achtergronden bij de LHSO kan worden verwezen naar de vergaderstukken van het AB van 6 april 2023.

Ambtelijke voorbereiding:

De Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) heeft op 15 februari 2024 kennisgenomen van de beleidsregel.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Geen.

Verdere procedure:

Geen.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024.
- Jaarrapportage strafrechtelijke handhaving 2023

Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024

Gelet op:

De Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (versie van 12 oktober 2022), zoals deze door de bevoegde bestuursorganen van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid en van de provincie Zuid-Holland wordt of is vastgesteld;

Artikel 257ba van het Wetboek van strafvordering, het Besluit OM-afdoening en de Richtlijn bestuurlijke strafbeschikkingsbevoegdheid milieu- en keurfeiten (art. 257ba, tweede lid, Wetboek van Strafvordering)

B E S L U I T :

Artikel 1

Als beleid voor de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking geldt de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (versie van 12 oktober 2022) zoals opgenomen in bijlage 1 bij deze beleidsregel.

Artikel 2

1. Bij het uitoefenen van de strafbeschikkingsbevoegdheid vindt in beginsel geen voorafgaande afstemming plaats met de betreffende gemeente of provincie.
2. Indien het uitoefenen van de strafbeschikkingsbevoegdheid naar verwachting politieke en/of maatschappelijke gevolgen heeft, vindt in afwijking van het eerste lid vooraf afstemming plaats met de gemeente of provincie.
3. De directeur rapporteert elk jaar aan het algemeen bestuur over de uitoefening van de strafbeschikkingsbevoegdheid.

Artikel 3

Het besluit van 11 april 2016 (Beleidsregel Toepassing Bestuurlijke strafbeschikking directeur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid) wordt ingetrokken.

Artikel 4

Deze beleidsregel treedt op 1 januari 2024 in werking.

Artikel 5

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024.

Aldus vastgesteld op 22 december 2023.

De directeur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Mr. R. Visser

Bijlage, bedoeld in artikel 1 van de Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en achtergrond

De Omgevingswet is gericht op het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Deze wet heeft daarbij oog voor de duurzame ontwikkeling, woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. De wet is ook gericht op de intrinsieke waarde van de natuur, en op het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Met de Omgevingswet is (nagenoeg) alle voorheen bestaande wet- en regelgeving die ter bescherming van de fysieke leefomgeving dient, gemoderniseerd en gebundeld. Het gaat om een stelselherziening waarmee zowel integratie als vereenvoudiging van het omgevingsrecht is beoogd. Dat is een grote hoeveelheid regels en voorschriften. Het omgevingsrecht is niet alleen neergelegd in de Omgevingswet, maar ook in de bijbehorende uitvoeringsregelgeving: het Omgevingsbesluit (Ob), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en de Omgevingsregeling (Or). Daarnaast maken ook Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen regels en voorschriften in het omgevingsrecht. Een groot aantal bestuursorganen en 29 regionale omgevingsdiensten zijn met de uitvoering van die regels belast. Die bestuursorganen en omgevingsdiensten, de politie, de bijzondere opsporingsdiensten, de inspectie leefomgeving en transport (ILT), gemeenten, provincies, waterschappen, en het Openbaar Ministerie zijn met de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving belast. Tezamen vormen zij de handhavingpartners.

De Omgevingswet gaat uit van vertrouwen. Bij vertrouwen hoort het nemen van verantwoordelijkheid. De overheid wil erop kunnen vertrouwen dat burgers en bedrijven zich houden aan de voor hen geldende regels. Burgers en bedrijven mogen erop vertrouwen dat de overheid degenen aanspreekt die de regels overtreden. Dat draagt bij aan een gelijk speelveld en doet recht aan het rechtsgevoel van de samenleving. Handhaving is dan ook één van de instrumenten waarmee de overheid het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit nastreeft. Handhaving is een essentieel element van de werking van de rechtsstaat.

Om effectief te kunnen handhaven, moeten de handhavingpartners intensief en loyaal samenwerken. Dat geldt voor de bestuurlijke overheden onderling, voor de instanties binnen de strafrechtsketen en, omdat vrijwel alle omgevingsrechtelijke regels zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk worden gehandhaafd, bovenal voor de bestuurlijke organen en instanties enerzijds en het Openbaar Ministerie en andere strafrechtelijke instanties anderzijds. Afstemming en samenwerking tussen bestuur en justitie zijn ook noodzakelijk omdat niet alleen via het strafrecht (strafrechter of OM) een straf kan worden opgelegd, maar in toenemende mate ook het bestuur overtredingen kan bestraffen met een bestuurlijke boete. Afstemming en samenwerking tussen bestuur en justitie zijn bovendien in talloze wettelijke bepalingen voorgeschreven. Het gaat daarbij niet alleen om de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht, maar ook om het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de economische delicten.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is de aanleiding voor het vaststellen van de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht (LHSO). De LHSO heeft een breder werkings- bereik dan zijn voorganger, de Landelijke handhavingstrategie (LHS) uit 2014. Een deel van de taken, het basistakenpakket, moet worden uitgevoerd door de regionale omgevingsdiensten. Voor die basistaken moeten de bestuursorganen die in een omgevingsdienst deelnemen gezamenlijk een uniforme handhavingstrategie vaststellen.

Die strategie moet zo nodig worden afgestemd met de instanties belast met de strafrechtelijke handhaving. Het Omgevingsbesluit stelt eisen aan de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De decentrale bestuursorganen stellen op basis daarvan kwaliteitscriteria vast voor het VTH-beleid. De LHSO is daarvan een belangrijk onderdeel. De decentrale bestuursorganen stellen op basis van deze eisen een uitvoerings- en handhavingstrategie vast. Deze twee strategieën vormen in feite het uitvoerings- en handhavingbeleid. Het is noodzakelijk dat hierin ook het handhavingbeleid wordt opgenomen, bij voorkeur wordt er hier de LHSO voor gebruikt. Voor de omgevingsdiensten is het verplicht om, voor dit onderdeel, aan te sluiten bij de LHS en zijn opvolgers; nu dus de LHSO [voetnoot 1: *Op grond van de modelverordening uitvoering en handhaving van de VNG en het IPO. De link voor de omgevingsdiensten met de LHS en de LHSO staat beschreven in deel C (procescriteria), onder de 9b (de sanctiestrategie).*].

1.2 Doelstelling en werkingsfeer

De overheid is verantwoordelijk voor het handhaven van het omgevingsrecht. Voor het bestuur geldt (bij herstelsancties) de zogenoemde beginselplicht tot handhaving. Het Openbaar Ministerie is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. De kwaliteitseisen die het Unierecht aan nationale handhaving stelt – handhaving moet doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn –, gelden door de toenemende invloed van het Unierecht op het omgevingsrecht voor een steeds groter deel van het omgevingsrecht en worden in de LHSO dan ook als uitgangspunt genomen.

Wanneer regels worden overtreden – en het vertrouwen daardoor wordt geschaad –, is een passende interventie geboden. Welke interventie passend is, hangt af van de aard, zwaarte, oorzaken en gevolgen van de overtreding en van het verwachte effect van de interventie. Het gedrag van de overtreder speelt vooral bij bestraffende interventies ook een belangrijke rol.

Uit een oogpunt van rechtsgelijkheid behoren interventies in vergelijkbare situaties op eenzelfde wijze te worden toegepast. Intervenieren is daarbij breder dan het opleggen van sancties; ook aanspreken, waarschuwen en informeren kunnen in een concreet geval passende interventies zijn. De LHSO biedt een afwegingsinstrument om in concrete gevallen afgestemd, eenduidig, effectief en evenredig te kunnen intervenieren.

De LHSO dient als hulpmiddel voor een effectieve en rechtmatige handhaving.

Brede toepasselijkheid; werkingssfeer ook naast de verplichte basistaken mogelijk

De LHSO heeft betrekking op de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels. Ze is bedoeld als instrument voor de organisaties belast met de handhaving daarvan. Toepassing van de LHSO leidt tot afgestemd en effectief bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk optreden. Daarom is de LHSO met de daarin neergelegde visie, uitgangspunten en richtsnoeren, breed toepasbaar. De LHSO kan dan ook door bestuursorganen worden vastgesteld voor andere taken dan de verplichte basistaken. Ook zou de LHSO kunnen worden toegepast door andere bestuursorganen. De uiteindelijke werkingssfeer hangt dus af van de mate waarin bestuursorganen de LHSO toepassen en in hun handhavingsbeleid overnemen.

Alle bij de LHSO betrokken handhavingpartners hebben de wens en zien de verplichting om te komen tot integrale en effectieve handhaving op het geheel van ordeningswetgeving, en het omgevingsrecht in het bijzonder. De noodzaak ligt besloten in de wijze waarop de Europese en Nederlandse wetgever toezicht en opsporing en handhaving hebben geregeld. De noodzaak komt ook naar voren uit een reeks onderzoeksrapporten. De LHSO is de tussen de handhavingpartners afgestemde strategie om tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving af te wegen.

Met de vaststelling van de LHSO door het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB) vervalt de landelijke handavings- strategie van 4 juni 2014. De LHSO zal vijf jaar na de vaststelling op initiatief van het Interprovinciaal overleg worden geëvalueerd.

1.3 Opzet van dit document

Het grote bereik van de Omgevingswet brengt mee dat de LHSO een brede reikwijdte heeft. Er is daarom gekozen voor de volgende opzet. In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten en beginselen voor de handhaving van het omgevingsrecht uiteengezet, waaronder die voor de noodzakelijk samenwerking tussen de handhavingpartners. Die beginselen en uitgangspunten spelen een belangrijke rol bij de wijze waarop de passende interventie wordt gekozen. De algemene strategie hiervoor is te vinden in hoofdstuk 3 (visie) en hoofdstuk 4 (stappenplan). In hoofdstuk 5 worden de randvoorwaarden en processtappen voor het werken met de LHSO gegeven. In aanvulling op de LHSO kunnen er handavings- of sanctiestrategieën zijn voor specifieke deelterreinen van het omgevingsrecht vergelijkbaar met de aanvulling voor Seveso- overtredingen (Brzo) uit 2012.

Landelijke handavingsstrategie (algemeen/basis)

De handavingsstrategie bestaat inhoudelijk uit een visie op de handhaving, een beschrijving van de keuzes tussen interventies, de processtappen om – in het licht van de uitgangspunten en beginselen – in een concreet geval tot de juiste keuze voor een passende interventie te komen en de beslispunten voor het bevoegd gezag. De landelijke VTH kwaliteitscriteria *[voetnoot 2: In dit document wordt uitgegaan van de VTH Kwaliteitscriteria 2.2 uit 2019]*, vereisen voor het basistakenpakket een uniforme handavingsstrategie op het niveau van de regio; door het overnemen van de landelijke handavingsstrategie kan aan deze verplichting van met name de deelnemers aan een Omgevingsdienst worden voldaan. De handavingsstrategie in hoofdstuk 3 ziet dan ook primair op de basistaken, waarvoor het vaststellen van een uniforme handavingsstrategie op het niveau van de omgevingsdienst voor met name de deelnemers aan een Omgevingsdienst wettelijk verplicht is, maar kan ook worden vastgesteld voor en toegepast bij de uitvoering en handhaving van de niet-basistaken. De LHSO kan op deze manier worden gebruikt voor (veel) meer delen van of zelfs het gehele omgevingsrecht. Dat heeft als voordeel dat ook

handhavingpartners zoals de politie en bijzondere toezicht- en opsporingsinstanties er meer mee zouden kunnen gaan werken.

Keuzemodules niet-basistakenpakket: keuzestrategieën

Vanwege de breedte van het omgevingsrecht is de handhavingstrategie naar zijn aard algemeen. De keuze van bestuursorganen om de LHSO ook vast te stellen voor handhaving buiten de verplichte basistaken kan verder worden ondersteund met een aantal modules waarin bouwstenen en modellen zijn opgenomen voor specifieke deelterreinen van het omgevingsrecht buiten dat basistakenpakket. Te denken valt aan bouwregels en erfgoedregels, vanwege de daarvoor bestaande bestuurlijke boetebevoegdheden, maar het is denkbaar dat in de loop van de komende tijd andere modules worden toegevoegd die geschikt zijn voor een landelijke benadering. *[voetnoot 3: De landelijke handhavingstrategie Brzo die van toepassing is bij de handhaving van Sevesovoorschriften, is een voorbeeld van een landelijke module die al bestond vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het gaat hier om een module 'bovenop' de algemene landelijke handhavingstrategie voor een basistaak waarvoor de specifieke deskundigheid is vereist die bij een klein aantal (6) omgevingsdiensten is gebundeld. Er valt ook te denken aan modules voor andere taken dan de verplichte basistaken].* Deze domeinspecifieke strategieën kan het bevoegd gezag (het OM daaronder begrepen) naar keuze vaststellen, al dan niet aangepast aan de lokale situatie. Ook kan het bevoegd gezag ervoor kiezen samen met het vaststellingsbesluit LHSO of in een latere aanvulling daarop eigen lokale, bovenlokale of regionale strategieën vast te stellen voor bepaalde deelterreinen naar keuze. De elektronische bekendmaking van zo'n besluit maakt deze beleidskeuze transparant.

HOOFDSTUK 2 UITGANGSPUNTEN EN BEGINSLEN

Aan het Unierecht en het Nederlandse geschreven en ongeschreven recht kan een aantal uitgangspunten en beginselen worden ontleend die centraal staan bij de handhaving van het omgevingsrecht en de samenwerking tussen de handhavingpartners. Dat zijn de volgende.

2.1 Uitgangspunten

- A. Veilige en gezonde fysieke leefomgeving.**

Handhaving door de overheid van het omgevingsrecht draagt bij aan het bereiken van de doelen van de Omgevingswet: duurzame ontwikkeling, woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Ook handhaving is gericht op het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en op het doelmatig beheren en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving.
- B. Vertrouwen.**

De Omgevingswet gaat uit van vertrouwen. Bij vertrouwen hoort het nemen van verantwoordelijkheid. De overheid wil erop kunnen vertrouwen dat burgers en bedrijven zich houden aan de voor hen geldende regels. Burgers en bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid degenen die regels overtreden daarop aanspreekt. Het spreekt vanzelf dat burgers en bedrijven erop kunnen vertrouwen dat de overheid ook zelf de regels naleeft. En de instanties die met de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht zijn belast, handelen op basis van onderling vertrouwen en respect.
- C. Integraal, risico gestuurd en effectgericht.**

Handhaving in het omgevingsrecht is integraal (de activiteiten van de betrokken overheidsorganisaties zijn onderling afgestemd), risico gestuurd (prioritering op basis van regelmatige risico-inventarisatie om met beperkte capaciteit een zo groot mogelijke beperking van risico's te bereiken) en effectgericht (het doel is een zo groot mogelijke naleving om bij te dragen aan de doelen van de Omgevingswet). Vanzelfsprekend wordt waar nodig en/of op verzoek van handhavingpartners ook buiten vooraf gestelde prioriteiten opgetreden.
- D. Onafhankelijk en professioneel.**

Het tot handhaving bevoegde gezag is sterk, slagkrachtig en onbevangen. Het heeft een onafhankelijke houding, is deskundig en professioneel, en handelt zonder vooringenomenheid. Handhavinginstanties en hun medewerkers handelen consequent en vasthoudend op basis van de geldende wet- en regelgeving en de landelijke handhavingstrategie. Het belang van sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhaving is groot. De handhavinginstanties zijn daarom robuust, hebben voldoende kritische massa en beschikken over de benodigde professionele afstand tot het politiek-bestuurlijke gezag. Ook is het belangrijk dat er ruimte is voor medewerkers om hun professionele mening naar voren te brengen. Alle bevoegde bestuursorganen en handhavingsoorganisaties dragen hier aan bij. Indien en voor zover omgevingsdiensten met de uitvoering van

handhavingstaken op grond van de Omgevingswet zijn belast, verstrekken de bevoegde bestuursorganen deze diensten een duidelijke opdracht en een ruim mandaat om die opdracht op professionele wijze uit te kunnen voeren.

E. Loyale samenwerking.

Met het oog op effectieve handhaving werken de met handhaving belaste bestuurlijke, politieke en justitiële autoriteiten loyaal met elkaar samen, hebben ze regelmatig overleg en handelen ze op basis van vertrouwen en respect. Ze wisselen waar mogelijk en noodzakelijk informatie met elkaar uit en delen kennis met elkaar.

Ze stemmen hun handhavingsprogramma's op elkaar af om planmatig effectief en integraal te handhaven en ze stemmen hun handhavingsactiviteiten af om te komen tot passende interventies en de gekozen interventies effectief te doen zijn. Ze beseffen dat het delen van beschikbare informatie een noodzakelijke voorwaarde is voor een toereikende informatiepositie en effectieve handhaving. De handhavingspartners voldoen zo aan de verplichtingen uit het Unierecht die zijn neergelegd in vele richtlijnen en verordeningen en worden afgeleid uit de algemene verplichting tot loyale samenwerking bij handhaving. Ook de aangifteplicht uit artikel 162 Sv en de voorlegplicht bij bestuurlijke boetes op grond van artikel 5:44 Awb zijn invulling van loyale samenwerking.

F. Adequate overlegstructuur.

Effectieve handhaving gaat uit van een adequate overlegstructuur waarin de bevoegde instanties en de bij hen werkzame toezichthouders en opsporingsambtenaren elkaar op het juiste moment informeren, overleg hebben en de vereiste loyale samenwerking tot stand brengen. De LHSO gaat uit van het bestaan van deze adequate overlegstructuur op zowel zaaksniveau als op meer algemeen, strategisch en beleid vaststellend niveau, met inachtneming van organisatorische verschillen per regio. Met deze overlegstructuur wordt ook de samenwerking tussen het bestuur en de politie en het openbaar ministerie loyaal en effectief gemaakt.

G. Dienstbaar.

Het tot handhaving bevoegde bestuurlijk gezag verwacht van zijn bestuurders en medewerkers dat zij handelen in het algemeen belang en dat zij zich dienstbaar opstellen en rolvast zijn richting betrokken burgers en bedrijven, verzoekers om handhaving en overtreders.

H. Transparant.

Het tot handhaving bevoegde gezag is transparant over zijn afwegingen, beleid, prioriteiten, activiteiten en resultaten.

2.2 Beginselen

A. Handhaving van het omgevingsrecht is gelijkwaardig, doeltreffend, afschrikwekkend en evenredig om een goede naleving te bereiken.

Het Unierecht normeert een steeds groter deel van het omgevingsrecht en in toenemend detail. Dat betekent dat de nationale handhaving aan unierechtelijke kwaliteitseisen moet voldoen. De handhaving van unierechtelijke regels dient gelijkwaardig te zijn aan die van nationale regels, en ze dient doeltreffend, afschrikwekkend en evenredig te zijn. Deze algemene, op artikel 4, derde lid, van het Verdrag betreffende de Europese Unie gebaseerde eisen horen daarom thuis in de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht.

Het evenredigheidsbeginsel brengt met zich dat de herstelsancties, bijvoorbeeld de hoogte van de dwangsom, evenredig zijn aan het doel ervan en dat bij bestuurlijke boetes maatwerk wordt betracht. Bij de strafrechtelijke handhaving geldt het opportuniteitsbeginsel en is het evenredigheidsbeginsel beter bekend als beginsel van proportionaliteit en subsidiariteit.

B. Beginselplicht tot handhaving.

Gelet op het algemeen belang dat is gediend met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken (of een handhavingstraject in gang moeten zetten dat tot het gebruiken van die bevoegdheid zal of kan leiden). Slechts onder bijzondere omstandigheden mag het bestuursorgaan weigeren dit te doen. Dit kan zich voordoen indien concreet zicht op legalisering bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.

Het bevorderen van normconform gedrag staat bij handhaving centraal. In het omgevingsrecht is vaak herstel van de rechtmatige situatie mogelijk. Voor herstelsancties geldt de beginselplicht tot handhaven. Het overheidsoptreden is erop gericht dat eenieder zich uit eigen beweging normconform gedraagt.

De beginselplicht tot handhaving biedt in veel gevallen ruimte om eerst te waarschuwen. Een bepaald gedrag of de aard van de overtreding kan echter aanleiding zijn om niet te waarschuwen, en dan wordt normconform gedrag in beginsel afgedwongen door de inzet van steviger handhavingsinstrumenten.

Indien de geconstateerde overtreding nog voortduurt, is het handhavend optreden in ieder geval gericht op het beëindigen van de overtreding, herstel van de rechtmatige situatie (het naleven van de norm) en het voorkomen van herhaling, en bestraffing. Het bevoegd gezag beziet in voorkomende gevallen of er aanleiding is om ook een bestuurlijke boete op te leggen aan de overtreder of om in nauw overleg met het openbaar ministerie strafrechtelijk te reageren. Bestraffende sancties en herstelsancties kunnen immers naast elkaar voor dezelfde overtreding worden opgelegd. Met algemene kaders of in een concreet geval moet dan ook steeds worden bezien of er aanleiding is voor strafrechtelijke of bestuursrechtelijke bestraffing.

C. Gelijkheidsbeginsel

De overheid behoort gelijke gevallen gelijk te behandelen. Voor het bestuurlijk bevoegd gezag vloeit dat voort uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Het waarborgen van een level playing field is daarvan een onderdeel. Bij handhaving is dat van zo mogelijk nog groter belang. Dit vergt van de handhavende instanties dat zij stelselmatig en consistent handelen. Het uitgangspunt van transparantie en het gelijkheidsbeginsel betekenen dat het bestuursorgaan voorspelbaar handelt bij overtredingen. Het Openbaar Ministerie weegt bij zijn strafrechtelijke beslissingen het opportuniteitsbeginsel met het gelijkheidsbeginsel af. De werking van dat beginsel is in het strafprocesrecht niet altijd gelijk aan de werking in het bestuursrecht. Onderlinge afstemming en overleg is van groot belang om recht te doen aan zowel de bestuursrechtelijke als de strafrechtelijke invulling van het gelijkheidsbeginsel met het oog op effectieve handhaving en naleving.

D. Verdedigingsbeginsel

De persoon of onderneming die als overtreder of als klager te maken krijgt met handhavend overheids-optreden moet in de gelegenheid worden gesteld haar of zijn zienswijzen kenbaar te maken, en daarvoor een redelijke termijn te krijgen. Bij bestuursrechtelijke handhaving heeft dit beginsel mede uitwerking gekregen in de hoorplicht van art. 4:7 en 4:8 Awb (spoedeisende gevallen uitgezonderd). In voorkomend geval betekent dit dat de verklaring van een deskundige of getuige moet kunnen worden ingebracht. Het draagvlak van de handhaving wordt versterkt door een overheid die recht doet aan de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het verdedigingsbeginsel. Dat beginsel is ook neergelegd in tal van verdragsbepalingen (zoals artikel 6 EVRM) en in het Unierecht. In het strafrecht wordt de verdachte (onderneming) ook beschermd door zijn verdedigingsrechten.

E. Respect voor fundamentele rechten

Het spreekt vanzelf, en het staat zeker niet op de laatste plaats:

respect voor fundamentele rechten. Juist bij handhaving – waar veel handelen inbreuk (kan) maken op deze rechten - is dat respect van groot belang. Er moet daarbij in het bijzonder worden gedacht aan fundamentele rechten zoals het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het huisrecht en het zwijgrecht.

HOOFDSTUK 3 VISIE OP EEN PASSENDE INTERVENTIE

De LHSO zet in op een passende interventie bij iedere overtreding. Handhavers hanteren de strategie bij iedere constatering van een overtreding en maken daarbij gebruik van de daarin aangegeven instrumenten. Dit waarborgt een effectieve en doelmatige handhaving. Het draagt bij aan passend en eenduidig optreden. Het waarborgt rechtszekerheid en rechtsgelijkheid.

Een passende interventie is een interventie die is gebaseerd op de verzamelde feiten en op een beoordeling van de aard en ernst van de overtreding en van de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd, en die zo effectief en efficiënt mogelijk leidt tot spoedig herstel van de rechtmatige toestand, verdere naleving waarborgt, herhaling voorkomt en/of straft indien dit passend of noodzakelijk is om de normadressaat tot naleving te bewegen dan wel om de norm te bevestigen (speciale en generale preventie).

Om in het omgevingsrecht tot een passende interventie te komen, zijn de volgende twee hoofdvragen leidend:

Inzake herstel

- 1a. Is herstel mogelijk? Zo ja, dan is in elk geval bestuursrechtelijk optreden aangewezen en is de vervolgvraag:
- 1b. Welke bestuursrechtelijke interventie is in dit geval het meest geschikt?

Inzake bestraffing

- 2a. Is er aanleiding voor bestraffing? Zo ja, dan is de vervolgvraag:
- 2b. Welke weg (bestuursrechtelijk of strafrechtelijk) is het meest passend?

Dit zijn twee vragen met gelijk belang. Positieve beantwoording van de één betekent niet dat beantwoording van de andere hoofdvraag achterwege zou moeten worden gelaten. De vragen zijn nevensgeschikt. Het zijn vragen die zowel door de bestuurlijke als door de strafrechtelijke handhavingpartners behoren te worden gesteld. In combinatie met het beginsel van loyale samenwerking betekent dit bijvoorbeeld ook dat het Openbaar Ministerie zich dient af te vragen of er herstel mogelijk is met bevoegdheden van de bestuurlijke handhavingpartners, en deze laatste partners of er bestraffende interventies kunnen zijn aangewezen waar het Openbaar Ministerie een taak heeft. Loyale samenwerking betekent onder meer ook dat waar mogelijk tijdig informatie wordt gewisseld om het beantwoorden van deze hoofdvragen op het juiste moment mogelijk te maken voor de ander in de handhavingssamenwerking.

Ad 1a en 1b (inzake herstel)

Centrale doelstelling van het omgevingsrecht is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Dit betekent dat bij de handhaving van het omgevingsrecht herstel van de rechtmatige toestand altijd het eerste doel moet zijn, indien herstel uiteraard mogelijk is. Herstel wordt hier ruim opgevat: het beëindigen van de overtreding, het wegnemen of beperken van de gevolgen van de overtreding en/of het voorkomen van herhaling van de overtreding. Het aansturen op herstel ligt primair op de weg van het bestuur, dat zo nodig namelijk een herstelsanctie (last onder bestuursdwang of last onder dwangsom) kan opleggen en effectueren. Dit volgt ook uit de beginselplicht tot handhaving. Welke bestuurlijke interventie het meest passend is, hangt af van de omstandigheden van het geval, zoals de aard en ernst van de overtreding, kenmerken van de overtreder en de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd of ontstaan. De keuze vindt plaats aan de hand van het stappenplan en de interventiematrix uit hoofdstuk 4.

Ad 2a en 2b (inzake bestraffing)

In het kader van integrale handhaving moet steeds worden beoordeeld of er aanleiding is om de overtreder te bestraffen. Redenen voor bestraffing worden ontleend aan de feiten en omstandigheden rond de overtreding, de overtreder of een combinatie daarvan. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de overtreder al eerder in de fout is gegaan (recidive) of dat de overtreder de overtreding calculerend of welbewust heeft gepleegd. Ook de ernst van de overtreding, de wens om wederrechtelijk genoten economisch voordeel af te romen, het belang van ontmoediging, normbevestiging, individuele en algemene preventie etc. kunnen dergelijke redenen vormen. Strafrechtelijke handhaving is vaak aangewezen bij overtreding van de regels door een bepaalde functionaris of onderneming die in ethisch opzicht of in verband met het bijzondere vertrouwen dat in haar of zijn nastreven van normconform gedrag wordt gesteld een voorbeeldrol heeft. Dit kan per geval en ook per domein verschillen en wordt beoordeeld aan de hand van het stappenplan en de toepasselijke interventiematrix alsmede aan de hand van tussen de betrokken handhavingpartners gemaakte (afgestemde) afspraken. Als herstel niet meer mogelijk is, kan geen herstelsanctie worden opgelegd. Dat kan een indicatie zijn om een bestraffende sanctie op te leggen. Zie verder hoofdstuk 4 van deze strategie. Indien in een concreet geval aanleiding bestaat voor bestraffing en het bestuursrecht voor de betrokken overtreding een bestraffende sanctie mogelijk maakt (bestuurlijke boete), moet worden bekeken welke weg in dat geval het meest passend is: de bestuursrechtelijke of de strafrechtelijke. Dit kan per geval en per domein verschillen. Het OM en het bestuur zullen hierover afspraken moeten maken. Bij deze afspraken zal in de eerste plaats rekening moeten worden gehouden met de wens van de wetgever in het betrokken domein over de verhouding tussen de bestuurlijke of strafrechtelijke bestraffing. Juist waar de wetgever bepaalde overtredingen niet uitsluitend beboetbaar heeft gesteld, maar zowel strafbaar als beboetbaar kan de wens van de wetgever over de keuze tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bestraffing per domein of zelfs per (soort) overtreding uiteenlopen. Ook bij de inzet van het strafrecht is de effectiviteit in relatie tot de inzet van andere instrumenten leidend (optimum remedium in plaats van ultimum remedium). Doeltreffendheid, afschrikwekkendheid en evenredigheid zijn eisen die aan zowel de bestuursrechtelijke als de strafrechtelijke handhaving worden gesteld. Echter, het accent van deze eisen ligt bij strafrechtelijke handhaving iets anders dan bij bestuursrechtelijke handhaving.

Zo zal de doeltreffendheid bij de bestuursrechtelijke handhaving meer gewicht hebben, en afschrikwekkendheid meer bij de strafrechtelijke handhaving. De scherpte van de sancties in het strafrecht en de kracht van de strafprocesrechtelijke bevoegdheden en methoden voor waarheidsvinding onderscheiden zich van bestuursrechtelijke handhaving. Dat betekent vaak dat bestuursrechtelijke handhaving sneller en breder effect kan hebben, terwijl strafrechtelijke handhaving dieper kan en moet gaan, en mede daardoor in voorkomend wat meer tijd kan vergen. Dit zijn factoren die bij de keuze tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke bestraffing en bij de daarover te maken afspraken een rol zullen (moeten)

spelen. OM, politie en andere opsporingsdiensten evenals het bestuur werken in voorkomende gevallen loyaal samen om tot een passende bestraffing te komen.

HOOFDSTUK 4 STAPPENPLAN OM TE KOMEN TOT EEN PASSENDE INTERVENTIE

Dit hoofdstuk geeft een stappenplan voor het toepassen van de visie uit hoofdstuk 3. Startpunt van het stappenplan zijn de bevindingen van het toezicht (al dan niet na een melding of aangifte): de constatering van feiten en omstandigheden en het oordeel van de toezichthouder, boa of handhaver daarover (de vaststelling dat sprake is van een overtreding). Het stappenplan is een hulpmiddel om de juiste afwegingen te maken en moet in geen geval als een rigide beslisboom worden beschouwd. De LHSO is immers vooral een afwegingsinstrument voor uitvoerders en richt zich tot hen. Aan de hand van het stappenplan, waartoe de hierna weer te geven interventiematrix behoort, kan worden gekomen tot onderling afgestemd en effectief handelen van de handhavingpartners. *[voetnoot 4: Dit is ook de reden waarom de LHSO – evenals haar voorgangster – niet als recht in de zin van artikel 79 RO kan worden beschouwd (zie onder meer HR 17 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:436 en Hof ArnhemLeeuwarden 7 juli 2021, ECLI:NL:G HARL:2021:640). Uit rechtspraak vloeit voort dat op het openbaar ministerie niet de verplichting rust om in individuele, concrete gevallen te motiveren waarom de omstandigheden van die zaak het OM tot afwijking van de LHSO deden besluiten].*

Het stappenplan bestaat uit de volgende vijf stappen:

- **Stap 1:** positionering van de bevindingen in de basisinterventiematrix.
- **Stap 2:** bepalen van de verzwarende aspecten die aanleiding kunnen geven voor een ingrijpender herstelsanctie of voor strafrechtelijk onderzoek of bestraffing.
- **Stap 3:** optreden aan de hand van de [algemene of domeinspecifieke] interventiematrix.
- **Stap 4:** bepalen of afstemmingsoverleg nodig is.
- **Stap 5:** vastleggen stappen en beslissingen.

Het stappenplan wordt hieronder per stap toegelicht. Het begrip ‘handhaver’ ziet op iedere functionaris – toezichthouder, opsporingsambtenaar, handhavingjurist – die binnen de betrokken organisatie (een of meer onderdelen van) het stappenplan doorloopt.

4.1 Stap 1: positionering van de bevindingen in de basisinterventiematrix

De handhaver *[voetnoot 5: Afhankelijk van de organisatie of het complexe karakter van de betrokken kwestie kan dit positioneren door twee (of meer) handhavers plaatsvinden]* bepaalt in welk segment van de in figuur 1 opgenomen matrix (de basisinterventiematrix) hij zijn bevindingen positioneert door (1) het beoordelen van de gevolgen van de overtreding voor de fysieke leefomgeving, zoals milieu, erfgoed, natuur, water, ruimtelijke ordening, veiligheid, gezondheid e.d., en (2) het typeren van de (vermeende) overtreder. *[voetnoot 6: Uit een oogpunt van duidelijkheid wordt de term overtreder gebruikt, ook al kan in de praktijk op enig moment in een procedure blijken dat betrokkene toch niet als overtreder kan worden aangemerkt (bijvoorbeeld – vgl. bij rechts personen – omdat de overtreding hem/haar niet kan worden toegerekend of omdat er achteraf beschouwd geen sprake was van een overtreding)].*

4. Aanzienlijk en/of onomkeerbaar	A4	B4	C4	D4
3. Van belang	A3	B3	C3	D3
2. Beperkt	A2	B2	C2	D2
1. Vrijwel nihil	A1	B1	C1	D1
[gevolgen ↑/ overtreder →]	A. Goedwillend	B. Onverschillig	C. Calculerend	D. Notoir/ crimineel

Figuur 1 **Basisinterventiematrix voor het positioneren van de overtreding naar gevolgen en typering overtreder**

Ad 1 Typering van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving

De handhaver beoordeelt de gevolgen van de geconstateerde overtreding voor de fysieke leefomgeving als:

1. (vrijwel) nihil; of
2. beperkt; of
3. van belang; of
4. aanzienlijk en/of onomkeerbaar.

Onder gevolgen worden ook dreigende gevolgen verstaan, dat wil zeggen als de overtreding (mogelijk) leidt tot (bij categorie 3 en 4: aanmerkelijke) nadelige gevolgen van belang (of het risico daarop) voor de fysieke leefomgeving, zoals hinder, schade aan beschermde waarden (zoals milieu, natuur of erfgoed), verontreiniging, ziekten, gewonden of doden (mens, plant en dier). Ook kunnen daaronder de gevolgen van een overtreding worden verstaan die de mogelijkheden van controle beperken of onmogelijk maken, en de gevolgen of versturende effecten die de overtreding heeft of kan hebben voor het gezag van de overheid of voor het systeem van ordening- of normering van de betrokken bedrijfstak als zodanig. Bij gevolgen is sprake van een glijdende schaal en het verschilt per (type) overtreding wat de gevolgen kunnen zijn en hoe ernstig die kunnen zijn. In zijn algemeenheid gaat het bij categorie 1 en 2 om lichte overtredingen. Het onderscheid tussen gevolgen van belang (categorie 3) en aanzienlijke gevolgen (categorie 4) zit vooral in de ernst en omvang van de (dreigende) schade. Schade van enige omvang die onomkeerbaar is, wordt in beginsel ingedeeld in categorie 4.

Voor specifieke domeinen of specifieke (bijvoorbeeld veelvoorkomende) overtredingen kan de kwalificatie van de gevolgen van een geconstateerde overtreding nader worden uitgewerkt om de handhavers houvast te bieden.

De handhaver baseert zijn kwalificatie van de gevolgen op de bevindingen van het toezicht. Als duidelijk is dat de overtreding nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft of kan hebben maar de precieze omgeving daarvan nog niet kan worden vastgesteld, hanteert hij als uitgangspunt dat er gevolgen van belang zijn.

Ad 2 Typering van (het gedrag van) de overtreder .

De handhaver typeert de overtreder aan de hand van zijn gedrag als:

- A. Goedwillend (indien de overtreder proactief is, geneigd is om de regels te volgen en/of de overtreding het gevolg is van onbedoeld handelen); of
- B. Neutraal/onverschillig (indien de overtreder passief of reactief is, een houding van 'moet kunnen' heeft en/of de bevinding en de gevolgen van zijn handelen hem koud laten); of
- C. Calculerend/opportunistisch (indien de overtreder wist of moest weten wat de gevolgen van de bevinding zouden zijn en die op de koop toe neemt, alleen tot normconform gedrag overgaat indien de toezichthouder daar uitdrukkelijk op wijst (of daarvoor een sanctie laat opleggen of oplegt), bewust risico('s) op overtreding neemt); of
- D. Notoir/crimineel (indien de overtreder bewust en structureel de regels overtreedt, controle bewust belemmert, criminele activiteiten ontplooit en/of deel uitmaakt van een criminele organisatie, sprake is van fraude, oplichting of witwassen).

Van professionele marktpartijen en ervaren personen of bedrijven mag worden verwacht dat zij de regels kennen en streven naar de naleving daarvan. *[voetnoot 7: Dit neemt uiteraard niet weg dat van de overheid kan worden verwacht dat burgers en bedrijven goed worden voorgelicht over nieuwe regels en wijzigingen van regels. Goede voorlichting en transparantie draagt bij aan grotere naleving.]* En voor de overheid als overtreder geldt hier dat voor de kennis over en de naleving van regels gelet op haar voorbeeldfunctie strenge maatstaven gelden. Dat betekent dat een geconstateerde overtreding al snel wijst op een onverschillige houding of zelfs aanknopingspunt kan zijn voor het aannemen van calculerend gedrag. Dat geldt sterker indien een overtreding (steeds) pas ongedaan wordt gemaakt nadat een toezichthouder erop heeft gewezen.

De handhaver baseert de typering op de bevinding van het toezicht en neemt daarbij het gedrag van de overtreder en de toezicht- en handhavingshistorie mee in de beschouwing. De typering van de overtreder moet objectief en controleerbaar zijn en mag niet zijn gebaseerd op 'onderbuikgevoelens'.

Als de handhaver niet in staat is om de overtreder te typeren, dan is typering A het uitgangspunt bij overtredingen waarvan de gevolgen vrijwel nihil zijn (categorie 1) en typering B het uitgangspunt bij overtredingen met beperkte gevolgen, gevolgen van belang of aanzienlijke/onomkeerbare gevolgen (categorie 2, 3 en 4).

4.2 Stap 2: bepalen van de verzwarende aspecten die aanleiding kunnen geven voor een ingrijpender herstelsanctie of voor straf rechtelijk onderzoek of bestraffing

De handhaver bepaalt of er verzwarende aspecten zijn die aanleiding geven voor een meer ingrijpende op herstel gerichte interventie of voor bestraffing. Bij de op herstel gerichte interventie hangen de verzwarende aspecten samen met de mate waarin er op feiten en omstandigheden gebaseerd vertrouwen is dat de overtreder terugkeer naar normconformiteit nastreeft en herstel. Dat vertrouwen is bijvoorbeeld geschonden wanneer er sprake is van recidive. (hoofdvragen 1a en 1b)

De handhaver bepaalt of er aspecten zijn die aanleiding geven voor bestraffing (hoofdvraag 2a), hetzij, - indien wettelijk mogelijk - met een bestuursrechtelijke bestraffing (bestuurlijke boete), hetzij met een strafrechtelijke bestraffing (strafbeschikking of strafvervolgning). Hieronder valt ook de beslissing dat (nader) strafrechtelijk onderzoek aangewezen lijkt. De uitkomst van beantwoording van de hiervoor beschreven twee hoofdvragen (herstel of bestraffing) kan in veel gevallen zijn dat met herstel kan worden volstaan. Bij sommige aspecten is sowieso strafrechtelijke handhaving geïndiceerd.

In zijn algemeenheid geldt dat de keuze voor de soort bestraffing afhankelijk is van de wens van de wetgever in het betrokken domein. De wens van de wetgever over de keuze tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bestraffing loopt per domein of zelfs per (soort) overtreding uiteen. Zoals hiervoor is toegelicht, zal de doeltreffendheid bij de bestuursrechtelijke handhaving met bestraffende sancties meer gewicht hebben, en afschrikwekkendheid meer bij de strafrechtelijke handhaving. De scherpte van de sancties in het strafrecht en de kracht van de strafprocesrechtelijke bevoegdheden en methoden

voor waarheidsvinding onderscheiden zich van bestuursrechtelijke handhaving. Dit zijn factoren die bij de keuze tussen bestuurs- rechtelijke en strafrechtelijke bestraffing en bij de daarover te maken afspraken in zijn algemeenheid een rol zullen (moeten) spelen.

De volgende aspecten worden in elk geval meegewogen bij de keuze voor strafrechtelijke bestraffing:

- A. **Onomkeerbare gevolgen/geen herstelsanctie mogelijk:**
de overtreding heeft nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving die niet (meer) kunnen worden weggenomen, zoals onherstelbare milieuschade, of de normadressaat heeft het anderszins niet (meer) in zijn macht om de rechtmatige toestand te herstellen. Hoe groter en/of ernstiger de schade, hoe eerder strafrechtelijke handhaving is geïndiceerd. Een overtreding met onomkeerbare gevolgen zal overigens veelal al meteen bij het indelen in de basisinterventiematrix (stap 1) in de zwaardere interventie categorie vallen.
- B. **Recidive:** de normadressaat was al eerder in de fout gegaan en eerdere herstelsancties en/of een bestuurlijke boete hadden een onvoldoende preventief effect. Omdat het hier een beleidsmatige afweging betreft, zijn (algemene of domeinspecifieke) afspraken mogelijk over wat onder recidive wordt verstaan: herhaling van dezelfde overtreding, van eenzelfde type overtreding (en wat dat dan is) of van een overtreding in het betrokken domein – en alles daartussen. Bij het bepalen van recidive worden ook overtredingen meegenomen uit andere regio's, ook overtredingen uit aangrenzende landen of het verdere buitenland kunnen worden meegenomen.
- C. **Verkregen financieel voordeel (winst of besparing):**
de normadressaat heeft door zijn handelen of nalaten financieel voordeel behaald en/of het behalen van financieel voordeel was het doel. Als het voordeel (substantieel) hoger is dan de maximale bestuurlijke boete die voor het betrokken feit kan worden opgelegd of als er helemaal geen bestuurlijke boete kan worden opgelegd, is strafrechtelijke handhaving aangewezen.
- D. **Combinatie met andere relevante strafbare feiten:**
de normadressaat heeft andere strafbare feiten gepleegd om de in het omgevingsrecht geconstateerde overtreding te verhullen, zoals valsheid in geschrifte of omkoping, of de geconstateerde overtreding is gepleegd in het kader van andere strafbare feiten, zoals witwassen. Een zeer belangrijke indicator is ook het vermoeden van het bestaan van een criminele organisatie.
- E. **Medewerking van malafide deskundigen ("facilitators"):** De normadressaat is bij zijn handelen ondersteund door malafide deskundigen, zoals malafide vergunningverlenende of certificerende instellingen, keuringsinstanties en brancheorganisaties. Het gaat hier om de inschakeling van 'facilitators', dat wil zeggen sleutelfiguren in een branche die niet-naleving bewust faciliteren. Het ligt voor de hand dat het strafrecht zich in het bijzonder juist op deze facilitators zal richten. Loyale samenwerking tussen het OM en het bestuur is hier van groot belang alleen al gelet op de taken en bevoegdheden van het bestuur bij het verlenen en intrekken van vergunningen, certificaten en dergelijke.
- F. **Waarheidsvinding:** soms is strafrechtelijke handhaving aangewezen vanwege de mogelijkheid van het toepassen van opsporingsbevoegdheden waarover de bestuurlijke organisaties niet beschikken. Strikt genomen gaat het hier niet om een verzwarende omstandigheid maar om de inzet van onderzoeksbevoegdheden die alleen in het strafrecht voorhanden zijn. Die bevoegdheden kunnen veelal alleen worden ingezet bij zwaardere feiten.
- G. **Normbevestiging:** het strafrecht is het meest indringende corrigerende systeem. Juist door zijn expressieve kracht is het bij uitstek geschikt om het belang van regels en de ernst van niet-naleving te agenderen bij politiek, publiek en branche. In aanvulling op deze algemene verzwarende aspecten kunnen per domein domeinspecifieke verzwarende aspecten worden geformuleerd.

4.3 Stap 3: optreden aan de hand van de algemene of domeinspecifieke interventiematrix

De LHSO heeft als uitgangspunt om de meest effectieve interventie in te zetten. Dat betekent in veel gevallen dat kan worden volstaan met een lichte interventie. In andere gevallen brengt de situatie mee dat zo'n lichte interventie geen recht doet, en moet een zwaardere, meer ingrijpende interventie worden gekozen. Per situatie wordt deze 'interventieladder' beoordeeld met de vraag wat de meest effectieve interventie is in het concrete geval. Daarbij speelt ook het maatschappelijk draagvlak voor handhaving een belangrijke rol. Zo zal bij een goedwillende overtreder die een lichte overtreding zonder nadelige

gevolgen heeft gepleegd (positionering in segment A1) in eerste instantie kunnen worden volstaan met aanspreken, informeren of waarschuwen. [voetnoot 8: Dit is ook de bedoeling van de wetgever (MvT Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 48): “Wanneer de gevolgen van een overtreding beperkt zijn en de overtreder normaal gesproken de regels naleeft en de betreffende overtreding onbedoeld heeft begaan, zal kunnen worden volstaan met een lichte interventie, zoals een waarschuwing.”] Moet die overtreder (beperkte) maatregelen treffen om de overtreding op te heffen en laat hij dat na of gaat hij anderszins weer in de fout, dan wordt opgeschaald naar bijvoorbeeld het opleggen van een herstelsanctie of een bestuurlijke boete.

De handhaver gebruikt bij stap 4 de algemene of, indien beschikbaar en van toepassing, de domeinspecifieke interventiematrix. Dit werkt als volgt:

1. De handhaver kijkt naar de interventies in het segment van de toepasselijke interventiematrix waarin hij de bevinding eerder met behulp van stap 1 (paragraaf 4.1) in de basisinterventiematrix heeft gepositioneerd.
2. De handhaver kiest voor de minst zware (combinatie) van de bij het betreffende segment behorende interventies, tenzij de handhaver motiveert dat een andere (combinatie van) interventie(s) in de betreffende situatie passender is. Daarbij maakt hij gebruik van zijn bevindingen bij stap 2 (inzake eventuele verzwarende aspecten; paragraaf 4.2).
3. De handhaver zet de betreffende (combinatie van) interventie(s) in totdat sprake is van naleving. Als naleving binnen de door de handhaver bepaalde termijn uitblijft, pakt de handhaver direct door via het inzetten van een zwaardere (combinatie van) interventie(s).

De (mogelijke) gevolgen:	Interventiematrix			
4. Aanzienlijk en/of onomkeerbaar	Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV/ nader strafv. onderzoek	Strafrecht PV/nader strafv. onderzoek
	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	
			Bestuursrecht ingrijpend Exploitatieverbod/sluiting Schorsen/intrekken vergunning, erkenning of certificaat	
				Bestuursrecht ingrijpend Exploitatieverbod/sluiting Schorsen/intrekken vergunning, erkenning of certificaat
	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen) Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen) Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)

3. Van belang	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV/ nader strafv. onderzoek	↑ Strafrecht PV/nader strafv. onderzoek
	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)
				Bestuursrecht ingrijpend Exploitatieverbod/sluiting Schorsen/intrekken vergunning, erkenning of certificaat
	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen). Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen). Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)
2. Beperkt		↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht PV
			Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)
	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen). Verscherpt toezicht	Bestuursrecht herstellend LOD/LOB (incl. tijdelijk stilleggen)
1. Vrijwel nihil			↑ Strafrecht BSB (indien mogelijk)/PV	↑ Strafrecht PV
			Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)	Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete (indien mogelijk)
	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing	Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek/ waarschuwing
Het gedrag van de overtreder is:	A. Goedwillend, proactief (dwz beëindigt overtreding eigener beweging)	B. Onverschillig	C. Calculerend	D. Notoir/crimineel

In aanvulling op de LHSO kunnen er handhavings- of sanctiestrategieën zijn voor specifieke deelterreinen van het omgevingsrecht vergelijkbaar met de aanvulling voor Seveso-overtredingen (Brzo) uit 2012.

Maatvoering (termijnen)

In algemene zin geldt voor het stellen van termijnen het volgende:

- Gedragsvoorschriften dienen direct in acht te worden genomen. Hiervoor moet geen of hooguit een zeer korte termijn te worden gesteld om de overtreding te beëindigen en/of herhaling ervan te voorkomen.

In alle andere gevallen, waaronder ook situaties waarin voor het treffen van herstelmaatregelen (al dan niet aanzienlijke) investeringen moeten worden gedaan, geldt: hoe urgenter de situatie des te korter de termijn. De termijn moet altijd worden afgestemd op de tijd die redelijkerwijs nodig is om de benodigde herstelmaatregelen te treffen, dus rekening houdend met de technische en organisatorische uitvoerbaarheid.

4.4 Stap 4: bepalen of afstemmingsoverleg nodig is

Indien er aan de hand van stap 1 en stap 2 wordt vastgesteld dat er aanleiding is voor bestraffing, beziet de handhaver bij stap 3 of er overleg met andere handhavende instanties is afgesproken of om andere redenen nodig is. Indien er is afgesproken dat de bestraffende interventie een strafrechtelijke is, dan wordt die weg ingezet. Indien er sprake is van opzettelijk of zeer nalatig veroorzaken van gevaar aan personen en/of milieu wordt steeds overleg met het OM gevoerd. Afhankelijk van de afspraken vindt

er nadere afstemming plaats of niet. De gemaakte afspraken en de afstemming kunnen betekenen dat er een gezamenlijke interventie plaatsvindt.

Deze stap beoogt het faciliteren van goede afstemming en weloverwogen inzet van het handhavings-instrumentarium. Het betreft daarom tweerichtingsverkeer: bestuursrechtelijke handhavers zoeken indien nodig en volgens de (algemene of domeinspecifieke) gemaakte afspraken het overleg op met politie en OM en omgekeerd. Samen met tijdige informatie- uitwisseling is dit tweerichtingsverkeer een uitwerking van het beginsel van loyale samenwerking.

Aan overleg is meer behoefte als voor de betrokken situatie geen standaard afspraken over de afstemming tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving gelden. De standaardafspraken voor de betrokken situatie kunnen voorzien in overleg of overleg wordt gezocht als de handhaver in de bevindingen van het concrete geval aanleiding ziet om van de standaard afspraken af te wijken. Uit een oogpunt van doelmatige handhaving wordt zoveel mogelijk gehandhaafd op basis van algemene afspraken tussen bestuur, politie en justitie over afstemming en keuzes voor afdoening.

Als de handhaver in een concreet geval concludeert dat overleg over de afstemming en inzet van bestuurs- en/of strafrecht nodig is, wordt gehandeld op basis van vooraf tussen bestuursrechtelijke handhavingsinstanties, bijzondere opsporingsdiensten, politie en OM gemaakte algemene afspraken over hun inzet en samenspel (afstemming). Alleen zo kan in voorkomende gevallen accuraat en effectief optreden worden gewaarborgd, vooral als sprake is van spoed en/of heterdaad. Situaties waarin de vooraf gemaakte afspraken niet voorzien, zullen apart door de betrokken instanties worden beoordeeld, in een regulier overleg of in ad hoc overleg als snelheid is vereist. Uit het overleg volgt hoe de betreffende overtreding verder wordt opgepakt.

Ten slotte wordt, ongeacht de positionering van overtreding en overtreder, standaard aangifte bij het OM gedaan als toezichthouders de volgende ernstige bevindingen doen:

- Het toezicht wordt bewust onmogelijk gemaakt, bijvoorbeeld door het onterecht weigeren van toegang, intimidatie, geweldsdreiging, fraude, vernietiging van bewijs en/of poging tot omkoping.
- De toezichthouder constateert dat er opzettelijk mensen in gevaar worden gebracht, door onder andere sabotage, vernieling of het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

Bij deze vormen van niet-medewerking aan het toezicht wordt tevens bestuursrechtelijk opgetreden met het opleggen van ,een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang (artikel 5:20, derde lid, en 5:32 Awb).

4.5 Stap 5: vastlegging stappen en beslissingen

De doorlopen stappen en genomen beslissingen worden systematisch, verifieerbaar en transparant vastgelegd, zodanig dat hieruit kan worden afgeleid dat is voldaan aan het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het verbod van willekeur en het verbod van misbruik van bevoegdheid. De handhaver neemt hierbij in aanmerking dat handhavingsbeleid, waartoe naar vaste rechtspraak ook een handhavingsstrategie en/of interventieladder behoort, in de regel moet worden gevolgd en dat handelen in afwijking van het beleid zorgvuldig moet worden afgewogen en deugdelijk moet worden gemotiveerd. Ook wordt zo inzichtelijk op welke wijze verzwarende en verzachtende omstandigheden een rol hebben gespeeld bij de keuze, wat bijdraagt aan een consistent overheidshandelen. Het verdient aanbeveling om te werken met een vast model voor verslaglegging dat zoveel mogelijk landelijk wordt gehanteerd en in de gebruikte ICT systemen is ingebouwd.

HOOFDSTUK 5 RANDVOORWAARDEN VOOR WERKEN MET DE LHSO

Eventuele vaststelling en bekendmaking als beleid(sregel)

De LHSO kan elektronisch worden bekendgemaakt als beleidsregel. Vaak zal er daarnaast een beleidsregel moeten worden vastgesteld waarin duidelijk wordt gemaakt dat en hoe de LHSO wordt gevolgd in het eigen beleid. Er is daarvoor een model-vaststellingsbesluit beschikbaar dat door het betrokken bestuursorgaan kan worden gebruikt.

Afstemming met ander handhavingsbeleid

Het bestaande handhavingsbeleid dient waar nodig te worden afgestemd op de LHSO. De betrokken handhavende instantie is verplicht om een handhavingsstrategie vast te stellen en kan hierbij gebruik maken van de LHSO. Voor bepaalde beleidsterreinen zullen daarvoor naar verwachting in de toekomst modellen worden ontwikkeld die kunnen worden overgenomen of waarbij aansluiting kan worden gezocht. Om recht te doen aan het uitgangspunt van een transparante overheid zouden deze keuzestrategieën

gieën ook als beleidsregel moeten worden vastgesteld die elektronisch wordt bekendgemaakt. Het model-vaststellingsbesluit gaat uit van deze mogelijkheid.

Overlegstructuur

Het is voor een effectieve handhaving van groot belang dat er effectief en loyaal wordt samengewerkt tussen alle betrokkenen (bevoegde bestuursorganen, toezichthouders en opsporingsambtenaren, politie en openbaar ministerie).

Deze samenwerking moet zo zijn georganiseerd dat de juiste personen op het juiste moment structureel of juist ad hoc en zaakgericht overleggen en informatie uitwisselen. Structureel afstemmingsoverleg en overleg over signalen of concrete zaken met het OM en de politie dient te zijn gewaarborgd.

Organisatorische borging

Niet alleen op papier, maar ook organisatorisch moet uitvoering van de LHSO en in het bijzonder de afstemming en samenwerking geborgd zijn. Dat betekent dat de betrokken instanties ervoor zorgen dat relevante functies (zoals contactpersonen en specialisten) structureel bemenst zijn.

Model verslaglegging stappen

Het verdient aanbeveling om te werken met een vast model voor verslaglegging van de stappen en beslissingen in handhavingstrajecten dat zoveel mogelijk landelijk wordt gehanteerd en in de gebruikte ICT systemen is ingebouwd.

Rapport strafrechtelijke handhaving

Zuid-Holland Zuid

Strafrechtelijke handhaving 2023

Voor u ligt de rapportage over de inzet van strafrechtelijke handhaving in het jaar 2023. Dit is gedaan door de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ.)

Onze boa's zijn verdeeld onder de teams Groen (natuur) en Grijs (milieu).

Instrumenten strafrechtelijke handhaving

Binnen de strafrechtelijke handhaving kunnen onze boa's verschillende instrumenten inzetten.

1. Allereerst door het opmaken van een proces-verbaal dat wordt aangeleverd bij het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM). Het proces-verbaal en/of strafdossier wordt onder leiding van een Officier van Justitie opgemaakt en door het OM/FP afgehandeld. Het strafdossier is de schriftelijke weergave van het gevoerde strafrechtelijke onderzoek en bevat een chronologisch verloop met alle bijbehorende documenten.
2. De tweede mogelijkheid is door het aanleveren van een digitale combibon aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

N.a.v. de overtreding(en) die zijn vastgelegd in het proces-verbaal of combibon kan door het OM een strafbeschikking worden uitgevaardigd. Een strafbeschikking is een geldstraf (boete) die wordt opgelegd zonder tussenkomst van de rechter

3. Ook kan er een bestuurlijke strafbeschikking milieu- en keurfeiten (bsbm) worden opgelegd door bepaalde bestuursorganen, waaronder de directeur van een Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). De directeur van OZHZ heeft deze bevoegdheid gemandateerd aan de unitmanager van de Unit Groen Bodem Opsporing (GBO). Vanaf 2022 kan voor een overtreding Wet natuurbescherming geen bsbm meer worden opgelegd maar wordt een overtreding via een regulier proces verbaal aangeleverd bij het FP

Boa registratiesysteem (BRS)

De boa's van OZHZ registreren hun controles met strafrechtelijke handhaving (processen-verbaal en waarschuwingen) in het Boa Registratie Systeem (BRS).

Team Grijs

Van de inspecteurs bij team Grijs zijn er drie boa's en zij werken voornamelijk samen met de milieurecherche van de Politie Eenheid Rotterdam en officieren van justitie. Ook voeren zij overleg met collega opsporingsambtenaren van anderen omgevingsdiensten (OD's) of bijzondere opsporingsdiensten, zoals: ILT-IOD of de FIOD-IOD.

Binnen de provincie Zuid-Holland is er sinds eind 2023 sprake van een pool van boa's. Vijf OD's kunnen hierdoor gezamenlijk dossiers oppakken en afhandelen. Dit versterkt de onderlinge samenwerking en de wederzijdse informatiepositie.

De boa-coördinator van team Grijs kreeg vanaf 1 oktober een functie bij een andere omgevingsdienst. Vanaf die datum is er een vacature boa-coördinator bij team Grijs

Team Groen

Van de 15 inspecteurs in Team Groen zijn 9 inspecteurs ook boa. Zij zetten voor de groene wetgeving strafrechtelijke instrumenten in binnen de gehele provincie Zuid-Holland. Hier houden zij o.a. toezicht op de naleving van de verschillende onderdelen van de Wet natuurbescherming, zoals de jacht, beheer- en schadebestrijding, gebiedsbescherming (Natura 2000), soortenbescherming en houtopstanden.

Geweldsmiddelen

Een aantal boa's van team Groen hebben geweldsmiddelen bij zich. Het zijn inspecteurs die veel controles doen in Natura 2000-gebieden. Ze hebben uitgebreide trainingen gevolgd om handboeien, een wapenstok en pepperspray mee te nemen op controle. De twee inspecteurs die zich met name bezig houden met toezicht op de 'jacht, stroperij en beheer- en schadebestrijding dragen naast bovengenoemde geweldsmiddelen ook een vuurwapen bij hun controles in het veld.

De geweldsmiddelen zijn nodig om deze 'groene' taak veilig uit te kunnen blijven voeren. Aan de keuze om ze wel/niet te gaan dragen ging dan ook een jarenlang RIE traject vooraf. Na een risico-inventarisatie en uitgebreid onderzoek bleek spijtig genoeg dat de middelen noodzakelijk zijn. Het DT en ons dagelijks bestuur hebben ingestemd met de uitkomsten van de RIE. . De inspecteurs dragen de geweldsmiddelen alleen tijdens controles in het veld. Op kantoor dus niet.

De andere boa's die minder vaak in Natura 2000-gebieden te vinden zijn, gaan géén (gewelds)middelen dragen. Wel plannen zij hun controles samen met collega's van de politie, Staatsbosbeheer of andere samenwerkingspartners, die wel geweldsmiddelen dragen.

2023 in cijfers

Team Grijs

In 2023 heeft het team 10 bestuurlijke strafbeschikkingen milieu opgemaakt en via een digitale combibon aangeleverd bij het CJIB..

Onderstaand een weergave van de overtredingen:

Hoofdgroep	Omschrijving	aantal
Geluid	maximaal toegestane geluidsniveau niet in acht nemen	4
Gasgestookte stookinstallatie	niet minimaal één keer in 4 jaar gekeurd	1
Nieuwe inrichting	niet binnen 4 weken melden	2
Vetafscheider	niet conform NEN-EN 1825-1 en 2	1
Constructie	vastzetten van een zelfsluitend onderdeel	1
Bovengrondse tank	geen saneringsbewijs	1
	totaal	10

Team Groen

De boa's van team groen houden alleen toezicht, met een collega boa van OZHZ óf met een boa van een handhavingspartner (Staatsbosbeheer, Zuid-Hollands Landschap, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, Dunea, boswachters gemeente Rotterdam en Den-Haag, RUD Zeeland en de politie) in diverse gebieden. De overtredingen die tijdens de controles zijn opgehaakt, worden vastgelegd in het BRS.

In 2023 heeft het team, al dan niet in samenwerking met een handhavingspartner in BRS 113 keer een proces verbaal aangezegd. Hiervan zijn door OZHZ 47 proces verbalen via een digitale combibon aangeleverd bij het CJIB en 9 zaken bij het OM via een zogenaamd 'regulier verbaal'. De overige zaken zijn door de handhavingpartners bij het CJIB of OM aangeleverd.

Onderstaand een weergave van de overtredingen in BRS:

Hoofdgroep	PV
APV	2
Milieu	2
Overige	10
Visserijwet	25
W.v.Str.	7
Waterverkeer	45
Wegverkeer	2
Wet dieren	2
Wet natuurbescherming	18
totaal	113

In 2023 zijn in het BRS 478 mutaties aangemaakt door inspecteurs van de OZHZ, al dan niet in combinatie met een andere handhavingspartner. Naast de 113 proces- verbalen is 188 keer mondeling of schriftelijk een waarschuwing gegeven voor een overtreding.

Bestuurlijke strafbeschikking in het kader van de samenwerking

Omdat boa's van gemeenten en natuurorganisaties geen bsbm kunnen uitvaardigen, heeft OZHZ met een aantal van deze samenwerkingspartners een convenant gesloten voor het aanleveren van een bsbm aan het CJIB. Met de boswachters van de gemeenten Den Haag en Rotterdam zijn samenwerkingsconvenanten gesloten. Ook met de boswachter van het Zuid-Hollands Landschap en Natuurmonumenten. De samenwerkingspartner is dan de instantie die de bsbm heeft opgelegd. OZHZ is de instantie die de bsbm heeft aangeleverd aan het CJIB. De boswachters van de gemeente Rotterdam hebben hier in 2023 éénmaal gebruik van gemaakt. Zij maakten een bsbm op voor het brengen van schadelijke stoffen in het oppervlaktewater zónder vergunning.

Overzicht afhandeling proces-verbalen aangeleverd bij het CJIB

Van de 57 zaken die door OZHZ in 2023 bij het CJIB zijn aangeleverd zijn er 51 na betaling al afgehandeld.

Degene die een strafbeschikking door het CJIB krijgt opgelegd, kan daartegen in verzet gaan. Het CJIB zet deze strafbeschikking dan door naar het Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM) en vervolgens wordt het proces-verbaal bij de opsporende instantie opgevraagd.

Dit verzet wordt ook vastgelegd in het systeem van het CJIB. Uit bijgevoegd overzicht van het CJIB blijkt dat in de loop van 2023 van de 57 proces verbalen van OZHZ er 8 keer verzet tegen is ingediend.

Geselecteerde jaar: 2023

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid - OI3244

aantal instroom	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	<i>totaal per feltgroep</i>
B - Verkeer te water								1	1				2
C - Milieu				2				2	1			1	6
<i>totaal per Maandschrijving</i>				2				3	2			1	8

De afhandeling van verzetszaken door het OM kan over meerder jaren lopen en in 2023 zijn er 10 zaken uiteindelijk zonder betaling geseponeerd.

Vanaf 1 oktober 2023 wordt voor overtredingen met een geldboete t/m € 340 waarin de tenuitvoerlegging niet of ten dele is geslaagd geen proces-verbaal meer opgevraagd via het CVOM. Dit betekent dat het aantal verzoeken voor het insturen van een proces verbaal en het aantal sepotberichten dat OZHZ ontving vanaf die datum lager zal zijn dan in voorgaande jaren.

Dienstplan 2024

Succesbepalende factoren / speerpunten 2024

OZHZ is een intelligente uitvoerder en vertrouwde adviseur bij de toepassing van regelgeving voor de fysieke leefomgeving. Hiertoe investeert OZHZ blijvend in zijn medewerkers en de kwaliteit van de producten en processen. De uitvoering van de jaarprogramma's en innovatie staan daarbij op gelijke hoogte. Overkoepelend speerpunt in 2024 is een adequate uitvoering van de Omgevingswet. Het boeien en binden van de medewerkers is speerpunt in het HR-beleid.

Topprioriteiten 2024:

- Financiën.
- Ict-systemen en applicaties.
- Binden en boeien van medewerkers.

Prioriteiten op strategisch niveau:

- Relatie met de SGD.
- Doorontwikkeling van de 5 omgevingsdiensten.
- MD-traject leiderschap.

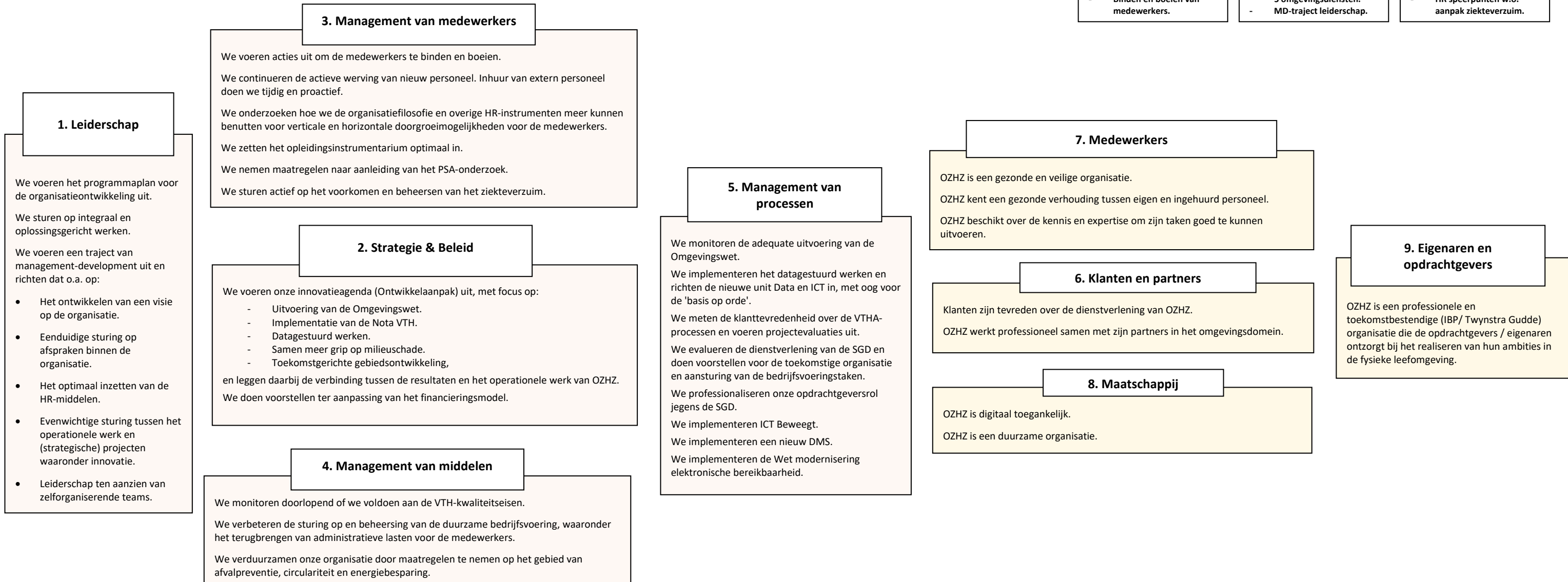
Operationele prioriteiten:

- Implementatie Nota VTH.
- Ketentoezicht.
- Data.
- HR speerpunten w.o. aanpak ziekteverzuim.

Missie OZHZ
OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.

Visie OZHZ
OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen.

Kaderstelling voor de units
De units werken het dienstplan uit naar onderling afgestemde unitplannen: concreet en realistisch. Managers sturen vanuit het organisatiebelang en op basis van de gezamenlijke sturingsfilosofie, waarbij OZHZ handelt als verlengde ambtelijke organisatie voor zijn opdrachtgevers. We stimuleren creativiteit en durf bij medewerkers en vertonen van gewenst voorbeeldgedrag op basis van de kernwaarden van OZHZ: oplossingsgerichtheid, samenwerking, omgevingssensitiviteit en vertrouwen-verantwoordelijkheid. We maken afspraken met de medewerkers over ieders bijdrage aan de doelstellingen van de dienst en van de units.

Wat gaan we in elk geval doen in 2024?

Wat willen we daarmee bereiken?

Verbeteren en vernieuwen